

เอกสารประกอบการพิจารณา

ร่างข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร
(ฉบับที่ ..) พ.ศ.

อ.พ. 3/2566 สมัยประชุมสามัญประจำปีครั้งที่สอง

อ.พ. 3/2566

สมัยประชุมสามัญประจำปีครั้งที่สอง

สำนักวิชาการ
สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร
โทร 0 2242 5900 ต่อ 5730, 5740, 5750

ร่างข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร
(ฉบับที่ ..) พ.ศ.
(นายปรีชัฐ วัชรสินธุ เป็นผู้เสนอ)

คำนำ

เอกสารประกอบการพิจารณา (อ.พ.) นี้ จัดทำขึ้นเพื่อประโยชน์ในการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ร่างพระราชบัญญัติ ญัตติขอแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญ พระราชกำหนด ญัตติ หรือหนังสือสัญญา ระหว่างประเทศ หรือร่างข้อบังคับการประชุม ที่เข้าสู่การประชุมของสภาผู้แทนราษฎร และที่ประชุมร่วมกันของรัฐสภา โดยศึกษา รวบรวม และวิเคราะห์ข้อมูล สถิติ ข้อเท็จจริง บทความทางวิชาการ และ/หรืองานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อเป็นข้อมูลเบื้องต้นให้กับสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภา กรรมการ และบุคคลในวงงานรัฐสภา ใช้ในการประกอบการพิจารณา ตลอดจนเป็นข้อมูลอ้างอิงสำหรับผู้สนใจทั่วไป

สำนักวิชาการ
สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

ผู้รับผิดชอบ

นายมาณิช อินทนิม

ผู้อำนวยการสำนักวิชาการ

นายทองศักดิ์ สุระคำแหง

ผู้บังคับบัญชากลุ่มงานบริการวิชาการ 1

ผู้จัดทำและรับผิดชอบ

นายแดนชัย ไชวิเศษ

นิติกรเชี่ยวชาญ

นางสาวนฐมลย์ พงษ์รอนันต์

วิทยากรชำนาญการพิเศษ

นางสาวอุษณีย์ อินทองช่วย

เจ้าพนักงานธุรการชำนาญงาน

นางสาวเปรมฤดี วงศ์สาคร

เจ้าพนักงานธุรการชำนาญงาน

นางเมฆาพร กาญจนินทุ

เจ้าพนักงานธุรการชำนาญงาน

ธันวาคม 2566

บทสรุปสำหรับสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

ปัจจุบันการดำเนินการประชุมของสภาผู้แทนราษฎรเป็นไปตามข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. 2562 โดยข้อบังคับดังกล่าวเป็นกฎหมายหรือระเบียบที่ได้ตราขึ้นเพื่อให้สอดคล้องกับบทบัญญัติมาตรา 128 ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 เพื่อใช้บังคับและควบคุมให้การประชุมดำเนินไปด้วยความเรียบร้อย โดยสาระสำคัญของข้อบังคับการประชุมจะกำหนดเกี่ยวกับเรื่องการเลือกและการปฏิบัติหน้าที่ของประธานสภา รองประธานสภา เรื่องหรือกิจการอันเป็นหน้าที่และอำนาจของคณะกรรมการธิการสามัญแต่ละชุด การปฏิบัติหน้าที่และองค์ประชุมของคณะกรรมการธิการ วิธีการประชุม การเสนอและพิจารณาร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญและร่างพระราชบัญญัติ การเสนอญัตติ การปรึกษา การอภิปราย การลงมติ การบันทึกการลงมติ การเปิดเผยการลงมติ การตั้งกระทู้ถาม การเปิดอภิปรายทั่วไป การรักษาระเบียบและความเรียบร้อย และการอื่นที่เกี่ยวข้อง

ทั้งนี้ ข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. 2562 มีจำนวน 11 หมวด สำหรับร่างข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ได้เสนอขอแก้ไขเพิ่มเติมข้อบังคับการประชุมในหมวดต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

หมวด 4 การประชุม แก้ไขในเรื่องของการให้ร่างพระราชบัญญัติที่ผู้มีสิทธิเลือกตั้งเสนอต่อสภาให้ถือเป็นเรื่องด่วน การให้ผู้มีสิทธิเลือกตั้งไม่น้อยกว่า 5,000 คน สามารถเสนอญัตติให้สภาพิจารณาได้ การใช้สื่ออิเล็กทรอนิกส์หรือสื่อเทคโนโลยีสารสนเทศประเภทอื่นที่ประชาชนเข้าถึงได้ตลอดเวลาเป็นเครื่องมือในการเผยแพร่ให้ประชาชนเข้าถึงข้อมูลต่าง ๆ ได้แก่ สถานะและความคืบหน้าของเรื่องที่ปรึกษาหารือและคำชี้แจงของหน่วยงาน ข้อมูลคำร้องและคำชี้แจงที่ประธานสภาได้วินิจฉัยแล้ว ข้อมูลรายงานการประชุมที่มีใช้รายงานการประชุมลับ และใช้ในการเผยแพร่รายงานการประชุมที่คณะกรรมการกิจการสภาผู้แทนราษฎรตรวจแล้ว เพื่อให้สมาชิกตรวจสอบก่อนที่จะเสนอรายงานนั้นให้สภารับรอง การเปิดให้มีการทบทวนหลักเกณฑ์วิธีการ และเงื่อนไขการวินิจฉัยญัตติด่วนของประธานสภา การห้ามมิให้มีการอภิปรายโจมตีหรือยั่วให้เกิดการเลือกปฏิบัติในรูปแบบต่าง ๆ ต่อบุคคลหรือกลุ่มบุคคล

การแก้ไขหลักเกณฑ์และวิธีการออกเสียงลงคะแนน การนับคะแนน การจัดทำและเผยแพร่บันทึกการออกเสียงลงคะแนนของสมาชิกแต่ละคนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์หรือสื่อเทคโนโลยีสารสนเทศประเภทอื่น เพื่อให้ประชาชนทราบได้ทั่วไปในรูปแบบตารางที่ประชาชนวิเคราะห์ต่อได้และเครื่องคอมพิวเตอร์สามารถประมวลผลได้ภายใน 1 วันหลังการออกเสียงลงคะแนน เว้นแต่การออกเสียงลงคะแนนเป็นการลับ

หมวด 5 กรรมการธิการ มีการแก้ไขให้ประธานคณะกรรมการธิการของคณะกรรมการบางคณะที่มีหน้าที่ในการตรวจสอบการบริหารราชการแผ่นดินของคณะรัฐมนตรีเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจากพรรคการเมืองที่สมาชิกมิได้ดำรงตำแหน่งรัฐมนตรี ได้แก่ คณะกรรมการธิการการป้องกันและปราบปรามการทุจริตประพฤติมิชอบ และคณะกรรมการการศึกษาการจัดทำและติดตามการบริหารงบประมาณ และกำหนดให้การประชุมคณะกรรมการเป็นการเปิดเผย เว้นแต่สมาชิกจำนวนไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของคณะกรรมการร้องขอให้ประชุมลับ และให้มีการถ่ายทอดสดการประชุม นอกจากนี้มีการแก้ไขโดยกำหนดให้เผยแพร่การประกาศกำหนดการและนัดหมายการประชุมคณะกรรมการบันทึกการประชุม รายงานการประชุม รายงานการดำเนินการ รายงานการสอบหาข้อเท็จจริงหรือรายงาน

การศึกษาของคณะกรรมการผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์หรือสื่อเทคโนโลยีสารสนเทศประเภทอื่นเพื่อให้ประชาชนทราบได้ทั่วไป

หมวด 6 การเสนอและพิจารณาร่างพระราชบัญญัติ มีการแก้ไขกระบวนการและกรอบเวลาในการรับรองร่างพระราชบัญญัติเกี่ยวกับการเงินใหม่ และยกเลิกอำนาจของคณะรัฐมนตรีในการรับร่างพระราชบัญญัติไปพิจารณาก่อนที่สภาจะลงมติ และให้ที่ประชุมสภาสามารถลงมติเห็นชอบด้วยคะแนนเสียงไม่น้อยกว่า 2 ใน 3 ของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของสภาเพื่อนำร่างพระราชบัญญัติที่รัฐสภาให้ความเห็นชอบแล้ว มีข้อความผิดพลาดกลับมาพิจารณาทบทวนได้ ทั้งนี้ กำหนดให้มีการแปลทุกร่างพระราชบัญญัติที่รัฐสภาให้ความเห็นชอบแล้วเป็นภาษาอังกฤษอย่างเป็นทางการและเผยแพร่ทางสื่ออิเล็กทรอนิกส์หรือสื่อเทคโนโลยีสารสนเทศประเภทอื่น เพื่อให้ประชาชนเข้าถึงโดยทั่วไป

หมวด 7 การพิจารณาร่างพระราชบัญญัติที่รัฐสภามีมติเห็นชอบให้พิจารณาต่อไป เป็นการแก้ไขเพิ่มเติมให้มีการจัดให้ประชาชนเข้าถึงข้อมูลเกี่ยวกับสถานะและความคืบหน้าของร่างพระราชบัญญัติทุกฉบับที่ถูกเสนอต่อสภาผู้แทนราษฎรผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์หรือสื่อเทคโนโลยีสารสนเทศ

หมวด 8 กระทู้ถาม ส่วนที่ 1 บททั่วไป มีการแก้ไขโดยเพิ่มหมวด 8 ส่วนที่ 1/1 กระทู้ถามสด นายกรัฐมนตรีในประเภทกระทู้ถาม และแก้ไขเกี่ยวกับการตั้งกระทู้ถามและการจัดลำดับกระทู้ถาม กำหนดให้บันทึกและเผยแพร่อัตราการตอบกระทู้ของนายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรี กำหนดรายละเอียดเกี่ยวกับกระทู้ถามสด นายกรัฐมนตรี แก้ไขกำหนดเวลาการถามและการตอบกระทู้ถามสดด้วยวาจา

เพิ่มหมวด 8/1 การพิจารณาให้ความเห็นชอบนายกรัฐมนตรีโดยให้สามารถเสนอชื่อบุคคลซึ่งสมควรได้รับการแต่งตั้งเพื่อดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรีที่ไม่ผ่านความเห็นชอบตามเกณฑ์ที่กำหนดซ้ำเพื่อให้ที่ประชุมของสภาผู้แทนราษฎรพิจารณาใหม่ได้โดยไม่จำกัดจำนวนครั้ง

เอกสารประกอบการพิจารณา

สารบัญ

	หน้า
บทสรุปสำหรับสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร	ก
ส่วนที่ 1 - หลักการและเหตุผลของร่างข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (นายพรินทร์ วัชรสินธุ์ เป็นผู้เสนอ)	1-1
- สรุปสาระสำคัญของร่างข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร (ฉบับที่ ..) พ.ศ.	1-2
- ตารางเปรียบเทียบข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. 2562 กับ ร่างข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร (ฉบับที่ ..) พ.ศ.	1-4
ส่วนที่ 2 บทวิเคราะห์	2-1
ส่วนที่ 3 ข้อมูลประกอบการพิจารณา	3-1
- การเสนอญัตติ	3-1
- กระตุ่ถาม	3-6
- ปัญหาการเสนอร่างพระราชบัญญัติเกี่ยวกับการเงินทั่วไป	3-13
- ปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติงานของคณะกรรมการการสามัญ สภาผู้แทนราษฎร	3-17
- ปัญหาการทำหน้าที่ของคณะกรรมการในการแสวงหาข้อเท็จจริง ภายใต้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 : ศึกษาเปรียบเทียบ การทำหน้าที่ของคณะกรรมการในประเทศสหรัฐอเมริกา	3-20
- มาตรฐานการรักษาความมั่นคงปลอดภัยของการประชุมผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์	3-22
- การนับคะแนนเสียงใหม่	3-26
- ระเบียบสภาผู้แทนราษฎรว่าด้วยการประชุมผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ของคณะกรรมการ พ.ศ. 2564	3-28

ส่วนที่ 1

หลักการและเหตุผล

ร่างข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร (ฉบับที่ ..) พ.ศ.
(นายพริชฐ์ วัชรสินธุ เป็นผู้เสนอ)

หลักการ

แก้ไขเพิ่มเติมข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. 2562 เพื่อให้การทำงานของสภาผู้แทนราษฎรมีประสิทธิภาพ มีความโปร่งใส และยึดโยงกับประชาชนมากขึ้น

เหตุผล

โดยที่ปัจจุบัน กลไกที่เกี่ยวข้องกับการประชุมของสภาผู้แทนราษฎรยังมีบางส่วนที่ปรับปรุงเพิ่มเติมให้ก้าวหน้าขึ้นได้ ทั้งการเพิ่มประสิทธิภาพในการผลักดันกฎหมายและขับเคลื่อนงานฝ่ายนิติบัญญัติ การเพิ่มการใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยีในการบริหารจัดการ การเพิ่มกลไกตรวจสอบถ่วงดุลรัฐบาล การเพิ่มความชัดเจนของกระบวนการในการดำเนินการประชุม การเพิ่มความเชื่อมโยงกับประชาคมโลก การเพิ่มความโปร่งใสในการดำเนินงานทุกระดับ และการเพิ่มอำนาจและช่องทางการมีส่วนร่วมของประชาชน

สรุปลงการสำคัญ
ของร่างข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร (ฉบับที่ ..)
พ.ศ.

สาระสำคัญของร่างข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร (ฉบับที่ ..) พ.ศ.

1. กำหนดชื่อเรียกของข้อบังคับว่า “ข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร (ฉบับที่ ..) พ.ศ.” (ร่างข้อ 1)
2. กำหนดวันมีผลใช้บังคับของข้อบังคับให้นับตั้งแต่วันที่ถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษา เป็นต้นไป (ร่างข้อ 2)
3. กำหนดให้ร่างพระราชบัญญัติที่ผู้มีสิทธิเลือกตั้งเสนอต่อสภาให้ถือเป็นเรื่องด่วน (ร่างข้อ 3)
4. กำหนดให้มีการจัดให้ประชาชนเข้าถึงข้อมูลเกี่ยวกับสถานะและความคืบหน้าของทุกเรื่อง ที่ถูกปรึกษาหารือและคำชี้แจงของหน่วยงานผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์หรือสื่อเทคโนโลยีสารสนเทศประเภทอื่น (ร่างข้อ 4)
5. กำหนดให้ส่งรายงานการประชุมให้สมาชิกผ่านช่องทางสื่ออิเล็กทรอนิกส์หรือ สื่อเทคโนโลยีสารสนเทศประเภทอื่นเป็นหลัก (ร่างข้อ 5)
6. กำหนดให้เปิดเผยการวินิจฉัยคำร้องและคำชี้แจงผ่านช่องทางสื่ออิเล็กทรอนิกส์ หรือสื่อเทคโนโลยีสารสนเทศประเภทอื่น (ร่างข้อ 6)
7. กำหนดให้เปิดเผยรายงานการประชุมผ่านช่องทางสื่ออิเล็กทรอนิกส์หรือสื่อเทคโนโลยีสารสนเทศประเภทอื่น (ร่างข้อ 7)
8. เปิดให้ผู้มีสิทธิเลือกตั้งไม่น้อยกว่า 5,000 คน สามารถเสนอญัตติให้สภาพิจารณาได้ (ร่างข้อ 8)
9. กำหนดให้มีการทบทวนหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการวินิจฉัยญัตติด่วนของประธานสภา (ร่างข้อ 9)
10. กำหนดห้ามมิให้มีการอภิปรายโจมตีหรือยุยงให้เกิดการเลือกปฏิบัติ (ร่างข้อ 10)
11. กำหนดให้ลงคะแนนโดยเปิดเผยหากมีสมาชิกคัดค้านญัตติขอให้ลงคะแนนลับ และมีผู้รับรองไม่น้อยกว่า 1 ใน 3 ของสมาชิกในที่ประชุม (ร่างข้อ 11)
12. ยกเลิกการนับคะแนนเสียงใหม่เมื่อมีสมาชิกร้องขอและมีผู้รับรองไม่น้อยกว่า 20 คน (ร่างข้อ 12)
13. กำหนดให้เผยแพร่ข้อมูลบันทึกการออกเสียงลงคะแนนภายใน 1 วันหลังการออกเสียงลงคะแนนในรูปแบบตารางที่ประชาชนวิเคราะห์ต่อได้และเครื่องคอมพิวเตอร์ประมวลผลได้ (ร่างข้อ 13)
14. กำหนดให้ประธานคณะกรรมการสามัญบางคณะที่เกี่ยวข้องกับการตรวจสอบต้องสังกัดพรรคการเมืองที่สมาชิกมิได้ดำรงตำแหน่งรัฐมนตรี (ร่างข้อ 14)

15. กำหนดให้การประชุมคณะกรรมการเป็นการเปิดเผย เว้นแต่สมาชิกจำนวนไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของคณะกรรมการร้องขอให้ประชุมลับ และกำหนดให้ถ่ายทอดสดการประชุม (ร่างข้อ 15)

16. กำหนดให้ประกาศกำหนดการและนัดหมายการประชุมคณะกรรมการทางสื่ออิเล็กทรอนิกส์หรือสื่อเทคโนโลยีสารสนเทศประเภทอื่นเป็นหลัก (ร่างข้อ 16)

17. กำหนดให้เผยแพร่บันทึกการประชุม รายงานการประชุม รายงานการดำเนินการรายงานการสอบข้อเท็จจริงหรือรายงานการศึกษาของคณะกรรมการทางสื่ออิเล็กทรอนิกส์หรือสื่อเทคโนโลยีสารสนเทศประเภทอื่นเพื่อให้ประชาชนทราบได้ทั่วไป (ร่างข้อ 17)

18. กำหนดกระบวนการและกรอบเวลาในการรับรองร่างพระราชบัญญัติเกี่ยวกับการเงิน (ร่างข้อ 18-19)

19. ยกเลิกอำนาจของคณะรัฐมนตรีในการรับร่างพระราชบัญญัติไปพิจารณา ก่อนที่สภาจะลงมติ (ร่างข้อ 20)

20. กำหนดให้ที่ประชุมสภาลงมติเห็นชอบด้วยคะแนนเสียงไม่น้อยกว่า 2 ใน 3 ของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของสภา จึงจะนำร่างพระราชบัญญัติที่รัฐสภาให้ความเห็นชอบแล้วมีข้อความผิดพลาดมาพิจารณาทบทวนได้ (ร่างข้อ 21)

21. กำหนดให้มีการแปลร่างพระราชบัญญัติที่รัฐสภาให้ความเห็นชอบแล้วเป็นภาษาอังกฤษอย่างเป็นทางการและเผยแพร่ทางสื่ออิเล็กทรอนิกส์หรือสื่อเทคโนโลยีสารสนเทศประเภทอื่น (ร่างข้อ 22)

22. กำหนดให้มีการจัดให้ประชาชนเข้าถึงข้อมูลเกี่ยวกับสถานะและความคืบหน้าของร่างพระราชบัญญัติทุกฉบับที่ถูกเสนอต่อสภาผู้แทนราษฎร ผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์หรือสื่อเทคโนโลยีสารสนเทศประเภทอื่น (ร่างข้อ 23)

23. เพิ่มกระทู้ถามสดนายกรัฐมนตรีนในประเภทกระทู้ถามและแก้ไขเกี่ยวกับการตั้งกระทู้ถามและการจัดลำดับกระทู้ถาม (ร่างข้อ 24-27)

24. กำหนดให้บันทึกและเผยแพร่อัตราการตอบกระทู้ของนายกรัฐมนตรีนและรัฐมนตรี

25. กำหนดรายละเอียดเกี่ยวกับกระทู้ถามสดนายกรัฐมนตรีน (ร่างข้อ 29)

26. แก้ไขกำหนดเวลาการถามและการตอบกระทู้ถามสดด้วยวาจา (ร่างข้อ 30-31)

27. เพิ่มหมวด 8/1 การพิจารณาให้ความเห็นชอบนายกรัฐมนตรีน (ร่างข้อ 32)

28. ให้ประธานสภาผู้แทนราษฎรรักษาการตามข้อบังคับนี้ (ร่างข้อ 33)

ตารางเปรียบเทียบข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. 2562 กับร่างข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร (ฉบับที่ ..) พ.ศ.
(นายพริชฐ์ วัชรลินธุ์ เป็นผู้เสนอ)

ข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. 2562	ร่างข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (นายพริชฐ์ วัชรลินธุ์ เป็นผู้เสนอ)
<p>ข้อ 23 การจัดระเบียบวาระการประชุม ให้จัดลำดับ ดังต่อไปนี้</p> <p>(1) กระตุ่ถาม</p> <p>(2) เรื่องที่ประธานจะแจ้งต่อที่ประชุม</p>	<p>ร่าง</p> <p>ข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร (ฉบับที่ ..) พ.ศ.</p> <hr/> <p>อาศัยอำนาจตามความในมาตรา 128 ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 สภาผู้แทนราษฎรจึงตราข้อบังคับการประชุมของสภาผู้แทนราษฎรขึ้นไว้ดังต่อไปนี้</p> <p>ข้อ 1 ข้อบังคับนี้เรียกว่า “ข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร (ฉบับที่..) พ.ศ.”</p> <p>ข้อ 2 ข้อบังคับนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป</p> <p>ข้อ 3 ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นวรรคสามของข้อ 23 แห่งข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. 2562</p>

ข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. 2562	ร่างข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (นายพรชัย วีชรสินธุ์ เป็นผู้เสนอ)
<p>(3) รับรองรายงานการประชุม</p> <p>(4) เรื่องที่คณะกรรมการพิจารณาเสร็จแล้ว</p> <p>(5) เรื่องที่ค้างพิจารณา</p> <p>(6) เรื่องที่เสนอใหม่</p> <p>(7) เรื่องอื่น ๆ</p> <p>ในกรณีที่ประธานสภาเห็นว่าเรื่องใดเป็นเรื่องด่วน จะจัดไว้ในลำดับใดของระเบียบวาระการประชุมก็ได้ แต่จะจัดไว้ก่อนเรื่องที่คณะกรรมการพิจารณาเสร็จแล้วไม่ได้</p>	<p>“ร่างพระราชบัญญัติที่มีสิทธิเลือกตั้งเสนอต่อสภาให้ถือเป็นเรื่องด่วน”</p> <p>ข้อ 4 ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นข้อ 24/1 แห่งข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. 2562</p> <p>“ข้อ 24/1 ให้ประธานสภาจัดให้ประชาชนเข้าถึงข้อมูลเกี่ยวกับสถานะและความคืบหน้าของทุกเรื่องที่ถูกปรึกษาหารือและคำชี้แจงของหน่วยงานตามข้อ 24 โดยต้องมีการเผยแพร่ผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์หรือสื่อเทคโนโลยีสารสนเทศประเภทอื่นที่ประชาชนเข้าถึงได้โดยทั่วไปตลอดเวลา”</p> <p>ข้อ 5 ให้ยกเลิกความในวรรคหนึ่งของข้อ 33 แห่งข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. 2562 และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน</p>

ข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. 2562	ร่างข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (นายพรชัย วัชรสินธุ เป็นผู้เสนอ)
<p>ข้อ 33 รายงานการประชุม เมื่อคณะกรรมการกิจการสภาผู้แทนราษฎร ตรวจแล้ว ก่อนที่จะเสนอให้สภารับรอง ให้ทำสำเนาวางไว้ไม่น้อยกว่าเจ็ดวัน ณ บริเวณสภาเพื่อให้สมาชิกตรวจดูได้ โดยสมาชิกอาจร้องขอตรวจทางสื่ออิเล็กทรอนิกส์ หรือสื่อเทคโนโลยีสารสนเทศประเภทอื่นด้วยก็ได้ ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่ประธานสภากำหนด</p> <p>รายงานการประชุมทุกครั้งจะต้องมีรายชื่อสมาชิกที่มาประชุม ที่ลาการประชุม ที่ขาดการประชุมและบันทึกการออกเสียงลงคะแนนแต่ละเรื่อง</p> <p>สมาชิกมีสิทธิขอแก้ไขเพิ่มเติมรายงานการประชุมดังกล่าวให้ตรงตามที่เป็นจริง โดยยื่นคำขอแก้ไขเพิ่มเติมต่อประธานคณะกรรมการกิจการสภาผู้แทนราษฎร ถ้าคณะกรรมการไม่ยอมแก้ไขเพิ่มเติมให้ตามที่ขอ สมาชิกผู้นั้นมีสิทธิที่จะยืนยันคำขอแก้ไขเพิ่มเติมเพื่อขอให้สภาวินิจฉัย</p> <p>ข้อ 41 ในกรณีที่ประธานสภาได้อนุญาตว่าคำร้องและคำชี้แจงเป็นไปตามข้อ 39 ให้ประธานสภาจัดให้มีการโฆษณาโดยวิธีตีประกาศคำชี้แจงไม่น้อยกว่าเจ็ดวัน วั ณ บริเวณสภา ที่ประชาชนเข้าไปตรวจสอบได้ และโฆษณาโดยวิธีการอื่น ตามที่ประธานสภาเห็นสมควร</p>	<p>“รายงานการประชุม เมื่อคณะกรรมการกิจการสภาผู้แทนราษฎรตรวจแล้ว ก่อนที่จะเสนอให้สภารับรอง ให้เผยแพร่ให้สมาชิกทางสื่ออิเล็กทรอนิกส์หรือสื่อเทคโนโลยีสารสนเทศประเภทอื่นเป็นหลักเพื่อให้สมาชิกตรวจดูได้ไม่น้อยกว่าเจ็ดวัน ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่ประธานสภากำหนด”</p> <p>ข้อ 6 ให้ยกเลิกความในข้อ 41 แห่งข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. 2562 และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน</p> <p>“ข้อ 41 ในกรณีที่ประธานสภาได้อนุญาตว่าคำร้องและคำชี้แจงเป็นไปตามข้อ 39 ให้ประธานสภาจัดให้มีการโฆษณาโดยเผยแพร่ทางสื่ออิเล็กทรอนิกส์หรือสื่อเทคโนโลยีสารสนเทศประเภทอื่นเป็นหลักเพื่อให้ประชาชนทราบได้ทั่วไป ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่ประธานสภากำหนด”</p>

ข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. 2562	ร่างข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (นายพรชัย วีชรสินธุ์ เป็นผู้เสนอ)
<p>ข้อ 43 ให้เลขาธิการเป็นผู้พิมพ์และโฆษณารายงานการประชุม เพื่อเป็นการเปิดเผยให้ประชาชนทราบได้ทั่วไป โดยอาจมีการเผยแพร่ทางสื่ออิเล็กทรอนิกส์หรือสื่อเทคโนโลยีสารสนเทศประเภทอื่นด้วยก็ได้ เว้นแต่รายงานการประชุมลับที่สภามีมติไม่ให้เปิดเผย</p> <p>ข้อ 51 ให้เป็นอำนาจของประธานสภาที่จะวินิจฉัยว่าญัตติใดเป็นญัตติด่วนหรือไม่ และเมื่อวินิจฉัยแล้วให้แจ้งผู้เสนอญัตติทราบพร้อมด้วยเหตุผลภายในห้าวันนับแต่วันที่ได้รับญัตตินั้น</p> <p>ให้ประธานสภาบรรจุญัตติด่วนเข้าระเบียบวาระการประชุมเป็นเรื่องด่วน ญัตติที่ประธานสภาวินิจฉัยว่าไม่ได้เป็นญัตติด่วน ให้ประธานสภาดำเนินการต่อไปตามข้อ 53</p>	<p>ข้อ 7 ให้ยกเลิกความในข้อ 43 แห่งข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. 2562 และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน</p> <p>“ข้อ 43 ให้เลขาธิการเป็นผู้พิมพ์และโฆษณารายงานการประชุม รวมทั้งเผยแพร่ทางสื่ออิเล็กทรอนิกส์หรือสื่อเทคโนโลยีสารสนเทศประเภทอื่น เพื่อเป็นการเปิดเผยให้ประชาชนทราบได้ทั่วไป เว้นแต่รายงานการประชุมลับที่สภามีมติไม่ให้เปิดเผย”</p> <p>ข้อ 8 ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นข้อ 45/1 แห่งข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. 2562</p> <p>“ข้อ 45/1 ผู้มีสิทธิเลือกตั้งไม่น้อยกว่าห้าพันคนเสนอญัตติให้สภาพิจารณาได้ ทั้งนี้รูปแบบและวิธีการเสนอญัตติให้เป็นไปตามระเบียบที่ประธานสภากำหนด”</p> <p>ข้อ 9 ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นวรรคสี่และวรรคห้าของข้อ 51 แห่งข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. 2562</p>

ข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. 2562	ร่างข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (นายพรชัย วัชรสินธุ เป็นผู้เสนอ)
<p>ข้อ 69 การอภิปรายต้องอยู่ในประเด็นหรือเกี่ยวกับประเด็นที่กำลังปรึกษากันอยู่ ต้องไม่ฟุ้งเฟ้อย วนเวียน ซ้ำซาก หรือซ้ำกับผู้อื่น และห้ามมิให้นำเอกสารใด ๆ มาอ่านให้ที่ประชุมฟังโดยไม่จำเป็น และห้ามมิให้นำวัตถุใด ๆ เข้ามาแสดงในที่ประชุม เว้นแต่ประธานจะอนุญาต</p> <p>ห้ามผู้อภิปรายแสดงกิริยาหรือใช้วาจาอันไม่สุภาพ ใสร้าย หรือเสียดสีบุคคลใด และห้ามกล่าวถึงพระมหากษัตริย์หรือออกชื่อสมาชิกหรือบุคคลใดโดยไม่จำเป็น</p>	<p><u>“การวินิจฉัยว่าผู้ใดเป็นผู้ตัดสินหรือไม่ตามวรรคหนึ่ง จะต้องเป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขที่ประธานสภากำหนด</u></p> <p><u>หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไข ตามวรรคสี่ต้องได้รับความเห็นชอบจากสภาผู้แทนราษฎรและต้องมีการทบทวนโดยประธานสภาเพื่อขอความเห็นชอบจากสภาผู้แทนราษฎรทุกหนึ่งปี”</u></p> <p>ข้อ 10 ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นวรรคสามของข้อ 69 แห่งข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. 2562</p> <p><u>“ห้ามผู้อภิปรายโจมตีหรือช่วยให้เกิดการเลือกปฏิบัติต่อบุคคลหรือกลุ่มบุคคล ด้วยเหตุแห่งเชื้อชาติ ชาติพันธุ์ ภาษา ศาสนา เพศ เพศสภาพ เพศวิถี สภาพทางกาย หรือสุขภาพ ฐานะทางเศรษฐกิจหรือสังคม อาชีพ หรือความคิดเห็นทางการเมือง”</u></p>

ข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. 2562	ร่างข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (นายพรชัย วุชรสินธุ์ เป็นผู้เสนอ)
<p>ข้อ 80 การออกเสียงลงคะแนนให้กระทำการเป็นการเปิดเผย แต่เมื่อสมาชิกเสนอญัตติโดยมีผู้รับรองไม่น้อยกว่ายี่สิบคนขอให้กระทำการลับ จึงให้ลงคะแนนลับ</p> <p>ในกรณีที่สมาชิกเสนอญัตติให้ลงคะแนนลับตามวรรคหนึ่ง ถ้ามีสมาชิกคัดค้าน และมีผู้รับรองไม่น้อยกว่าหนึ่งในสามของสมาชิกในที่ประชุม ให้ถือเป็นเอกสิทธิ์ที่จะลงคะแนนโดยเปิดเผย</p> <p>ในกรณีที่สมาชิกเสนอญัตติให้ลงคะแนนลับตามวรรคหนึ่ง ถ้ามีสมาชิกคัดค้าน และมีผู้รับรองไม่น้อยกว่าหนึ่งในสามของสมาชิกในที่ประชุม ให้ถือเป็นเอกสิทธิ์ที่จะลงคะแนนโดยเปิดเผย</p> <p>การออกเสียงลงคะแนนจะกระทำแทนกันมิได้</p> <p>ข้อ 85 เมื่อมีการออกเสียงลงคะแนนตามข้อ 83 (1) แล้ว ถ้าสมาชิกร้องขอให้มีการนับใหม่โดยมีผู้รับรองไม่น้อยกว่ายี่สิบคน ก็ให้มีการนับคะแนนเสียงใหม่ และให้เปลี่ยนวิธีการลงคะแนนเป็นวิธีตามข้อ 83 (2) เว้นแต่คะแนนเสียงต่างกันเกินกว่ายี่สิบห้าคะแนนจะขอให้มีการนับคะแนนเสียงใหม่ไม่ได้</p> <p>เมื่อได้มีการออกเสียงลงคะแนนตามข้อ 83 (2) แล้ว จะขอให้มีการนับคะแนนเสียงใหม่อีกไม่ได้</p>	<p>ข้อ 11 ให้ยกเลิกความในวรรคสองของข้อ 80 แห่งข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. 2562 และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน</p> <p>“ในกรณีที่สมาชิกเสนอญัตติให้ลงคะแนนลับตามวรรคหนึ่ง ถ้ามีสมาชิกคัดค้าน และมีผู้รับรองไม่น้อยกว่าหนึ่งในสามของสมาชิกในที่ประชุม ให้ลงคะแนนโดยเปิดเผย”</p> <p>ข้อ 12 ให้ยกเลิกข้อ 85 แห่งข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. 2562</p> <p>ข้อ 13 ให้ยกเลิกความในข้อ 89 แห่งข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. 2562 และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน</p>

ข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. 2562	ร่างข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (นายพรیشฐ์ วัชรสินธุ เป็นผู้เสนอ)
<p>ข้อ 89 ให้เลขาธิการจัดทำบันทึกการออกเสียงลงคะแนนของสมาชิกแต่ละคน และเปิดเผยบันทึกดังกล่าวไว้ ณ บริเวณสภา รวมทั้งสื่ออิเล็กทรอนิกส์หรือสื่อเทคโนโลยีสารสนเทศประเภทอื่น เพื่อให้ประชาชนทราบได้ทั่วไป เว้นแต่การออกเสียงลงคะแนนเป็นการลับตามข้อ 84</p>	<p>“ข้อ 89 ให้เลขาธิการจัดทำบันทึกการออกเสียงลงคะแนนของสมาชิกแต่ละคน และเปิดเผยบันทึกดังกล่าวไว้ ณ บริเวณสภา รวมทั้งเผยแพร่ผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์หรือสื่อเทคโนโลยีสารสนเทศประเภทอื่น เพื่อให้ประชาชนทราบได้ทั่วไปภายในหนึ่งวัน หลังการออกเสียงลงคะแนน เว้นแต่การออกเสียงลงคะแนนเป็นการลับตามข้อ 84</p> <p>การเผยแพร่ข้อมูลบันทึกการออกเสียงลงคะแนนในวรรคหนึ่ง ให้เป็นในรูปแบบตารางที่ประชาชนวิเคราะห์ต่อได้และเครื่องคอมพิวเตอร์สามารถประมวลผลได้”</p> <p>ข้อ 14 ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นข้อ 93/1 แห่งข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. 2562</p> <p>“ข้อ 93/1 เพื่อประโยชน์ในการตรวจสอบการบริหารราชการแผ่นดินของคณะรัฐมนตรี ให้ประธานคณะกรรมการธิการของคณะกรรมการที่ตั้งต่อไป นี้ ต้องเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจากพรรคการเมืองที่สมาชิกมิได้ดำรงตำแหน่งรัฐมนตรี</p> <p>(1) คณะกรรมการธิการป้องกันและปราบปรามการทุจริตประพฤติมิชอบ ตามข้อ 90 (22)</p> <p>(2) คณะกรรมการธิการศึกษาการจัดทำและติดตามการบริหารงบประมาณ ตามข้อ 90 (14)</p> <p>(3) คณะกรรมการธิการกิจการสภาผู้แทนราษฎร ตามข้อ 90 (2)</p> <p>ข้อ 15 ให้ยกเลิกความในข้อ 98 แห่งข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. 2562 และให้ใช้ความต่อไปนี้เป็นแทน</p>

ข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. 2562	ร่างข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (นายพรชัย วีชรลินสุ เป็นผู้เสนอ)
<p>ข้อ 98 ในการประชุมคณะกรรมการสภาฯ สมาชิก นายกรัฐมนตรี รัฐมนตรี และผู้ซึ่งประธานของที่ประชุมคณะกรรมการอนุญาติ มีสิทธิเข้าฟังการประชุม</p> <p>ในกรณีประชุมลับ ผู้ที่จะเข้าฟังการประชุมได้ต้องเป็นผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการประชุมและได้รับอนุญาตจากประธานของที่ประชุมคณะกรรมการ</p>	<p>“ข้อ 98 ในการประชุมคณะกรรมการสภาฯ สมาชิก นายกรัฐมนตรี รัฐมนตรี และผู้ซึ่งประธานของที่ประชุมคณะกรรมการอนุญาติ มีสิทธิเข้าฟังการประชุม</p> <p>การประชุมคณะกรรมการย่อมเป็นการเปิดเผย เว้นแต่สมาชิกจำนวนไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของคณะกรรมการร้องขอให้ประชุมลับก็ให้ประชุมลับ</p> <p>การประชุมเปิดเผย ให้นักภายนอกเข้าฟังการประชุมได้ตามระเบียบที่ประธานกำหนด และประธานของที่ประชุมคณะกรรมการต้องจัดให้มีการถ่ายทอดสดการประชุมทางวิทยุกระจายเสียงและวิทยุโทรทัศน์หรือทางสื่อเทคโนโลยีสารสนเทศประเภทอื่นที่ประชาชนทั่วไปสามารถรับได้อย่างทั่วถึง เว้นแต่มีเหตุขัดข้องให้แจ้งที่ประชุมทราบ</p> <p>ในกรณีที่ไม่สามารถถ่ายทอดสดการประชุมตามวรรคสามได้ ให้ประธานของที่ประชุมคณะกรรมการจัดให้มีการเผยแพร่บันทึกภาพและเสียงการประชุมดังกล่าวผ่านทางสื่อที่เหมาะสมโดยเร็ว</p> <p>ในการประชุมลับ ห้ามบุคคลภายนอกเข้าฟังการประชุม เว้นแต่เป็นผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการประชุมและได้รับอนุญาตจากประธานของที่ประชุมคณะกรรมการเท่านั้น และให้ประธานของที่ประชุมคณะกรรมการดำเนินการเพื่อมิให้มีการบันทึกภาพ บันทึกเสียง หรือกระทำการใด ๆ ที่เป็นการถ่ายทอดการประชุมสู่บุคคลภายนอกโดยมิได้รับอนุญาต</p> <p>ความในข้อนี้ให้ใช้บังคับกับการประชุมของคณะอนุกรรมการด้วยโดยอนุโลม</p>

ข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. 2562	ร่างข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (นายพรชัย วีชรินทร์ เป็นผู้เสนอ)
<p>ข้อ 100 ให้เลขาธิการประกาศกำหนดการประชุมคณะกรรมการไต่สวน บริเวณสภาและมีหนังสือผู้เสนอญัตติหรือผู้แปรญัตติมาชี้แจงประกอบญัตติหรือคำแปรญัตติ แล้วแต่กรณี ล่วงหน้าไม่น้อยกว่าสามวัน หากเรื่องใดจะก่อให้เกิดผลใช้บังคับเป็นกฎหมายหรือเกี่ยวกับการบริหารราชการแผ่นดิน ให้แจ้งคณะรัฐมนตรีทราบด้วย</p> <p>ข้อ 107 บันทึกการประชุม รายงานการดำเนินการ รายงานการสอบหาข้อเท็จจริงหรือรายงานการศึกษา แล้วแต่กรณี ของคณะกรรมการให้เปิดเผยให้ประชาชนทราบ ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่ประธานสภากำหนด</p> <p>ในกรณีที่จะไม่เปิดเผยบันทึกการประชุมหรือรายงานตามวรรคหนึ่ง ให้คณะกรรมการที่เกี่ยวข้องเสนอความเห็นต่อสภาเพื่อให้สภามีมติให้เปิดเผย ทั้งนี้ หากสภามีมติให้เปิดเผยให้สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรจัดเก็บ</p>	<p>ข้อ 16 ให้ยกเลิกความในข้อ 100 แห่งข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. 2562 และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน</p> <p>“ข้อ 100 ให้เลขาธิการประกาศกำหนดการประชุมคณะกรรมการและมีหนังสือผู้เสนอญัตติหรือผู้แปรญัตติมาชี้แจงประกอบญัตติหรือคำแปรญัตติ แล้วแต่กรณี ล่วงหน้าไม่น้อยกว่าสามวัน โดยให้ดำเนินการประกาศกำหนดการประชุมและนัดหมายทางสื่ออิเล็กทรอนิกส์หรือสื่อเทคโนโลยีสารสนเทศประเภทอื่นเป็นหลัก ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่ประธานสภากำหนด หากเรื่องใดจะก่อให้เกิดผลใช้บังคับเป็นกฎหมายหรือเกี่ยวกับการบริหารราชการแผ่นดิน ให้แจ้งคณะรัฐมนตรีทราบด้วย</p> <p>ข้อ 17 ให้ยกเลิกความในข้อ 107 แห่งข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. 2562 และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน</p> <p>“ข้อ 107 บันทึกการประชุม รายงานการประชุม รายงานการดำเนินการ รายงานการสอบหาข้อเท็จจริงหรือรายงานการศึกษา แล้วแต่กรณี ของคณะกรรมการให้เปิดเผยให้ประชาชนทราบ ตามหลักเกณฑ์วิธีการ และเงื่อนไขที่ประธานสภากำหนด แต่ต้องมีการเผยแพร่ทางสื่ออิเล็กทรอนิกส์หรือสื่อเทคโนโลยีสารสนเทศประเภทอื่น เพื่อให้ประชาชนทราบได้ทั่วไป</p> <p>ในกรณีที่จะไม่เปิดเผยบันทึกการประชุม รายงานการประชุม หรือรายงานอื่นใดตามวรรคหนึ่ง ให้คณะกรรมการที่เกี่ยวข้องเสนอความเห็นต่อสภาเพื่อให้สภามีมติให้เปิดเผย ทั้งนี้ หากสภามีมติให้เปิดเผยให้สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรจัดเก็บ</p>

ข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. 2562	ร่างข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (นายพรสิษฐ์ วัชรสินธุ เป็นผู้เสนอ)
<p>บันทึกการประชุมหรือรายงานดังกล่าวไว้ ตามหลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขที่เลขาธิการกำหนด หากสภามีได้มีมติไปตามความเห็นของคณะกรรมการกิจการดังกล่าว ให้ดำเนินการตามวรรคหนึ่งต่อไป</p> <p>การรับรองความถูกต้องของบันทึกการประชุม ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่ประธานสภากำหนด</p> <p>ข้อ 114 ในกรณีที่ประธานสภาเห็นว่าร่างพระราชบัญญัติที่มีผู้เสนอตามมาตรา 133 (2) และ (3) ของรัฐธรรมนูญ เป็นร่างพระราชบัญญัติเกี่ยวกับการเงิน ให้ประธานสภาแจ้งให้ผู้เสนอทราบ หากผู้เสนอไม่คัดค้านความเห็นของประธานสภาภายในเจ็ดวันนับแต่วันส่งคำแจ้ง ให้ถือว่าไม่มีกรณีเป็นที่สงสัยตามมาตรา 134 ของรัฐธรรมนูญ ก็ให้ประธานสภาส่งร่างพระราชบัญญัตินั้นไปยังนายกรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาให้คำรับรอง</p>	<p>บันทึกการประชุมหรือรายงานดังกล่าวไว้ ตามหลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขที่เลขาธิการกำหนด หากสภามีได้มีมติไปตามความเห็นของคณะกรรมการกิจการดังกล่าว ให้ดำเนินการตามวรรคหนึ่งต่อไป</p> <p>การรับรองความถูกต้องของบันทึกการประชุม <u>รายงานการประชุม</u> ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่ประธานสภากำหนด”</p> <p>ข้อ 18 ให้ยกเลิกความในข้อ 114 แห่งข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. 2562 และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน</p> <p>“ข้อ 114 ในกรณีที่ประธานสภาเห็นว่าร่างพระราชบัญญัติที่มีผู้เสนอตามมาตรา 133 (2) และ (3) ของรัฐธรรมนูญ เป็นร่างพระราชบัญญัติเกี่ยวกับการเงิน ให้ประธานสภาแจ้งให้ผู้เสนอทราบ หากผู้เสนอไม่คัดค้านความเห็นของประธานสภาภายในเจ็ดวันนับแต่วันส่งคำแจ้ง ให้ถือว่าไม่มีกรณีเป็นที่สงสัยตามมาตรา 134 ของรัฐธรรมนูญ ก็ให้ประธานสภาส่งร่างพระราชบัญญัตินั้นไปยังนายกรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาให้คำรับรอง</p> <p><u>หากผู้เสนอแจ้งคัดค้านตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นอำนาจของที่ประชุมร่วมกันของประธานสภาและประธานคณะกรรมการสามัญทุกคนเป็นผู้วินิจฉัย</u></p> <p><u>เมื่อนายกรัฐมนตรีได้รับร่างพระราชบัญญัติตามวรรคหนึ่งแล้ว หากไม่ปฏิเสธการให้คำรับรองภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับ ให้ถือว่านายกรัฐมนตรีให้คำรับรองโดยอัตโนมัติ และให้ดำเนินการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติต่อ</u></p>

ข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. 2562	ร่างข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (นายพรชัย วีชรินทร์ เป็นผู้เสนอ)
<p>เมื่อนายกรัฐมนตรีได้รับร่างพระราชบัญญัติตามวรรคหนึ่งแล้ว หากไม่พิจารณาให้คำรับรองภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับ ให้ประธานสภาแจ้งเหตุขัดข้องให้ผู้เสนอทราบ</p> <p>หากผู้เสนอแจ้งคัดค้านตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นอำนาจของที่ประชุมร่วมกันของประธานสภาและประธานคณะกรรมการการสามัญทุกคณะเป็นผู้วินิจฉัย</p> <p>ข้อ 115 ให้ประธานสภาจัดให้มีการประชุมร่วมกันของประธานสภาและประธานคณะกรรมการการสามัญทุกคณะเพื่อพิจารณารณัติตามข้อ 114 วรรคสาม ภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่มีการณัติดังกล่าว</p> <p>การประชุมร่วมกันของประธานสภาและประธานคณะกรรมการการสามัญทุกคณะเพื่อพิจารณาวินิจฉัยว่าร่างพระราชบัญญัติใดเป็นร่างพระราชบัญญัติเกี่ยวกับการเงิน ให้เป็นไปตามระเบียบที่ประธานสภากำหนด และให้นำข้อบังคับนี้เฉพาะที่เกี่ยวกับการประชุม มาใช้บังคับโดยอนุโลม</p> <p>ข้อ 118 การพิจารณาร่างพระราชบัญญัติที่มีผู้เสนอตามมาตรา 133 (2) และ (3) ของรัฐธรรมนูญ ถ้าคณะรัฐมนตรีขอรับร่างพระราชบัญญัตินั้นไปพิจารณาก่อนที่สภาจะลงมติตามข้อ 117 เมื่อที่ประชุมอนุมัติก็ให้รอการพิจารณาไว้ก่อน แต่ต้องไม่เกินหกสิบวันนับแต่วันที่สภามีมติ</p>	<p>เมื่อนายกรัฐมนตรีได้รับร่างพระราชบัญญัติตามวรรคหนึ่งแล้ว หากปฏิเสธการให้คำรับรองภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับ ให้ประธานสภาแจ้งเหตุผลให้ผู้เสนอและสาธารณชนทราบ”</p> <p>ข้อ 19 ให้ยกเลิกความในวรรคหนึ่งของข้อ 115 แห่งข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. 2562 และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน</p> <p>“ให้ประธานสภาจัดให้มีการประชุมร่วมกันของประธานสภาและประธานคณะกรรมการการสามัญทุกคณะเพื่อพิจารณารณัติตามข้อ 114 วรรคสอง ภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่มีการณัติดังกล่าว”</p> <p>ข้อ 20 ให้ยกเลิกข้อ 118 แห่งข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. 2562</p>

ข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. 2562	ร่างข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (นายพรชัย วัชรสินธุ เป็นผู้เสนอ)
<p>เมื่อประธานสภาได้รับร่างพระราชบัญญัติคืนจากคณะรัฐมนตรีหรือพ้นกำหนดเวลาที่รอการพิจารณาตามวรรคหนึ่งแล้ว ให้บรรจุร่างพระราชบัญญัตินั้นเข้าระเบียบวาระการประชุมเป็นเรื่องด่วน</p> <p>ข้อ 138 ในกรณีร่างพระราชบัญญัติที่รัฐสภาให้ความเห็นชอบแล้วมีข้อความผิดพลาดซึ่งเกิดขึ้นในระหว่างการพิจารณาของสภา ประธานสภาอาจขอปรึกษาหรือสมาชิกเสนอญัตติโดยมีผู้รับรองไม่น้อยกว่ายี่สิบคนให้นำร่างพระราชบัญญัตินั้นมาพิจารณาทบทวน หากที่ประชุมสภาลงมติเห็นชอบด้วยคะแนนเสียงไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของสภาให้ดำเนินการได้</p> <p>การขอปรึกษาหรือญัตติตามวรรคหนึ่งต้องระบุประเด็นที่จะขอนำมาพิจารณาทบทวนและให้เหตุผลที่ชัดเจน</p> <p>การพิจารณาแก้ไขเพิ่มเติมให้กระทำได้เท่าที่จำเป็น และให้กระทำในที่ประชุมสภา</p> <p>เมื่อได้ดำเนินการตามวรรคสามแล้ว ให้ประธานสภาแจ้งไปยังวุฒิสภาเพื่อดำเนินการตามมาตรา 81 ของรัฐธรรมนูญต่อไป</p>	<p>ข้อ 21 ให้ยกเลิกความในวรรคหนึ่งของข้อ 138 แห่งข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. 2562 และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน</p> <p>“ในกรณีร่างพระราชบัญญัติที่รัฐสภาให้ความเห็นชอบแล้วมีข้อความผิดพลาดซึ่งเกิดขึ้นในระหว่างการพิจารณาของสภา ประธานสภาอาจขอปรึกษาหรือสมาชิกเสนอญัตติโดยมีผู้รับรองไม่น้อยกว่ายี่สิบคนให้นำร่างพระราชบัญญัตินั้นมาพิจารณาทบทวน หากที่ประชุมสภาลงมติเห็นชอบด้วยคะแนนเสียงไม่น้อยกว่าสองในสามของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของสภา ก็ให้ดำเนินการได้”</p> <p>ข้อ 22 ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นข้อ 139/1 แห่งข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. 2562</p> <p>“ข้อ 139/1 ร่างพระราชบัญญัติใดที่รัฐสภาให้ความเห็นชอบและได้ส่งไปยังนายกรัฐมนตรีเพื่อดำเนินการตามมาตรา 81 ของรัฐธรรมนูญแล้ว ให้จัดให้มีการแปล</p>

ข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. 2562	ร่างข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (นายพรชัย วีชรินทร์ เป็นผู้เสนอ)
<p>ข้อ 145 กระทู้ถามมี 3 ประเภท คือ</p> <p>(1) กระทู้ถามสดด้วยวาจา</p> <p>(2) กระทู้ถามทั่วไป</p> <p>(3) กระทู้ถามแยกเฉพาะ</p>	<p><u>ร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวเป็นภาษาอังกฤษอย่างเป็นทางการและเผยแพร่ทางสื่ออิเล็กทรอนิกส์หรือสื่อเทคโนโลยีสารสนเทศประเภทอื่นเป็นหลักภายในสามสิบวันเพื่อให้ประชาชนเข้าถึงได้ทั่วไป ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่ประธานสภาผู้แทนราษฎรกำหนด</u></p> <p>ข้อ 23 ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นข้อ 143/1 แห่งข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. 2562</p> <p>“ข้อ 143/1 ให้ประธานสภาผู้แทนราษฎรจัดให้ประชาชนเข้าถึงข้อมูลเกี่ยวกับสถานะและความคืบหน้าของร่างพระราชบัญญัติทุกฉบับที่ถูกเสนอต่อสภาผู้แทนราษฎรตามมาตรา 133 ของรัฐธรรมนูญ โดยต้องมีการเผยแพร่ผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์หรือสื่อเทคโนโลยีสารสนเทศประเภทอื่นที่ประชาชนเข้าถึงได้โดยทั่วไปตลอดเวลา”</p> <p>ข้อ 24 ให้ยกเลิกความในข้อ 145 แห่งข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. 2562 และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน</p> <p>“ข้อ 145 กระทู้ถามมี 4 ประเภท คือ</p> <p>(1) กระทู้ถามสดนายกรัฐมนตรีย</p> <p>(2) กระทู้ถามสดด้วยวาจา</p> <p>(3) กระทู้ถามทั่วไป</p> <p>(4) กระทู้ถามแยกเฉพาะ”</p>

ข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. 2562	ร่างข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (นายพรชัย วีชรินทร์ เป็นผู้เสนอ)
<p>ข้อ 146 การตั้งกระทู้ถาม ให้ผู้ตั้งกระทู้ถามมีอิสระ ไม่อยู่ในความผูกมัดแห่งอาณัติมอบหมายหรือความครอบงำใด ๆ</p> <p>กระทู้ถามแต่ละกระทู้หนึ่ง ให้ตั้งถามและซักถามได้เฉพาะคนเดียว</p> <p>ข้อ 147 กระทู้ถามต้องไม่มีลักษณะอย่างหนึ่งอย่างใด ดังต่อไปนี้</p> <ol style="list-style-type: none"> (1) เป็นเชิงประชด เสียดสี หรือกลั่นแกล้งใส่ร้าย (2) เคลือบคลุมหรือเข้าใจยาก (3) เป็นเรื่องที่ได้ตอบแล้วหรือชี้แจงแล้วว่าไม่ตอบ (4) เป็นเรื่องที่มีประเด็นคำถามซ้ำกับกระทู้ถามซึ่งมีผู้เสนอมาก่อน (5) เป็นการให้ออกความเห็น (6) เป็นปัญหาข้อกฎหมาย (7) เป็นเรื่องที่ไม่มีความสำคัญ (8) เป็นเรื่องส่วนตัวของบุคคลใด เว้นแต่ที่เกี่ยวกับการงานในหน้าที่ราชการ 	<p>ข้อ 25 ให้ยกเลิกความในข้อ 146 แห่งข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. 2562 และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน</p> <p>“ข้อ 146 การตั้งกระทู้ถาม ให้ผู้ตั้งกระทู้ถามมีอิสระ ไม่อยู่ในความผูกมัดแห่งอาณัติมอบหมายหรือความครอบงำใด ๆ</p> <p>กระทู้ถามแต่ละกระทู้หนึ่ง ให้ตั้งถามและซักถามได้เฉพาะคนเดียว ยกเว้นกระทู้ถามสด นายกรัฐมนตรีที่ให้ดำเนินการตาม หมวด 8 กระทู้ถาม ส่วนที่ 1/1 กระทู้ถามสด นายกรัฐมนตรี”</p> <p>ข้อ 26 ให้ยกเลิกความในข้อ 147 แห่งข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. 2562 และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน</p> <p>“ข้อ 147 กระทู้ถามต้องไม่มีลักษณะอย่างหนึ่งอย่างใด ดังต่อไปนี้</p> <ol style="list-style-type: none"> (1) เสียดสี หรือกลั่นแกล้งใส่ร้าย (2) เคลือบคลุมหรือเข้าใจยาก (3) เป็นเรื่องที่ได้ตอบแล้วหรือชี้แจงแล้วว่าไม่ตอบ (4) เป็นเรื่องที่มีประเด็นคำถามซ้ำกับกระทู้ถามซึ่งมีผู้เสนอมาก่อน (5) เป็นปัญหาข้อกฎหมาย (6) เป็นเรื่องที่ไม่มีความสำคัญ (7) เป็นเรื่องส่วนตัวของบุคคลใด เว้นแต่ที่เกี่ยวกับการงานในหน้าที่ราชการ”

ข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. 2562	ร่างข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (นายพรชัย วัชรสินธุ เป็นผู้เสนอ)
<p>ข้อ 150 การประชุมครั้งหนึ่ง ๆ ให้บรรจุกระทู้ถามสดด้วยวาจาได้ไม่เกินสามกระทู้ และกระทู้ถามทั่วไปไม่เกินสามกระทู้ แต่ถ้าหากมีกระทู้ถามทั่วไปรอบรรจุระเบียบวาระการประชุมจำนวนมากหรือมีกระทู้ถามทั่วไปที่เลื่อนมาจากการประชุมครั้งที่แล้ว ประธานสภาจะบรรจุกระทู้ถามทั่วไปเกินกว่านี้ก็ได้</p> <p>การจัดลำดับกระทู้ถามในที่ประชุม ให้จัดตามลำดับ คือ กระทู้ถามสดด้วยวาจาและกระทู้ถามทั่วไป</p> <p>ข้อ 151 นายกรัฐมนตรีหรือรัฐมนตรีที่ถูกตั้งกระทู้ถามต้องเข้าร่วมประชุมสภาเพื่อตอบกระทู้ถามในเรื่องนั้นด้วยตนเอง เว้นแต่มีเหตุจำเป็นอันอาจหลีกเลี่ยงได้ ทำให้ไม่อาจตอบกระทู้ แต่ต้องแจ้งเหตุจำเป็นนั้นเป็นหนังสือต่อประธานสภาก่อนหรือในวันประชุมสภา และให้กำหนดว่าจะตอบได้เมื่อใด</p> <p>ในกรณีที่มีการมอบหมายให้รัฐมนตรีอื่นที่เกี่ยวข้องเป็นผู้ตอบกระทู้ถามจะต้องแจ้งเป็นหนังสือต่อประธานสภาก่อนถึงระเบียบวาระกระทู้ถาม</p>	<p>ข้อ 27 ให้ยกเลิกความในวรรคสองของข้อ 150 แห่งข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. 2562 และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน</p> <p>“การจัดลำดับกระทู้ถามในที่ประชุม ให้จัดตามลำดับ คือ <u>กระทู้ถามสดนายกรัฐมนตรี</u> กระทู้ถามสดด้วยวาจาและกระทู้ถามทั่วไป”</p> <p>ข้อ 28 ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นวรรคสี่และวรรคห้าของข้อ 151 แห่งข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. 2562</p>

<p>ข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. 2562</p>	<p>ร่างข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (นายพรیشู้ วัชรสินธุ เป็นผู้เสนอ)</p>
<p>นายกรัฐมนตรีหรือรัฐมนตรีย่อมมีสิทธิที่จะไม่ตอบกระทู้ถามเมื่อคณะรัฐมนตรีเห็นว่าเรื่องนั้นยังไม่ควรเปิดเผย เพราะเกี่ยวกับความปลอดภัยหรือประโยชน์สำคัญของแผ่นดิน</p>	<p>“ให้เลขาธิการจัดทำบันทึกสถิติและอัตราการตอบกระทู้ของนายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรีแต่ละคน และเผยแพร่ทางสื่ออิเล็กทรอนิกส์หรือสื่อเทคโนโลยีสารสนเทศประเภทอื่นเป็นหลักเพื่อให้ประชาชนทราบได้ทั่วไป ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่ประธานสภากำหนด</p> <p>การเผยแพร่ข้อมูลบันทึกสถิติและอัตราการตอบกระทู้ในวรรคสี่ ให้เป็นในรูปแบบตารางที่ประชาชนวิเคราะห์ต่อได้และเครื่องคอมพิวเตอร์สามารถประมวลผลได้”</p> <p>ข้อ 29 ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็น ส่วนที่ 1/1 กระทั่งถามสदनายกรัฐมนตรี ข้อ 155/1 ถึงข้อ 155/10 ของหมวด 8 แห่งข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. 2562</p> <p>“ส่วนที่ 1/1 กระทั่งถามสदनายกรัฐมนตรี</p> <p>_____</p> <p>ข้อ 155/1 ในทุกสัปดาห์ที่มีการประชุมสภาผู้แทนราษฎร ให้บรรจุกระทู้ถามสदनายกรัฐมนตรี หนึ่งครั้งต่อสัปดาห์ โดยมีกำหนดเวลาไว้ที่ไม่เกินสี่สิบห้านาทีต่อครั้ง</p> <p>ข้อ 155/2 ให้แบ่งกระทู้ถามสदनายกรัฐมนตรีแต่ละครั้งออกเป็นสองช่วงดังต่อไปนี้</p>

ข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. 2562	ร่างข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (นายพรชัย วีชรสินธุ์ เป็นผู้เสนอ)
	<p>(1) กระทู้ถามสดนายกรัฐมนตรีจากผู้นำฝ่ายค้าน โดยผู้นำฝ่ายค้านมีสิทธิตั้งคำถามครั้งละไม่เกินหกคำถาม</p> <p>(2) กระทู้ถามสดนายกรัฐมนตรีจากสมาชิก โดยสมาชิกแต่ละคนมีสิทธิตั้งคำถามครั้งละไม่เกินหนึ่งคำถาม</p> <p>ข้อ 155/3 สมาชิกที่มีความประสงค์จะตั้งคำถามตามข้อ 155/2 (2) ให้แจ้งความประสงค์ล่วงหน้าต่อประธาน โดยให้มีการจับสลากลำดับในการถามตามข้อ 155/2 (2) โดยให้เป็นการสลับลำดับระหว่างสมาชิกจากฝ่ายพรรคการเมืองที่สมาชิกดำรงตำแหน่งรัฐมนตรี กับสมาชิกจากฝ่ายพรรคการเมืองที่สมาชิกมิได้ดำรงตำแหน่งรัฐมนตรี เว้นแต่เมื่อไม่เหลือสมาชิกของฝ่ายใดที่ยังไม่ได้ถูกจัดลำดับ ให้จัดลำดับของสมาชิกที่เหลือของอีกฝ่ายมาต่อท้ายโดยไม่ต้องมีการสลับกันระหว่างสองฝ่าย</p> <p>ข้อ 155/4 คำถามในกระทู้ถามสดนายกรัฐมนตรี ไม่ต้องแจ้งล่วงหน้า</p> <p>ข้อ 155/5 ในการดำเนินการกระทู้ถามสดนายกรัฐมนตรีตามข้อ 155/2 (1) ผู้นำฝ่ายค้าน จะใช้เวลาถามคำถามได้ไม่เกินคำถามละสองนาที และนายกรัฐมนตรีจะตอบคำถามได้ไม่เกินคำถามละสองนาที</p> <p>ข้อ 155/6 ในการดำเนินการกระทู้ถามสดนายกรัฐมนตรีตามข้อ 155/2 (2) สมาชิก จะใช้เวลาถามคำถามได้ไม่เกินคำถามละหนึ่งนาที และนายกรัฐมนตรีจะตอบคำถามได้ไม่เกินคำถามละหนึ่งนาที</p> <p>ข้อ 155/7 ในกระทู้ถามสดนายกรัฐมนตรีแต่ละครั้ง ให้ดำเนินการตามข้อ 155/2 (1) ให้เสร็จก่อน แล้วให้ดำเนินการตามข้อ 155/2 (2) ในเวลาที่เหลือ ตามลำดับที่จับสลาก</p>

ข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. 2562	ร่างข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (นายพริชฐ์ วัชรสินธุ เป็นผู้เสนอ)
	<p>ตามข้อ 155/3 จนหมดเวลา หากยังมีเวลาเหลือหลังจากที่นายกรัฐมนตรีได้ตอบคำถามสมาชิกทุกคนที่แสดงความประสงค์ตามข้อ 155/3 หมดแล้ว ประธานสามารถเปิดให้สมาชิกอื่นที่ไม่ได้แสดงความประสงค์ตามข้อ 155/3 ตั้งคำถามได้ โดยดำเนินการตามข้อ 155/6 และให้สลับคำถามระหว่างสมาชิกจากฝ่ายพรรคการเมืองที่สมาชิกดำรงตำแหน่งรัฐมนตรีกับสมาชิกจากฝ่ายพรรคการเมืองที่สมาชิกมิได้ดำรงตำแหน่งรัฐมนตรี ยกเว้นฝ่ายใดไม่มีสมาชิกที่อยากตั้งคำถาม จึงให้สมาชิกจากอีกฝ่ายหนึ่งตั้งคำถามต่อกันได้โดยไม่ต้องมีการสลับกันระหว่างสองฝ่าย</p> <p>ข้อ 155/8 ในระหว่างการถามกระทู้ถามสดนายรัฐมนตรี หากประธานวินิจฉัยว่าคำถามข้อใดเข้าลักษณะต้องห้ามตามข้อ 147 ให้ประธานมีอำนาจสั่งให้เปลี่ยนแปลงคำถาม</p> <p>ข้อ 155/9 นายกรัฐมนตรีต้องเข้าร่วมประชุมสภาเพื่อตอบกระทู้ถามสดนายรัฐมนตรีด้วยตนเอง เว้นแต่มีเหตุจำเป็นอันมีอาจหลีกเลี่ยงได้ทำให้ไม่อาจตอบกระทู้ ต้องแจ้งเหตุจำเป็นนั้นเป็นหนังสือต่อประธานสภาก่อนหรือในวันประชุมสภา</p> <p>หากเกิดเหตุตามวรรคหนึ่ง นายกรัฐมนตรีจะมอบหมายให้รัฐมนตรีอื่นเป็นผู้ตอบกระทู้ถามสดนายรัฐมนตรีแทนได้ไม่เกินสองครั้งต่อหนึ่งสมัยประชุม โดยต้องแจ้งเป็นหนังสือต่อประธานสภาก่อนหรือในวันประชุมสภา</p> <p>หากกระทู้ถามสดนายรัฐมนตรีครั้งใดไม่มีนายกรัฐมนตรีหรือรัฐมนตรีอื่นมาตอบกระทู้ถามสดนายรัฐมนตรี ผู้นำฝ่ายค้านในสภาผู้แทนราษฎรมีสิทธิยื่นยันให้สภาดำเนินการกระทู้ถามสดนายรัฐมนตรีต่อไปได้โดยไม่มีผู้มาตอบกระทู้ถามสดนายรัฐมนตรี</p>

ข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. 2562	ร่างข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (นายพรชัย วัชรสินธุ เป็นผู้เสนอ)
<p>ข้อ 159 การถามและการตอบกระทู้ถามสดด้วยวาจาในการประชุมครั้งหนึ่ง ๆ มีกำหนดเวลาไม่เกินเก้าสิบนาที</p> <p>เรื่องใดที่ประธานสภาวินิจฉัยว่าไม่เข้าลักษณะกระทู้ถามสดด้วยวาจาตามข้อ 156 หรือไม่อนุญาตให้บรรจุเข้าระเบียบวาระการประชุม หรือมิได้มีการถามตอบด้วยเหตุอื่นใดที่มีใช้การขอเลื่อนการตอบของนายกรัฐมนตรีหรือรัฐมนตรีให้เป็นอันตกไป หากสมาชิกยังประสงค์ที่จะตั้งเป็นกระทู้ถามสดด้วยวาจายู่ ให้เสนอใหม่เพื่อพิจารณาในคราวถัดไป</p> <p>ข้อ 160 กระทู้ถามสดด้วยวาจาแต่ละกระทู้ให้ถามได้เรื่องละไม่เกินสามครั้ง และต้องถามตอบให้แล้วเสร็จภายในกำหนดเวลาสามสิบนาที เว้นแต่ในการประชุม</p>	<p>ในสภาในครั้งนั้น แต่จะกำหนดให้นายกรัฐมนตรีตอบทุกคำถามในกระทู้ถามสด นายกรัฐมนตรีครั้งนั้นในราชกิจจานุเบกษาภายในห้าวัน</p> <p>ข้อ 155/10 ผู้นำฝ่ายค้านจะมอบหมายให้สมาชิกอื่นเป็นผู้ตั้งคำถามในกระทู้ถามสด นายกรัฐมนตรีตามข้อ 155/2 (1) แทนได้ โดยต้องแจ้งเป็นหนังสือต่อประธานสภาก่อนหรือในวันประชุมสภา</p> <p>ข้อ 30 ให้ยกเลิกความในวรรคหนึ่งของข้อ 159 แห่งข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. 2562 และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน</p> <p>“การถามและการตอบกระทู้ถามสดด้วยวาจาในการประชุมครั้งหนึ่ง ๆ มีกำหนดเวลาไม่เกินหกสิบนาที”</p> <p>ข้อ 31 ให้ยกเลิกความในข้อ 160 แห่งข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. 2562 และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน</p> <p>“ข้อ 160 กระทู้ถามสดด้วยวาจาแต่ละกระทู้ให้ถามได้เรื่องละไม่เกินสามครั้ง และต้องถามตอบให้แล้วเสร็จภายในกำหนดเวลา<u>ยี่สิบ</u>นาที เว้นแต่ในการประชุมครั้งใด</p>

ข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. 2562	ร่างข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร (ฉบับที่ ...) พ.ศ. (นายพริษฐ์ วัชรสินธุ เป็นผู้เสนอ)
<p>ครั้งใดมีกระทู้ถามสดด้วยวาจาน้อยกว่าสามกระทู้ ก็ให้ขยายเวลาออกไปอีกตามสัดส่วนภายในเวลาหกสิบนาที</p>	<p>มีกระทู้ถามสดด้วยวาจาน้อยกว่าสามกระทู้ ก็ให้ขยายเวลาออกไปอีกตามสัดส่วนภายในเวลาหกสิบนาที”</p> <p>ข้อ 32 ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็น หมวด 8/1 การพิจารณาให้ความเห็นชอบนายกรัฐมนตรี ข้อ 174/1 ถึงข้อ 174/3 แห่งข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. 2562</p> <p>“<u>หมวด 8/1 การพิจารณาให้ความเห็นชอบนายกรัฐมนตรี</u></p> <p>—————</p> <p>“<u>ข้อ 174/1 การพิจารณาให้ความเห็นชอบนายกรัฐมนตรีตามมาตรา 159 ของรัฐธรรมนูญ ให้สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเสนอชื่อบุคคลซึ่งสมควรได้รับแต่งตั้งเป็นนายกรัฐมนตรี ต่อที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎร</u></p> <p><u>การเสนอชื่อตามวรรคหนึ่ง สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแต่ละคนมีสิทธิเสนอชื่อได้หนึ่งชื่อ จากบุคคลซึ่งมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา 160 ของรัฐธรรมนูญ ตามรายชื่อที่พรรคการเมืองแจ้งไว้ตามมาตรา 88 ของรัฐธรรมนูญ เฉพาะจากบัญชีรายชื่อของพรรคการเมืองที่มีสมาชิกได้รับเลือกเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรไม่น้อยกว่าร้อยละห้าของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของสภาผู้แทนราษฎร และต้องมีสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรรับรองไม่น้อยกว่าหนึ่งในสิบของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของสภาผู้แทนราษฎร โดยสมาชิกแต่ละคนมีสิทธิรับรองได้หนึ่งชื่อ</u></p> <p><u>การรับรองตามวรรคสอง ให้กระทำเป็นการเปิดเผย</u></p> <p><u>ให้ประธานประกาศรายชื่อบุคคลที่ได้รับการเสนอชื่อให้ที่ประชุมทราบ</u></p>

<p>ข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. 2562</p>	<p>ร่างข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (นายพริชฐ์ วัชรสินธุ์ เป็นผู้เสนอ)</p>
	<p>ข้อ 174/2 การออกเสียงลงคะแนนพิจารณาให้ความเห็นชอบนายกรัฐมนตรีจากบุคคลที่ได้รับการเสนอชื่อตามข้อ 174/1 ให้กระทำเป็นการเปิดเผยตามข้อ 83 (2) โดยมีมติเห็นชอบต้องมีคะแนนเสียงมากกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของสภาผู้แทนราษฎร และให้ประธานประกาศผลการลงคะแนนให้ที่ประชุมทราบ</p> <p>เมื่อได้บุคคลที่จะได้รับแต่งตั้งเป็นนายกรัฐมนตรีแล้ว ให้ประธานสภาผู้แทนราษฎรนำความขึ้นกราบบังคมทูลเพื่อทรงพระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมแต่งตั้งต่อไป</p> <p>ข้อ 174/3 หากการออกเสียงลงคะแนนพิจารณาให้ความเห็นชอบนายกรัฐมนตรีไม่มีผู้ได้รับคะแนนเสียงเห็นชอบมากกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของสภาผู้แทนราษฎร ให้ประธานดำเนินการตามข้อ 174/1 และข้อ 174/2 ต่อไป โดยจะดำเนินการต่อทันทีหรือดำเนินการในการประชุมครั้งต่อไปก็ได้ โดยบุคคลที่เคยได้รับการเสนอชื่อตามข้อ 174/1 ไปแล้ว สามารถถูกเสนอชื่อได้อีกโดยไม่จำกัดจำนวนครั้ง”</p> <p>ข้อ 33 ให้ประธานสภาผู้แทนราษฎรรักษาการตามข้อบังคับนี้</p> <p style="text-align: right;">ประกาศ ณ วันที่ เดือน พ.ศ. (นายวันมูหะมัดนอห์ มะทา) ประธานสภาผู้แทนราษฎร</p>

ส่วนที่ 2

บทวิเคราะห์

ตามที่นายพริษฐ์ วัชรสินธุ ได้เสนอร่างข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร (ฉบับที่ ...) พ.ศ. มีประเด็นที่สำคัญเกี่ยวกับการตั้งกระทู้ถามสดนายกรัฐมนตรีน และการเสนอร่างพระราชบัญญัติเกี่ยวกับการเงินทั่วไปโดยสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรหรือผู้มีสิทธิเลือกตั้ง ดังนี้

ญัตติและกระทู้ถามเป็นมาตรการที่สำคัญในการปกครองระบอบประชาธิปไตยในระบบรัฐสภามีการใช้ “ญัตติ” และ “กระทู้” ในการควบคุมการบริหารราชการแผ่นดินเพื่อถ่วงดุลอำนาจระหว่างฝ่ายนิติบัญญัติกับฝ่ายบริหาร อย่างไรก็ตาม สภาพบังคับของมาตรการในการควบคุมการบริหารราชการแผ่นดินด้วยวิธีการดังกล่าวอาจไม่ได้ผลในทางปฏิบัติเท่าที่ควร เนื่องจากไม่มีสภาพบังคับในทางกฎหมายเพียงพอ เมื่อมิได้มีการนำรายงานของคณะกรรมการที่จัดตั้งตามญัตตินั้นไปใช้ประโยชน์หรือนำไปแก้ไขปัญหอย่างจริงจัง อีกทั้งกรณีการตั้งกระทู้ถาม รวมถึงการเปิดอภิปรายทั่วไปโดยไม่มีการลงมติ จะไม่มีการลงมติในเรื่องที่พิจารณาจึงเป็นเพียงการเสนอข้อมูลในที่ประชุม โดยมีผลเป็นเพียงข้อเสนอแนะหรือข้อคิดเห็นให้กับฝ่ายบริหารในการบริหารประเทศเท่านั้น แต่ก็อาจส่งผลในเรื่องความน่าเชื่อถือ ความไว้วางใจ และในเรื่องคะแนนนิยมของประชาชนต่อฝ่ายบริหาร เนื่องจากการตั้งกระทู้ถามของนายกรัฐมนตรีนและรัฐมนตรีเป็นการเชื่อมโยงฝ่ายบริหารคือคณะรัฐมนตรีกับสมาชิกซึ่งเป็นผู้แทนของประชาชน ในอันที่จะได้รับรู้ความคิด ความเคลื่อนไหว ปัญหาที่แท้จริงของประชาชนอย่างทันทั่วทั้งที่ ซึ่งส่วนมากญัตติและกระทู้ถามจะเกี่ยวกับการบริหารราชการแผ่นดินของฝ่ายบริหาร ปัญหาเกี่ยวกับชีวิตปากท้องและความเป็นอยู่ของประชาชนในช่วงเวลานั้น ๆ หากฝ่ายบริหารไม่มาตอบหรือไม่สามารถตอบคำถามเกี่ยวกับปัญหาดังกล่าวหรือไม่มีแนวทางการแก้ไขปัญหาในการบริหารราชการที่ชัดเจน หรือในเรื่องการตั้งคณะกรรมการเพื่อศึกษาและสอบหาข้อเท็จจริงในเรื่องต่าง ๆ ที่อยู่ในอำนาจหน้าที่ของสภา ซึ่งเป็นประโยชน์ต่อสาธารณชนในการรับรู้ข้อมูลต่าง ๆ ที่อาจนำมาใช้เพื่อประโยชน์ในการพัฒนาประเทศต่อไป หากฝ่ายบริหารไม่สนใจต่อข้อเสนอแนะและรายงานการศึกษาของคณะกรรมการที่เป็นไปอย่างถูกต้องและเหมาะสมแล้ว ก็อาจทำให้ประชาชนไม่ไว้วางใจในการบริหารงานของฝ่ายบริหารได้

อย่างไรก็ตาม เมื่อพิจารณาถึงประสิทธิภาพและผลสัมฤทธิ์ของการควบคุมการบริหารราชการแผ่นดินของฝ่ายบริหารโดยวิธีการตั้งกระทู้ถามของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรไทยตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน จะพบว่ากระทู้ถามไม่สามารถใช้เป็นเครื่องมือในการตรวจสอบฝ่ายบริหารได้อย่างบรรลุลวัตถุประสงค์ตามเจตนารมณ์ ทั้งยังขาดประสิทธิภาพเป็นอย่างมาก เนื่องจากมีปัญหาและข้อจำกัดหลายประการ กล่าวคือ

1. นายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรี อาจใช้สิทธิไม่ตอบกระทู้ถามได้ หากคณะรัฐมนตรีเห็นว่าเรื่องนั้นยังไม่ควรเปิดเผยเพราะเกี่ยวกับความปลอดภัยหรือประโยชน์สำคัญของแผ่นดิน
2. กระทู้ถามที่ขอให้ตอบในราชกิจจานุเบกษา กำหนดให้รัฐมนตรีผู้รับผิดชอบจะต้องดำเนินการตอบภายใน 30 วันนับแต่วันที่ส่งกระทู้ถามไปยังรัฐมนตรี แต่ปรากฏว่าโดยส่วนมากรัฐมนตรีผู้รับผิดชอบไม่ได้ตอบกระทู้ถามภายในระยะเวลาดังกล่าว

3. กระหู่ถามเป็นเพียงการถามเพื่อให้นายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรีตอบหรือชี้แจงตามประเด็นที่ถาม โดยไม่มีการลงมติ จึงไม่มีสภาพบังคับตามประเด็นที่ตั้งไว้ อันเป็นกรณีที่แตกต่างจากการเสนอญัตติที่มีการพิจารณาและศึกษาจากคณะกรรมการที่แต่งตั้งขึ้น และการรายงานผลการศึกษาต่อสภา¹

การเสนอร่างพระราชบัญญัติเกี่ยวกับการเงินทั่วไปโดยสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรหรือผู้มีสิทธิเลือกตั้ง

การที่กำหนดให้ร่างพระราชบัญญัติเกี่ยวกับการเงินที่เสนอโดยสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรหรือผู้มีสิทธิเลือกตั้ง จะเสนอได้ก็ต่อเมื่อมีคำรับรองของนายกรัฐมนตรีนั้น เนื่องจากฝ่ายบริหารเป็นผู้มีหน้าที่ในการหารายได้ให้แก่ประเทศ และบริหารจัดการงบประมาณของประเทศ และเพื่อให้ฝ่ายบริหารได้ตรวจสอบถึงความจำเป็น ความเหมาะสม และความพร้อมด้านงบประมาณก่อนที่จะมีการเสนอร่างพระราชบัญญัติเกี่ยวกับการเงินต่อรัฐสภา โดยฝ่ายนิติบัญญัติเป็นผู้พิจารณาให้ความเห็นชอบและประกาศใช้เป็นกฎหมาย นอกจากนี้ เมื่อกฎหมายมีผลใช้บังคับแล้วจะกระทบต่องบประมาณของแผ่นดินหรือสร้างภาระผูกพันต่องบประมาณของแผ่นดิน ฝ่ายบริหารจึงต้องเป็นผู้รับผิดชอบในการจัดสรรงบประมาณเพื่อดำเนินการให้เป็นไปตามที่กฎหมายกำหนด²

ปัญหาการเสนอร่างพระราชบัญญัติเกี่ยวกับการเงินทั่วไปโดยสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรหรือผู้มีสิทธิเลือกตั้ง มีข้อเสนอแนะที่แตกต่างกัน 2 แนวทาง คือ

แนวทางที่ 1 ควรให้เป็นหน้าที่ของรัฐสภาเป็นผู้วินิจฉัยว่า ร่างพระราชบัญญัติใดเป็นร่างพระราชบัญญัติที่เกี่ยวกับการเงินหรือไม่ เนื่องจากรัฐสภาเป็นผู้อนุมัติว่า ในแต่ละปีงบประมาณจะต้องใช้งบประมาณเท่าไร และรัฐสภาเป็นผู้อนุมัติแทนประชาชนในงบประมาณ ก็ควรมีสภิติที่จะตัดสินใจว่า งบประมาณใดจะถูกใช้ไปในกฎหมายใด และควรให้ร่างพระราชบัญญัตินั้นได้มีโอกาสเข้าสู่การพิจารณาของสภาผู้แทนราษฎร เข้าสู่การพิจารณาในชั้นกรรมาธิการก่อนมิใช่ให้อำนาจนายกรัฐมนตรีแต่เพียงผู้เดียว นอกจากนี้ ถ้าเป็นร่างพระราชบัญญัติที่ดี นายกรัฐมนตรีต้องให้คำรับรอง เพราะสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเป็นผู้แทนในสภาที่เสนอร่างพระราชบัญญัติ ถ้าหากว่าสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเห็นชอบด้วย รัฐบาลต้องมีหน้าที่จัดสรรงบประมาณให้ ซึ่งกฎหมายเป็นทางออกที่จะแก้ปัญหาล้าหลัง และปัญหาที่เป็นอุปสรรคต่อการอำนวยความสะดวก

แนวทางที่ 2 ควรให้นายกรัฐมนตรีมีคำรับรองเนื่องจากเป็นผู้มีหน้าที่บริหารจัดการงบประมาณของประเทศ และเพื่อให้ฝ่ายบริหารได้ตรวจสอบถึงความจำเป็น ความเหมาะสม และความพร้อมด้านงบประมาณ เนื่องจากมีการเสนอร่างพระราชบัญญัติเกี่ยวกับการเงินต่อรัฐสภา จะต้องไม่กระทบต่องบประมาณของแผ่นดินหรือสร้างภาระผูกพันต่องบประมาณของแผ่นดิน ฝ่ายบริหารจึงต้องเป็นผู้รับผิดชอบ

¹ วิชชุกาญจน์ พัฒนพันธ์ชัย. (2563). ญัตติและกระหู่. สืบค้น 6 ตุลาคม 2566 จาก <https://www.krisdika.go.th/data/activity/act13456.pdf>

² คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ. (2562). ความมุ่งหมายและคำอธิบายประกอบรายมาตราของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร, สำนักการพิมพ์, หน้า 230 - 231.

ในการจัดสรรงบประมาณเพื่อดำเนินการให้เป็นไปตามที่กฎหมายกำหนด และจะไปกระทบเกี่ยวกับงบประมาณแผ่นดิน

อย่างไรก็ตามควรมีช่องทางในเรื่องนี้ ด้วยการให้สภาผู้แทนราษฎรเป็นผู้พิจารณาว่าร่างพระราชบัญญัติใดเป็นร่างพระราชบัญญัติที่เกี่ยวข้องกับการเงินหรือไม่ หรืออาจจะให้สภาผู้แทนราษฎรมีอำนาจพิจารณาว่าร่างพระราชบัญญัติใดเป็นร่างพระราชบัญญัติที่เกี่ยวข้องกับการการเงินโดยไม่ต้องให้นายกรัฐมนตรีมีคำรับรอง แต่ทั้งนี้ต้องมีข้อจำกัดในการพิจารณา

การเผยแพร่ผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์หรือสื่อเทคโนโลยีสารสนเทศประเภทอื่นของสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

รัฐสภามีหน่วยงานด้านเทคโนโลยีสารสนเทศทำหน้าที่เป็นหน่วยงานหลักที่รับผิดชอบงานด้านบริหารจัดการและบำรุงรักษาโครงสร้างพื้นฐานดิจิทัลและระบบสารสนเทศ โดยรัฐสภามีการกระจายงบประมาณให้สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรและสำนักงานเลขาธิการวุฒิสภาได้บริหารจัดการเอง ดังนั้น เพื่อให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของการพัฒนาด้านดิจิทัล รัฐสภาจึงมีการจัดทำแผนพัฒนา Digital Parliament ของรัฐสภา ระยะ 5 ปี (พ.ศ. 2561–2565) เพื่อใช้เป็นกรอบแนวทางการดำเนินงานพัฒนาด้านเทคโนโลยีสารสนเทศของทั้งสองส่วนราชการที่สามารถใช้ในการติดตามประเมินผล หรือให้การสนับสนุนส่งเสริมการดำเนินงานได้อย่างมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นด้วย อีกทั้งเพื่อให้สอดคล้องกับวิสัยทัศน์ของยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี มั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน ตามนโยบายเศรษฐกิจและสังคมดิจิทัลของรัฐบาลที่มุ่งให้เกิดการนำเทคโนโลยีที่ทันสมัยและหลากหลายมาเปลี่ยนเป็นวิธีการดำเนินธุรกิจ การดำเนินชีวิตของประชาชน และการดำเนินงานของภาครัฐ ซึ่งจะส่งผลให้เกิดความมั่งคั่งทางเศรษฐกิจที่แข่งขันได้ในเวทีโลกและความมั่นคงทางสังคมของประเทศต่อไป

สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรจึงได้มีจัดทำข้อมูลด้านต่าง ๆ เพื่อเผยแพร่ผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์หรือสื่อเทคโนโลยีสารสนเทศประเภทอื่น ตามแผนพัฒนา Digital Parliament ของรัฐสภา เพื่อประโยชน์ของสมาชิกรัฐสภา และบุคคลที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งประชาชนที่สนใจ เช่น

1. การจัดทำหนังสือนัดประชุมและระเบียบวาระการประชุม ได้มีการเผยแพร่ผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ เช่น

- หนังสือนัดประชุมและระเบียบวาระการประชุมสภาผู้แทนราษฎร คือ <https://web.parliament.go.th/view/1/representatives/TH-TH>

- หนังสือนัดประชุมและระเบียบวาระการประชุมร่วมกันของรัฐสภา คือ https://web.parliament.go.th/view/7/parliament_agenda_2/TH-TH

2. การจัดให้ประชาชนเข้าถึงข้อมูลเกี่ยวกับสถานะและความคืบหน้าของทุกเรื่องที่ถูกปรึกษาหารือและคำชี้แจงของหน่วยงาน ผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์หรือสื่อเทคโนโลยีสารสนเทศประเภทอื่น จะมีระบบแจ้งผลและจัดเก็บข้อปรึกษาหารือของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร คือ <https://web.parliament.go.th/view/104/main/TH-TH>

3. การส่งรายงานการประชุมให้สมาชิกผ่านช่องทางสื่ออิเล็กทรอนิกส์หรือสื่อเทคโนโลยีสารสนเทศประเภทอื่นเป็นหลัก เช่น

- ติดตามการพิจารณากฎหมาย คือ <https://lis.parliament.go.th/index/index.php>
- ระบบฐานข้อมูลรายงานและบันทึกการประชุม คือ https://msbis.parliament.go.th/ewtadmin/ewt/parliament_report/main.php?filename=index

4. การเปิดเผยรายงานการประชุมผ่านช่องทางสื่ออิเล็กทรอนิกส์หรือสื่อเทคโนโลยีสารสนเทศประเภทอื่น เช่น

- ระบบฐานข้อมูลรายงานและบันทึกการประชุม คือ https://msbis.parliament.go.th/ewtadmin/ewt/parliament_report/main.php?filename=index
- คลังสารสนเทศของสถาบันนิติบัญญัติ หอสมุดรัฐสภา คือ <https://dl.parliament.go.th/page/volumesearch>

5. การประกาศกำหนดการและนัดหมายการประชุมคณะกรรมการธิการทางสื่ออิเล็กทรอนิกส์หรือสื่อเทคโนโลยีสารสนเทศประเภทอื่นเป็นหลัก คือ <https://web.parliament.go.th/view/1/คณะกรรมการธิการสามัญ/TH-TH>

6. กำหนดให้มีการจัดให้ประชาชนเข้าถึงข้อมูลเกี่ยวกับสถานะและความคืบหน้าของร่างพระราชบัญญัติทุกฉบับที่ถูกเสนอต่อสภาผู้แทนราษฎร ผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์หรือสื่อเทคโนโลยีสารสนเทศประเภทอื่น เช่น

- ฐานข้อมูลวิชาการและกฎหมายของส่วนราชการสังกัดรัฐสภา คือ https://lis.parliament.go.th/law/constitution_16.php?SAPA_NO=25&S_DOC_TITLE=
- การรับฟังความคิดเห็นต่อร่าง พ.ร.บ. ตามมาตรา 77 ของรัฐธรรมนูญ คือ <https://www.parliament.go.th/section77/>

ทั้งนี้ สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรจะได้มีการพัฒนาข้อมูลด้านต่าง ๆ เพื่อเผยแพร่สื่ออิเล็กทรอนิกส์หรือสื่อเทคโนโลยีสารสนเทศประเภทอื่น ให้มีความทันสมัยและสามารถเข้าถึงข้อมูลได้สะดวกและรวดเร็ว เพื่อประโยชน์สมาชิกรัฐสภา และบุคคลที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งประชาชนที่สนใจ

ข้อเสนอแนะ

ควรให้รัฐสภาเป็นผู้วินิจฉัยว่า ร่างพระราชบัญญัติใดเป็นร่างพระราชบัญญัติที่เกี่ยวข้องกับการเงินหรือไม่ เนื่องจากรัฐสภาเป็นผู้อนุมัติว่าในแต่ละปีจะต้องใช้งบประมาณเท่าไร ในเมื่อรัฐสภาเป็นผู้อนุมัติแทนประชาชนในงบประมาณแผ่นดินก็ควรจะมีสิทธิที่จะตัดสินใจว่า งบประมาณแผ่นดินจะถูกใช้ในกฎหมายฉบับใดบ้าง แม้ฝ่ายบริหารจะเป็นผู้ดูแลและจัดหางบประมาณแผ่นดินแต่ในการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติแต่ละฉบับฝ่ายนิติบัญญัติจะเชิญกระทรวงการคลังมาชี้แจงเกี่ยวกับงบประมาณแผ่นดินเพื่อให้เหมาะสมกับรายจ่ายงบประมาณแผ่นดิน และควรแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญหรือข้อบังคับเกี่ยวกับการให้คำรับรองของนายกรัฐมนตรี

ในการวินิจฉัยว่าร่างพระราชบัญญัติใดเป็นร่างพระราชบัญญัติที่เกี่ยวกับการเงินหรือไม่³ ทั้งนี้ การนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้จะยังก่อให้เกิดประโยชน์ต่อกระบวนการนิติบัญญัติมากขึ้น รวมทั้งการเข้าถึงข้อมูลของฝ่ายนิติบัญญัติเป็นไปได้อย่างสะดวกยิ่งขึ้น

³ สถาบันพระปกเกล้า. (2564). ปัญหาการตราพระราชบัญญัติตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 ในกระบวนการพิจารณาของสภาผู้แทนราษฎร. หลักสูตรการพัฒนานักบริหารระดับสูงสำหรับข้าราชการรัฐสภาสามัญฯ รุ่นที่ 13 นักศึกษากลุ่มที่ 3. สัปดาห์ที่ 5 ตุลาคม 2566 จาก <https://dl.parliament.go.th/backoffice/viewer2300/web/viewer.php>

ส่วนที่ 3

ข้อมูลประกอบการพิจารณา

การเสนอญัตติ

การเสนอ “ญัตติ” เป็นกระบวนการหนึ่งที่มีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการตรวจสอบและถ่วงดุลอำนาจของฝ่ายบริหาร และทำให้ประชาชนได้มีส่วนร่วมในกระบวนการตรากฎหมายและการดำเนินการของฝ่ายบริหารด้วย มาตรา 128 ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 กำหนดให้สภาผู้แทนราษฎรและวุฒิสภามีอำนาจตราข้อบังคับการประชุมเกี่ยวกับการทำหน้าที่และปฏิบัติหน้าที่ของประธานสภา รองประธานสภา คณะกรรมาธิการสามัญ การประชุม การเสนอและพิจารณาร่างพระราชบัญญัติ การเสนอญัตติ การตั้งกระทู้ถามและการดำเนินการอื่นที่เกี่ยวข้อง ญัตติถือได้ว่าเป็นกลไกอย่างหนึ่งในการดำเนินงานของรัฐสภาทั้งในด้านกระบวนการทางนิติบัญญัติ การควบคุมการบริหารราชการแผ่นดิน และการดำเนินการประชุมสภา ในการประชุมสภาผู้แทนราษฎร การประชุมวุฒิสภา และการประชุมร่วมกันของรัฐสภา โดยมี “ญัตติ” เป็นกลไกที่สำคัญในการปฏิบัติหน้าที่ของสมาชิกรัฐสภา เนื่องจากญัตติเป็นข้อเสนอเพื่อให้ที่ประชุมสภาได้พิจารณาดำเนินการเรื่องต่าง ๆ ตามจุดประสงค์ของญัตตินั้น ๆ การเสนอญัตติทำให้รัฐสภาสามารถทำหน้าที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ตามข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. 2562 ข้อ 44 กำหนดว่า “ญัตติ คือ ข้อเสนอใด ๆ ที่มีความมุ่งหมายให้สภาลงมติหรือชี้ขาดว่าจะให้ปฏิบัติหรือดำเนินการอย่างไรต่อไป” ซึ่งถือเป็นครั้งแรกในการออกข้อบังคับสภาที่กำหนดความหมายของคำว่า “ญัตติ” ไว้ ตามความความดังกล่าว อาจกล่าวได้ว่า ญัตติคือกลไกที่สำคัญในการดำเนินการของสภาเพราะญัตติ ต้องมีการลงมติ คือ ต้องมีผลทำให้ดำเนินการอย่างไรต่อไป

ผู้เสนอญัตติ ได้แก่ สมาชิกรัฐสภา ซึ่งหมายถึงสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และสมาชิกวุฒิสภา คณะรัฐมนตรี และประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งตามจำนวนที่รัฐธรรมนูญกำหนด

การเสนอญัตติ อาจเสนอได้ 2 กรณี คือ

1. การเสนอญัตติเป็นหนังสือ คือ ญัตติที่ต้องจัดทำเป็นลายลักษณ์อักษรเพื่อยื่นเสนอต่อประธานสภา และต้องเสนอล่วงหน้า ญัตติประเภทนี้มักเป็นญัตติสำคัญที่เสนอให้สภาพิจารณาดำเนินการอย่างใดอย่างหนึ่ง ซึ่งข้อบังคับการประชุมสภาได้กำหนดญัตติที่ต้องเสนอเป็นหนังสือ เช่น ญัตติที่เป็นร่างพระราชบัญญัติ ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ ญัตติขอเปิดอภิปรายทั่วไปเพื่อลงมติไม่ไว้วางใจนายกรัฐมนตรีหรือรัฐมนตรีเป็นรายบุคคล ญัตติขอให้สภาตั้งคณะกรรมาธิการหรือขอให้คณะกรรมาธิการวิสามัญพิจารณาสอบสวน หรือศึกษาเรื่องใด ๆ อันอยู่ในอำนาจหน้าที่ของสภา เป็นต้น

2. ญัตติที่ไม่ต้องทำเป็นหนังสือ หรือที่เรียกกันแบบทั่วไปว่า “ญัตติด้วยวาจา” เป็นการเสนอญัตติที่ไม่จำเป็นต้องเสนอประธานสภาเป็นการล่วงหน้า แต่การเสนอญัตติด้วยวาจามีข้อกำหนดให้เสนอได้เฉพาะกรณีดังต่อไปนี้เท่านั้น

2.1 การขอให้พิจารณาเป็นเรื่องด่วน

2.2 การขอเปลี่ยนระเบียบวาระการประชุม

2.3 การขอให้ลงมติกรณีที่มีมติไม่ให้ออกแถลงการณ์การประชุมลับครั้งใดทั้งหมด หรือแต่เพียงบางส่วนก็ได้แต่ให้มีบันทึกเหตุการณ์ไว้ หรือกรณีสภาไม่มีมติห้ามโฆษณาข้อความอันเกี่ยวกับความปลอดภัยหรือประโยชน์สำคัญของแผ่นดินที่ได้กล่าวหรือปรากฏในการประชุม

2.4 ขณะประชุมสภาผู้แทนราษฎรอยู่ตามข้อ 55 มีการขอเสนอญัตติในกรณีต่อไปนี้

(1) ขอแปรญัตติเฉพาะในเรื่องที่ไม่ใช่ร่างพระราชบัญญัติ

(2) ขอให้รวมระเบียบวาระการประชุมที่เป็นเรื่องเดียวกัน ทำนองเดียวกัน หรือเกี่ยวเนื่องกัน เพื่อพิจารณาพร้อมกัน

(3) ขอให้ส่งปัญหาไปยังคณะกรรมการพิจารณา หรือขอให้บุคคลใดส่งเอกสารหรือมาแถลงข้อเท็จจริงหรือแสดงความคิดเห็น

(4) ขอให้รวมหรือแยกประเด็นพิจารณาหรือลงมติ

(5) ขอให้เลื่อนการปรึกษาหรือพิจารณา

(6) ขอให้ปิดอภิปราย

(7) ขอให้ยกเรื่องอื่นขึ้นปรึกษาหรือพิจารณา

2.5 การเสนอให้ออกเสียงลงคะแนนโดยลับ

2.6 การออกเสียงลงคะแนนเปิดเผย

2.7 คณะรัฐมนตรีร้องขอให้มีการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติโดยคณะกรรมการเต็มสภา

2.8 การขอตั้งข้อบังคับข้อหนึ่งข้อใดทั้งหมดหรือบางส่วนเป็นการชั่วคราวเฉพาะกรณี

2.9 ญัตติที่ประธานอนุญาตตามที่เห็นสมควร

จะเห็นได้ว่า ญัตติที่ไม่ต้องทำเป็นหนังสือจะเป็นญัตติที่เกี่ยวกับการดำเนินการของสภามีได้มีเนื้อหาเฉพาะในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง

หลักเกณฑ์ในการเสนอญัตติ หลักการสำคัญสำหรับการเสนอญัตติ คือ

(1) ต้องมีสมาชิกรับรอง

- กรณีเสนอญัตติเป็นหนังสือ ให้ผู้เสนอและผู้รับรองต้องลงลายมือชื่อในญัตตินั้น

- กรณีเสนอญัตติด้วยวาจา ให้ผู้รับรองญัตติแสดงการรับรองโดยวิธียกมือขึ้นพันศีรษะ

(2) จำนวนสมาชิกที่รับรอง กรณีญัตติทั่วไป ข้อบังคับการประชุมสภากำหนดไว้ต้องมีสมาชิกรับรองไม่น้อยกว่า 5 คน อย่างไรก็ตาม การเสนอญัตติบางเรื่อง ข้อบังคับการประชุมสภากำหนดไว้ต้องมีสมาชิกรับรองมากกว่า 5 คนหรือไม่ต้องมีผู้รับรองเลยก็ได้ ดังนี้

- การเสนอญัตติที่ต้องมีจำนวนสมาชิกรับรองไม่น้อยกว่า 20 คน ได้แก่

1) กรณีที่สมาชิกเสนอญัตติขอให้สภามีมติให้นายกรัฐมนตรีหรือรัฐมนตรีผู้ใดเข้าร่วมประชุมในเรื่องใดในที่ประชุม

2) กรณีที่สมาชิกเสนอญัตติขอให้สภามีมติว่ากรณีมีปัญหาเกี่ยวกับหน้าที่และอำนาจของสภาที่อยู่ในหน้าที่และอำนาจของศาลรัฐธรรมนูญในการพิจารณาวินิจฉัยปัญหา

3) กรณีที่สมาชิกเสนอญัตติขอให้สภาตั้งคณะกรรมการธิการหรือขอให้คณะกรรมการธิการสามัญคณะใดคณะหนึ่งกระทำกิจการ พิจารณาสอบสวนข้อเท็จจริง หรือศึกษาเรื่องใด ๆ อันอยู่ในหน้าที่และอำนาจของสภา

- การเสนอญัตติที่ไม่ต้องมีผู้รับรอง ได้แก่

1) กรณีที่สมาชิกเสนอญัตติ ในเรื่องดังต่อไปนี้

- ขอให้ประชุมลับ

- เสนอญัตติร่างพระราชบัญญัติ

- ขอเปิดอภิปรายทั่วไปเพื่อลงมติไม่ไว้วางใจรัฐมนตรีเป็นรายบุคคลหรือทั้งคณะ

- ขอเปิดอภิปรายทั่วไปเพื่อซักถามข้อเท็จจริงหรือเสนอแนะปัญหาต่อคณะรัฐมนตรีโดยไม่มีการลงมติ

2) กรณีคณะรัฐมนตรีเป็นผู้เสนอญัตติ

จะเห็นได้ว่า การเสนอญัตติต้องมีสมาชิกรับรองตามจำนวนที่ข้อบังคับการประชุมสภากำหนด กรณีผู้เสนอก็เป็นเรื่องที่สำคัญ เนื่องจากหากคณะรัฐมนตรีเป็นผู้เสนอญัตติไม่จำเป็นต้องมีผู้รับรอง แต่รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยกำหนดให้การเสนอญัตติบางกรณีแม้ไม่ต้องมีผู้รับรองแต่กำหนดจำนวนผู้เข้าชื่อเสนอญัตติไว้ ดังนี้

(1) ขอเปิดอภิปรายทั่วไปเพื่อลงมติไม่ไว้วางใจรัฐมนตรีเป็นรายบุคคลหรือทั้งคณะ ต้องมีสมาชิกจำนวนไม่น้อยกว่า 1 ใน 5 ของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของสภาเข้าชื่อเสนอญัตติ

(2) ขอเปิดอภิปรายทั่วไปเพื่อซักถามข้อเท็จจริงหรือเสนอแนะปัญหาต่อคณะรัฐมนตรี ต้องมีสมาชิกเข้าชื่อเสนอญัตติจำนวนไม่น้อยกว่า 1 ใน 10 ของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของสภา

(3) ขอแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญ ต้องมาจากคณะรัฐมนตรี หรือสมาชิกจำนวนไม่น้อยกว่า 1 ใน 5 ของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของสภา หรือจากสมาชิกและสมาชิกวุฒิสภาจำนวนไม่น้อยกว่า 1 ใน 5 ของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของทั้งสองสภาหรือจากประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งจำนวนไม่น้อยกว่า 50,000 คน เข้าชื่อเสนอญัตติตามกฎหมายว่าด้วยการเข้าชื่อเสนอกฎหมาย

สำหรับระยะเวลาการเสนอญัตติตามข้อ 45 ของข้อบังคับการประชุมสภาที่กำหนดไว้เพียงว่า ญัตติทั้งหลายให้เสนอเป็นการล่วงหน้า โดยไม่ได้กำหนดระยะเวลาที่ชัดเจนไว้ อย่างไรก็ดี เป็นที่คาดการณ์ได้ว่า กรณีญัตติที่เสนอเป็นหนังสือตามข้อ 45 นั้น ควรต้องเสนอก่อนที่สภาจะมีการบรรจุระเบียบวาระการประชุม ซึ่งประธานสภาจะบรรจุญัตติเข้าสู่ระเบียบวาระการประชุมภายใน 7 วันนับแต่วันที่ได้รับญัตตินั้นมาตามลำดับก่อนหลัง ส่วนญัตติที่เสนอด้วยวาจานั้น เมื่อพิจารณาหลักเกณฑ์ในการเสนอจะพบว่า ส่วนใหญ่จะเป็นญัตติที่เกี่ยวกับระเบียบวิธีปฏิบัติในการประชุมสภาเพื่อช่วยให้การพิจารณาเรื่องหรือญัตติหลักสำเร็จลุล่วง เช่น ญัตติขอให้งดการใช้ข้อบังคับการประชุมข้อใดข้อหนึ่ง ญัตติเสนอขอให้เปลี่ยนวาระการประชุม ญัตติขอปรึกษา

หรือให้พิจารณาเป็นเรื่องด่วน เป็นต้น ดังนั้น กรณีการเสนอญัตติด้วยวาจาจึงสามารถเสนอในขณะที่ดำเนินการประชุมสภาได้โดยไม่ต้องเสนอประธานสภาเป็นการล่วงหน้า

การถอนญัตติ ผู้ร่วมกันเสนอญัตติ หรือผู้รับรองญัตติ หากไม่ประสงค์จะเสนอญัตติหรือรับรองญัตตินั้นแล้ว สามารถถอนชื่อจากการเป็นผู้เสนอญัตติหรือเป็นผู้รับรองได้ แต่ต้องกระทำก่อนที่ประธานสภาสั่งบรรจุญัตตินั้นเข้าระเบียบวาระการประชุม อย่างไรก็ตาม หากประธานสภาสั่งบรรจุญัตตินั้นเข้าระเบียบวาระการประชุมแล้ว สามารถถอนการเป็นผู้เสนอญัตติหรือเป็นผู้รับรองญัตตินั้นได้ต่อเมื่อได้รับความยินยอมของที่ประชุม

นอกจากการเสนอญัตติในกรณีทั่วไปแล้ว ข้อบังคับการประชุมสภายังกำหนดให้สมาชิกสามารถเสนอญัตติด่วนเพื่อให้สภาพิจารณาเป็นการด่วนได้อีกด้วย ซึ่งการที่จะเสนอญัตติด่วนได้ต้องเป็นไปเฉพาะกรณีที่ข้อบังคับการประชุมสภากำหนดไว้เท่านั้น

ญัตติด่วน ต้องมีวัตถุประสงค์เพื่อให้สภาดำเนินการอย่างใดอย่างหนึ่ง และต้องเป็นกรณีที่มีความจำเป็นในเรื่องดังต่อไปนี้

- (1) เป็นกรณีที่เกี่ยวข้องกับประโยชน์สำคัญของแผ่นดิน
- (2) มีความจำเป็นรีบด่วนในอันที่จะรักษาความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน
- (3) มีความจำเป็นรีบด่วนในอันที่จะรักษาความมั่นคงของประเทศไม่ว่าในทางเศรษฐกิจหรือในทางใด ๆ ก็ตาม
- (4) มีความจำเป็นรีบด่วนในอันที่จะขจัดเหตุใด ๆ ที่กระทบกระเทือนต่อเสรีภาพของประชาชนอย่างร้ายแรง

ทั้งนี้ ญัตติด่วนต้องไม่มีลักษณะทำนองเดียวกับกระทู้

ญัตติด่วน ต้องเป็นกรณีที่มีความสำคัญของประเทศ และต้องเป็นกรณีที่จำเป็นเร่งด่วน ซึ่งประธานสภาเป็นผู้วินิจฉัยว่ากรณีใดเป็นญัตติด่วน แต่ในทางปฏิบัติประธานสภาจะมอบอำนาจให้รองประธานสภาคนใดคนหนึ่งเป็นผู้วินิจฉัย โดยต้องอาศัยข้อมูลการดำเนินการของภาครัฐและตรวจสอบนโยบายของรัฐบาลว่ามีเรื่องอะไรบ้าง ติดตามข้อมูลมติคณะรัฐมนตรีในการวางแนวทางในการปฏิบัติหน้าที่ของรัฐในเรื่องต่าง ๆ ตลอดจนมาตรการในการให้ความช่วยเหลือประชาชน เพื่อตรวจสอบญัตติที่ได้มีการเสนอมาว่ามีลักษณะทำนองเดียวกันหรือไม่เพื่อนำมารวมพิจารณาไปพร้อม ๆ กัน และต้องตรวจสอบแนวทางการวินิจฉัยของรองประธานสภาที่ผ่านมาว่าเรื่องทำนองเดียวกันนี้ได้เคยวินิจฉัยว่าเป็นญัตติด่วนหรือไม่ เพื่อนำข้อมูลที่ได้มาทั้งหมดนำมาวิเคราะห์ประกอบการพิจารณาว่าญัตติดังกล่าวเป็นญัตติด่วนหรือไม่ เมื่อรองประธานมีคำวินิจฉัยแล้วว่าเป็นญัตติด่วน จะมีการทำหนังสือแจ้งสมาชิกที่เสนอญัตติด่วนเพื่อทราบผลการวินิจฉัยและบรรจุญัตติด่วนนั้นเข้าสู่วาระการประชุมสภาเป็นเรื่องด่วนต่อไป เมื่อสภามีมติอย่างไรแล้วจะมีการจัดทำหนังสือยืนยันมติไปยังหน่วยงานที่เกี่ยวข้องต่อไป

ผู้มีสิทธิเสนอญัตติ ได้แก่ สมาชิก คณะรัฐมนตรี และประชาชน ในการเสนอญัตติทั่วไป แต่ญัตติด่วนต้องมีการแจ้งให้ประธานสภาวินิจฉัยก่อนบรรจุเข้าสู่ระเบียบวาระการประชุม ซึ่งการเสนอญัตติด่วนต้องกระทำเป็นหนังสือเท่านั้นไม่สามารถเสนอด้วยวาจาได้ และต้องเสนอเป็นการล่วงหน้าโดยต้องปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ในเรื่องการรับรองเช่นการเสนอญัตติกรณีทั่วไป

ผลการเสนอญัตติ โดยที่ญัตติเป็นการเสนอเรื่องเพื่อให้สภาพิจารณาและลงมติ ผลการเสนอญัตติอาจมีได้ 4 กรณี ดังนี้

(1) การเสนอญัตติเพื่อให้ศึกษา ให้กระทำการ หรือสอบสวนหาข้อเท็จจริงเรื่องใดเรื่องหนึ่งอันเป็นเรื่องหรือกิจการที่อยู่ในหน้าที่และอำนาจของคณะกรรมการการสามัญแต่ละชุดที่สภาตั้ง เมื่อสภาได้ลงมติตามญัตติที่เสนอ ส่งผลให้ญัตติในเรื่องดังกล่าวเข้าสู่การพิจารณาของคณะกรรมการการสามัญคณะที่มีหน้าที่และอำนาจพิจารณาเรื่องนั้น

(2) การเสนอญัตติเพื่อให้มีการตั้งคณะกรรมการวิสามัญเพื่อให้พิจารณาเรื่องใดเรื่องหนึ่งเป็นการเฉพาะ เมื่อสภาได้ลงมติตามญัตติที่เสนอ ย่อมส่งผลให้มีการตั้งคณะกรรมการวิสามัญขึ้นมาคณะหนึ่งเพื่อศึกษา พิจารณาหรือหาข้อเท็จจริงเกี่ยวกับเรื่องที่เสนอญัตติไว้

(3) การเสนอญัตติเพื่อให้คณะรัฐมนตรีพิจารณา เมื่อสภาได้ลงมติตามญัตติที่เสนอแล้ว สภาจะเสนอญัตตินั้นให้คณะรัฐมนตรีพิจารณาต่อไป

(4) การเสนอญัตติเพื่อให้สภาพิจารณา และเมื่อสภาได้พิจารณาญัตตินั้นแล้วที่ประชุมเห็นว่าการพิจารณาได้ข้อความเห็นที่ไม่มีประเด็นที่ต้องพิจารณาอีกต่อไป ส่งผลให้การพิจารณาญัตตินั้นเสร็จสิ้นไม่ต้องดำเนินการอย่างอื่นอีกต่อไป

สรุปได้ว่า “ญัตติ” ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยและข้อบังคับสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. 2562 มีทั้งสิ้น 4 ประเภท ได้แก่

1. ญัตติทั่วไป
2. ญัตติขอเปิดอภิปรายทั่วไปเพื่อลงมติไม่ไว้วางใจรัฐมนตรีเป็นรายบุคคลหรือทั้งคณะ
3. ญัตติขอเปิดอภิปรายทั่วไปเพื่อซักถามข้อเท็จจริงหรือเสนอแนะปัญหาต่อคณะรัฐมนตรี
4. ญัตติขอแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญ¹

¹ วิชชุกาญจน์ พัฒนพันธ์ชัย. (2563). ญัตติและกระทู้. สืบค้น 6 ตุลาคม 2566 จาก <https://www.krisdika.go.th/data/activity/act13456.pdf>

กระทู้ถาม

ความมุ่งหมายของการตั้งกระทู้ถาม

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 ได้เล็งเห็นความสำคัญของปัญหาความเดือดร้อนและแนวทางการแก้ไขที่ประชาชนได้ให้ผู้ที่เป็นตัวแทนสอบถามหรือหาแนวทางการแก้ไขเกี่ยวกับฝ่ายบริหารซึ่งในมาตรา 150 ได้กำหนดให้สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรหรือสมาชิกวุฒิสภามีสิทธิตั้งกระทู้ถามรัฐมนตรีในเรื่องใดเกี่ยวกับงานในหน้าที่ โดยจะถามเป็นหนังสือหรือด้วยวาจาก็ได้ ตามข้อบังคับการประชุมแห่งสภานั้น ๆ ซึ่งอย่างน้อยต้องกำหนดให้มีการตั้งกระทู้ถามด้วยวาจาโดยไม่ต้องแจ้งล่วงหน้าไว้ด้วย เพื่อให้สมาชิกได้มีส่วนร่วมในการบริหารของฝ่ายบริหารและแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนของประชาชนได้อย่างรวดเร็วและทันต่อสถานการณ์ปัจจุบันและในอนาคตที่จะเกิดขึ้น ซึ่งจะต้องมีการตอบกระทู้ถามเพื่อเป็นแนวทางการแก้ไขเยียวยาต่อไป อย่างไรก็ตาม รัฐมนตรีย่อมมีสิทธิที่จะไม่ตอบกระทู้เมื่อคณะรัฐมนตรีเห็นว่าเรื่องนั้นยังไม่ควรเปิดเผยเพราะเกี่ยวกับความปลอดภัยหรือประโยชน์สำคัญของแผ่นดิน เมื่อรัฐธรรมนูญกำหนดให้สมาชิกมีสิทธิตั้งกระทู้ถามฝ่ายบริหาร ดังนั้นข้อมูลในการตอบกระทู้ถามต้องมีความถูกต้อง รวดเร็ว น่าเชื่อถือ และมีประสิทธิภาพ เนื่องจากการตอบกระทู้มีระยะเวลาเร่งด่วนในการตอบกระทู้ถาม หากไม่มีข้อมูลพร้อมจะตอบกระทู้ได้ทันท่วงทีก็จะทำให้การตอบกระทู้ถามขาดประสิทธิภาพและไม่น่าเชื่อถือ จึงต้องมีการเพิ่มประสิทธิภาพในการสนับสนุนการตอบกระทู้ถามของรัฐมนตรี

ในการควบคุมการบริหารราชการแผ่นดินของรัฐบาลโดยรัฐสภานั้น กระทู้ถามเป็นวิธีการหนึ่งที่มีความสำคัญมาก กระทู้ถามนั้นมักเกิดจากเหตุการณ์ที่ก่อให้เกิดความเดือดร้อนกับประชาชน เมื่อสมาชิกรัฐสภาทราบถึงความเดือดร้อนของประชาชนก็จะตั้งกระทู้ถามรัฐมนตรีผู้รับผิดชอบ เพื่อให้ฝ่ายบริหารทราบถึงปัญหาที่เกิดขึ้นพร้อมทั้งให้ฝ่ายบริหารได้แถลงข้อเท็จจริงที่เกิดขึ้นตลอดทั้งแนวทางในการแก้ปัญหาให้สภาได้รับทราบแนวทางในการตั้งกระทู้ถามของแต่ละยุคแต่ละสมัยจะแตกต่างกันไปตามเหตุการณ์และความสนใจของสมาชิกรัฐสภาว่ามีแนวความคิดเกี่ยวกับการควบคุมการบริหารราชการแผ่นดินอย่างไร สมาชิกรัฐสภาในสมัยแรก ๆ ที่เริ่มใช้รัฐธรรมนูญมักมีความสนใจไปในทางนโยบายการบริหารประเทศ กระทู้ถามในสมัยนั้นจึงมักเป็นกระทู้ถามในข้อนโยบาย เช่น กระทู้ถามของพระยาวิชัยราชสุนทร เรื่องรัฐบาลดำริจะช่วยชวานา โดยตั้งกระทู้ถามถามรัฐบาลว่า “คณะกรรมการราษฎรได้ดำริที่จะช่วยเหลือชวานาบ้างหรือยัง” ซึ่งพระยามโนปกรณนิติธาดา ประธานกรรมการราษฎรในขณะนั้นได้ตอบว่า “เรื่องนี้ได้คิดและได้แถลงไว้ในคำแถลงนโยบาย หากจะช่วยเหลือได้แค่ไหนเพียงไรนั้นย่อมขึ้นกับงบประมาณเป็นสำคัญ” แต่ในปัจจุบันกระทู้ถามที่ตั้งถามรัฐมนตรีนั้นมีทั้งกระทู้ถามในข้อเท็จจริง เช่น ปัญหาข้าราชการประพฤตินิยมชกข่มเหงประชาชน และกระทู้ถามในข้อนโยบาย เช่น การช่วยเหลือชวานา เป็นต้น

กระทู้ถามมีบทบาทต่อผู้ที่เกี่ยวข้อง อันได้แก่ สมาชิกรัฐสภาผู้ตั้งกระทู้ถามและสมาชิกอื่นที่อยู่ในที่ประชุมสภา รัฐมนตรีหรือคณะรัฐมนตรีผู้รับผิดชอบในการบริหารประเทศ ข้าราชการผู้ดำเนินงานตามนโยบายของรัฐมนตรีหรือคณะรัฐมนตรี และประชาชนผู้ประสบปัญหาที่เป็นสาเหตุของกระทู้ถาม ดังต่อไปนี้

1. ทำให้สมาชิกรัฐสภาสนใจในการควบคุมการบริหารราชการแผ่นดิน การที่สมาชิกวุฒิสภาและสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรมีสิทธิตั้งกระทู้ถาม ถามรัฐมนตรีในเรื่องเกี่ยวกับงานในหน้าที่ ทำให้สมาชิกรัฐสภาในฐานะตัวแทนของปวงชนสนใจการปฏิบัติงานของรัฐมนตรีและคณะรัฐมนตรี เมื่อเห็นว่าการบริหารงานของรัฐมนตรีคนใดหรือรัฐมนตรีทั้งคณะบริหารงานจนเป็นเหตุให้ประชาชนได้รับความเดือดร้อน สมาชิกรัฐสภาก็สามารถตั้งกระทู้ถามรัฐมนตรีหรือนายกรัฐมนตรีผู้รับผิดชอบได้ อันเป็นการกระตุ้นให้รัฐมนตรีและคณะรัฐมนตรีเอาใจใส่ในการบริหารงานและแก้ปัญหาที่เกิดขึ้น และในการตอบกระทู้ถามของรัฐมนตรีผู้รับผิดชอบยังทำให้สมาชิกรัฐสภาได้ทราบถึงนโยบายของรัฐบาลในการแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นกับประชาชนที่เป็นต้นเหตุของการตั้งกระทู้ถาม ซึ่งนโยบายของรัฐบาลในการแก้ปัญหาต่าง ๆ ที่รัฐมนตรีหรือนายกรัฐมนตรีได้แถลงต่อสภาในการตอบกระทู้ถามจะเป็นแนวทางในการควบคุมการบริหารราชการแผ่นดินได้เป็นอย่างดี

2. เป็นตัวกระตุ้นให้รัฐบาลสนใจบริหารราชการแผ่นดิน กระทู้ถามที่สมาชิกตั้งถามรัฐมนตรีหรือนายกรัฐมนตรีนั้นมีทั้งเรื่องที่เป็นปัญหาข้อเท็จจริงและเรื่องที่เป็นปัญหาข้อนโยบาย ในเรื่องที่เป็นปัญหาข้อเท็จจริงส่วนมากมักจะเป็นปัญหาที่เกิดขึ้นจนทำให้ประชาชนได้รับความเดือดร้อน เมื่อสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรซึ่งเป็นตัวแทนของประชาชนได้รับทราบถึงความเดือดร้อนของประชาชน สมาชิกก็สามารถตั้งกระทู้ถามรัฐมนตรีผู้รับผิดชอบเพื่อให้ชี้แจงข้อเท็จจริงในปัญหาที่ทำให้ประชาชนเดือดร้อนตลอดทั้งแนวทางในการแก้ปัญหา ส่วนกระทู้ถามในข้อนโยบายนั้นจะเป็นคำถามที่เกี่ยวกับนโยบายในการบริหาร เช่น นโยบายเศรษฐกิจและนโยบายข้าว เป็นต้น กระทู้ถามในข้อนโยบายนี้จะทำให้ฝ่ายบริหารสนใจในการบริหารงานให้เป็นไปตามนโยบายที่รัฐบาลได้แถลงไว้ต่อรัฐสภา ตลอดทั้งแนวทางในการดำเนินนโยบายให้บรรลุเป้าหมาย ดังนั้นกระทู้ถามจึงเป็นตัวกระตุ้นให้รัฐมนตรีเป็นผู้รอบรู้ในหน้าที่ของตนและสนใจต่อปัญหาที่เกิดขึ้นในทุกเรื่อง ทั้งเป็นผู้เข้าใจนโยบายและวิธีดำเนินการให้เป็นไปตามนโยบายที่ใช้เป็นแนวทางในการแก้ปัญหาของประเทศได้อย่างถูกต้อง

3. เป็นเครื่องวัดความสามารถของรัฐมนตรีผู้รับผิดชอบ รัฐมนตรีผู้รับผิดชอบจำเป็นต้องเอาใจใส่ต่อการบริหารประเทศและต้องระมัดระวังมิให้การบริหารของตนผิดพลาดจนก่อให้เกิดความเดือดร้อนต่อประชาชน ในการตอบกระทู้ถามนั้นถ้ารัฐมนตรีบริหารงานอย่างหละหลวมหรือไม่มีความสามารถในการบริหารงานอย่างเพียงพอหรือไม่มีความรู้ในหน้าที่การงานของตนอย่างแท้จริง จะทำให้รัฐมนตรีไม่ทราบข้อเท็จจริงต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นจนไม่สามารถตอบกระทู้ถามได้อย่างถูกต้อง หรือตอบคลาดเคลื่อนไม่ตรงกับข้อเท็จจริงและไม่สามารถทราบนโยบายและแนวทางในการแก้ปัญหาได้อย่างแน่นอน เช่น ในอดีตที่ผ่านมาเคยมีสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรท่านหนึ่งตั้งกระทู้ถามเรื่องราษฎรอดอยากไม่มีข้าวบริโภคเพื่อถามรัฐมนตรีผู้รับผิดชอบแต่รัฐมนตรีตอบว่าได้สอบถามไปยังผู้ว่าราชการจังหวัดแล้วได้รับรายงานว่ามีราษฎรอดอยากในจังหวัดนั้นแต่อย่างไร สมาชิกได้ซักถามเพิ่มเติมว่าคำตอบของรัฐมนตรีไม่เป็นความจริง แต่ความเป็นจริงมีประชาชนในจังหวัดนั้นอดอยากมาก ไม่มีข้าวบริโภคจนต้องขุดหัวกลอยหัวมันกิน และสมาชิกผู้ตั้งกระทู้ถามได้ทำต่อรัฐมนตรีว่าถ้าไม่มีการอดอยากจริงตนจะขอลาออกจากการเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ถ้ามีการอดอยากจริงรัฐมนตรีต้องลาออกจากราชการรัฐมนตรีได้ตอบรับคำทำเพียงแต่ตอบเสียงไปว่าจะสอบข้อเท็จจริงไปยังจังหวัดนั้น ๆ อีกครั้งหนึ่ง ถ้ามีการอดอยากจริงก็จะช่วยเหลือ กระทู้ถามอีกเรื่องหนึ่งเป็นกระทู้ถามที่

สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรตั้งถามรัฐมนตรีผู้รับผิดชอบเรื่องการรถไฟ ซึ่งในการซักถามของสมาชิกนั้น ประเด็นหนึ่งได้ถามว่าทางรถไฟสายเหนือตรง “สะพานแม่พวก” ชำรุดไม่เห็นมีการซ่อมแซมกลัวจะเป็นอันตรายแก่ประชาชนผู้โดยสารรถไฟ รัฐมนตรีผู้รับผิดชอบได้ตอบข้อซักถามว่าได้สั่งซ่อมแซมไปแล้วคงจะเสร็จในไม่ช้านี้ สมาชิกผู้ตั้งกระทู้ถามได้ซักถามต่อไปว่าที่รัฐมนตรีตอบว่าจะเสร็จในไม่ช้า ความจริง “สะพานแม่พวก” ได้ซ่อมแซมเสร็จไปหลายเดือนแล้ว ดังนั้น กระทู้ถามจึงเป็นเครื่องมืออย่างหนึ่งในการวัดความรู้ ความสามารถ ความเข้าใจ และความสนใจต่อปัญหา และนโยบายที่ใช้ในการแก้ปัญหาตลอดทั้งแนวทางในการบริหารประเทศ ได้เป็นอย่างดี และเมื่อรัฐมนตรีผู้รับผิดชอบไม่สามารถตอบกระทู้ถามให้เป็นที่พอใจแก่สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแล้ว สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรก็จะมองเห็นถึงความด้อยสมรรถภาพในการบริหารของรัฐมนตรีผู้นั้น อันอาจเป็นสาเหตุหนึ่งของการขอเปิดอภิปรายทั่วไปเพื่อลงมติไม่ไว้วางใจรัฐมนตรีเป็นรายบุคคลหรือทั้งคณะได้

4. ช่วยกระตุ้นให้ข้าราชการเอาใจใส่ต่อหน้าที่ราชการมากขึ้น ข้าราชการเป็นผู้ปฏิบัติราชการ ให้เป็นไปตามแนวนโยบายที่คณะรัฐมนตรีและรัฐมนตรีเจ้ากระทรวงกำหนด รัฐมนตรีจะสามารถตอบกระทู้ถามของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรได้ดีหรือไม่ขึ้นอยู่กับข้าราชการผู้รับผิดชอบในการแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นโดยตรง เมื่อรัฐมนตรีได้รับกระทู้ถามที่สมาชิกตั้งถาม รัฐมนตรีจะต้องเตรียมข้อมูลที่จะใช้ในการตอบโดยให้ส่วนราชการ และข้าราชการที่รับผิดชอบเป็นผู้รวบรวมข้อมูลให้ ทำให้ข้าราชการต้องเอาใจใส่ต่อการปฏิบัติหน้าที่เพื่อมิให้เกิดความบกพร่อง อันจะก่อให้เกิดความเดือดร้อนแก่ประชาชนจนเป็นเหตุให้สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรตั้งกระทู้ถามรัฐมนตรีผู้รับผิดชอบ และการที่สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรมีสหัตถ์ตั้งกระทู้ถามรัฐมนตรีในปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในการบริหารนั้นทำให้ข้าราชการต้องรับผิดชอบในการปฏิบัติงานมากขึ้น เพราะมีสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเป็นผู้แทนปวงชนคอยควบคุมดูแลอยู่ตลอดเวลาว่าข้าราชการประพฤติปฏิบัติในสิ่งที่ถูกต้อง และเป็นไปตามนโยบายของฝ่ายบริหารหรือไม่ ดังนั้น การตั้งกระทู้ถามของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจึงเป็นการกระตุ้นให้ข้าราชการซึ่งเป็นเครื่องมือของรัฐบาลปฏิบัติหน้าที่ด้วยความระมัดระวังและเอาใจใส่ต่อการแก้ปัญหาความเดือดร้อนของประชาชน อันเป็นผลดีต่อการควบคุมการบริหารราชการแผ่นดินอีกด้วย

5. ทำให้รัฐบาลทราบถึงความเดือดร้อนของประชาชน และการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าพนักงานของรัฐ ในการบริหารราชการแผ่นดินนั้น รัฐมนตรีทุกคนต้องรับผิดชอบต่อประชาชนทั้งประเทศ ซึ่งกระจายกันออกไป ในทุกภูมิภาคของประเทศจึงเป็นการยากที่รัฐมนตรีหรือรัฐบาลจะทราบปัญหาความเดือดร้อนที่เกิดขึ้นกับประชาชนได้ทุกเรื่องรัฐบาลจึงต้องอาศัยสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรโดยเฉพาะสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรซึ่งได้รับเลือกตั้งมาจากทุกภูมิภาคของประเทศเป็นผู้เสนอข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาความเดือดร้อนของประชาชนในที่ต่าง ๆ วิธีหนึ่งที่สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจะแจ้งให้รัฐมนตรีหรือคณะรัฐมนตรีทราบได้ก็คือการตั้งกระทู้ถาม เพื่อให้รัฐมนตรีดำเนินการหาข้อมูลเพื่อตอบในที่ประชุมสภาหรือในราชกิจจานุเบกษาและเมื่อรัฐมนตรีผู้รับผิดชอบทราบถึงปัญหาที่เกิดขึ้นก็จะกำหนดแนวทางเพื่อให้ข้าราชการผู้รับผิดชอบดำเนินการแก้ปัญหาต่อไป

นอกจากนี้ การบริหารงานของคณะรัฐมนตรีจำเป็นต้องใช้ข้าราชการประจำเป็นเครื่องมือในการบริหาร โดยคณะรัฐมนตรีและรัฐมนตรีจะเป็นผู้กำหนดนโยบายและแนวทางในการปฏิบัติให้กับข้าราชการและเจ้าพนักงานของรัฐ แต่การปฏิบัติงานของข้าราชการหรือพนักงานของรัฐในที่ต่าง ๆ ซึ่งกระจายอยู่ทั่วประเทศนั้น การที่รัฐมนตรีหรือคณะรัฐมนตรีจะสามารถควบคุมได้อย่างทั่วถึงนั้นเป็นไปได้ยาก เมื่อเจ้าพนักงานของรัฐ

กระทำการไปในทางที่ไม่ถูกไม่ควร จนก่อให้เกิดความเดือดร้อนแก่ประชาชนก็จะเป็นการยากที่คณะรัฐมนตรีหรือรัฐมนตรีเจ้าสังกัดจะทราบปัญหานั้นได้ แต่รัฐสภาที่มีสมาชิกที่มาจากทุกเขตของประเทศ สมาชิกเหล่านั้นสามารถที่จะทราบปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นจากการปฏิบัติงานของข้าราชการจนก่อให้เกิดความเดือดร้อนขึ้นกับประชาชนและสมาชิกเหล่านั้นก็สามารถแจ้งให้รัฐบาลทราบถึงปัญหาที่เกิดขึ้น ซึ่งวิธีหนึ่งที่ใช้กันอย่างได้ผลก็คือตั้งกระทู้ถาม ถามรัฐมนตรีผู้รับผิดชอบถึงข้อเท็จจริงและแนวทางในการแก้ปัญหา การตั้งกระทู้ถามเช่นนี้ทำให้รัฐมนตรีทราบถึงปัญหาการปฏิบัติงานของเจ้าพนักงานของรัฐว่าเป็นประการใด ก็สามารถควบคุมและแก้ไขการทำงานของเจ้าพนักงานให้เป็นไปในทางที่ถูกต้องเพื่อให้เกิดความผาสุกขึ้นแก่ประชาชน¹

การตั้งกระทู้ถามเป็นวิธีการควบคุมการบริหารราชการแผ่นดินของฝ่ายบริหารเบื้องต้นที่ใช้อยู่ทั่วไปในประเทศที่มีการปกครองในระบบรัฐสภา ความสำคัญของการตั้งกระทู้ถามต่อรัฐมนตรีในคณะรัฐบาลโดยสมาชิกอยู่ที่ว่า สมาชิกสามารถที่จะตั้งกระทู้ถามในปัญหาใด ๆ ที่เกี่ยวกับข้อเท็จจริงก็ได้ ทั้งในเรื่องที่เกี่ยวกับการบริหารราชการแผ่นดิน หรือเรื่องเกี่ยวกับสาธารณชนโดยทั่วไป และหรือปัญหาในเรื่องที่เกี่ยวกับนโยบายของรัฐบาลในการบริหารประเทศ ซึ่งเป็นหน้าที่ของนายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรีที่จะต้องตอบกระทู้ถามของสมาชิกรัฐสภาให้เป็นที่ยังพอใจแก่สมาชิกทั้งในด้านข้อเท็จจริงหรือที่แถลงนโยบายในข้อปัญหาที่สมาชิกตั้งกระทู้ถาม นอกจากรัฐมนตรีจะตอบกระทู้ถามให้เป็นที่ยังพอใจแก่สมาชิกผู้ตั้งกระทู้ถามแล้วยังต้องสามารถสร้างความเข้าใจอันดีและความเชื่อมั่นต่อสมาชิกผู้อื่นอีกด้วย ฉะนั้น กระทู้ถามจึงไม่ใช่เป็นแต่เพียงความประสงค์ของสมาชิกที่จะทราบข่าวสารบางอย่างจากรัฐบาลเท่านั้น แต่เป็นการติดตามและควบคุมการทำงานของรัฐบาลโดยตรงวิธีหนึ่ง

ประเทศอังกฤษ ถือว่าเป็นต้นแบบของการปกครองในระบบรัฐสภา มีสองสภา (Bicameral Parliament) คือ สภาสามัญ (House of Commons) ทำหน้าที่ตรากฎหมาย การตรวจสอบ และควบคุมฝ่ายบริหาร โดยการตั้งกระทู้ถาม การอภิปราย และการสอบสวนของคณะกรรมการ รวมถึงการคัดค้าน การเสนอญัตติไม่ไว้วางใจรัฐบาลและการลงมติไม่ไว้วางใจรัฐบาล และสภาขุนนาง (House of Lords) ทำหน้าที่ด้านนิติบัญญัติโดยพิจารณาและแก้ไขร่างพระราชบัญญัติที่ผ่านการพิจารณาจากสภาสามัญ ตรวจสอบการบริหารราชการแผ่นดินของฝ่ายบริหารโดยการตั้งกระทู้ถามและวิจารณ์การทำงานของรัฐบาล แต่ไม่มีสิทธิลงมติไว้วางใจหรือไม่ไว้วางใจรัฐบาล เห็นได้ว่าระบบรัฐสภาของประเทศอังกฤษได้ให้ความสำคัญของการตั้งกระทู้ถามของสมาชิกรัฐสภาและการตอบกระทู้ถามของรัฐมนตรีเป็นอย่างมาก โดยวาระกระทู้ถาม (Question Time) จะกำหนดเป็นช่วงเวลาแรกของการประชุมสภา โดยมีทั้งกระทู้ถามที่บรรจุในระเบียบวาระ (Order Paper) คือ กระทู้ถามที่เป็นเรื่องสำคัญและอยู่ในความสนใจของสาธารณะ (Unstarred Question) กระทู้ถามสด (Oral Question) คือ กระทู้ที่ถามและตอบโดยปากเปล่าในที่ประชุมสภา ซึ่งสมาชิกสามารถตั้งกระทู้ถามเสริมในเรื่องที่เกี่ยวกับกระทู้ถามสดได้ (Supplementary Question) กระทู้ถามด่วน (Urgent Question/Private Notice Question) ต้องเป็นเรื่องที่มีความจำเป็นเร่งด่วนโดยไม่จำเป็นต้องยื่นกระทู้เป็นการล่วงหน้า กระทู้ถามลายลักษณ์อักษร (Written Question) และกระทู้ถามที่ต้องตอบในห้องประชุม Westminster Hall (Cross-cutting Question)

¹ จเร พันธุ์เปรื่อง. (2529). กระทู้ถาม. รัฐสภาสาร, ปีที่ 34 ฉบับที่ 5, น. 6-9.

ซึ่งรัฐมนตรีของอังกฤษจะต้องตอบกระทู้ถามที่เกี่ยวกับนโยบายและการบริหารงานในความรับผิดชอบของตน ในรัฐสภาเป็นเวลาถึง 4 วันในหนึ่งสัปดาห์

สำหรับประเทศไทยภายหลังการเปลี่ยนแปลงการปกครองจากระบบสมบูรณาญาสิทธิราชย์มาเป็นการปกครองระบอบประชาธิปไตยในระบบรัฐสภา เมื่อวันที่ 24 มิถุนายน 2475 ก็ได้นำหลักการควบคุมตรวจสอบฝ่ายบริหารโดยฝ่ายนิติบัญญัติด้วยวิธีการตั้งกระทู้ถามมาบัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรสยาม พุทธศักราช 2475 มาตรา 40 ความว่า “สภาผู้แทนราษฎรมีอำนาจควบคุมราชการแผ่นดิน ในที่ประชุมสมาชิกทุกคนมีสิทธิตั้งกระทู้ถามรัฐมนตรีในข้อความใด ๆ อันเกี่ยวกับการงานในหน้าที่ได้ แต่รัฐมนตรีย่อมทรงไว้ซึ่งสิทธิที่จะไม่ตอบ เมื่อเห็นว่าข้อความนั้น ๆ ยังไม่ควรเปิดเผยเพราะเกี่ยวกับความปลอดภัยหรือประโยชน์สำคัญของแผ่นดิน” แม้อต่อมารัฐธรรมนูญจะถูกยกเลิกและมีการตราขึ้นใหม่หลายฉบับ ในส่วนที่เกี่ยวกับกระทู้ถามยังคงเป็นไปในหลักการเดิม และได้มีการเพิ่มเติมบทบัญญัติขึ้นใหม่เพื่อให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น ซึ่งในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 ก็ได้มีบัญญัติไว้เช่นกัน

ความหมายของกระทู้ถาม คือ ข้อซักถามที่สมาชิกมีต่อนายกรัฐมนตรีหรือรัฐมนตรีเกี่ยวกับงานในหน้าที่ โดยจะถามเป็นหนังสือหรือด้วยวาจาก็ได้

กระทู้ถามมี 3 ประเภท คือ

- (1) กระทู้ถามสดด้วยวาจา
- (2) กระทู้ถามทั่วไป
- (3) กระทู้ถามแยกเฉพาะ

ทั้งนี้ ข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. 2562 ได้มีการกำหนดเป็นครั้งแรกในการให้ความหมายของกระทู้ถาม และเป็นครั้งแรกที่มี “กระทู้ถามแยกเฉพาะ”

ผู้มีสิทธิตั้งกระทู้ คือ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรหรือสมาชิกวุฒิสภา ซึ่งมีความเป็นอิสระโดยไม่อยู่ในความครอบงำใด ๆ และจะถอนกระทู้ถามเมื่อใดก็ได้

ผู้ตอบกระทู้ คือ นายกรัฐมนตรีหรือรัฐมนตรี ซึ่งรัฐมนตรีที่จะตอบกระทู้ในเรื่องใด โดยปกติเป็นหน้าที่ของรัฐมนตรีเจ้าของเรื่องนั้นที่จะต้องชี้แจงต่อสภาผู้แทนราษฎร

ลักษณะของกระทู้ กระทู้เป็นข้อซักถามในเรื่องใดก็ได้ แต่ต้องไม่มีลักษณะดังต่อไปนี้

- (1) เป็นเชิงประชด เสียดสี หรือกลั่นแกล้งใส่ร้าย
- (2) เคลือบคลุมหรือเข้าใจยาก
- (3) เป็นเรื่องที่ได้ตอบแล้วหรือชี้แจงแล้วว่าไม่ตอบ
- (4) เป็นเรื่องที่มีประเด็นคำถามซ้ำกับกระทู้ถามซึ่งมีผู้เสนอมาก่อน
- (5) เป็นการให้ออกความเห็น
- (6) เป็นปัญหาข้อกฎหมาย
- (7) เป็นเรื่องที่ไม่มีความสำคัญ
- (8) เป็นเรื่องส่วนตัวของบุคคลใด เว้นแต่ที่เกี่ยวกับการงานในหน้าที่ราชการ

โดยที่การตั้งกระทู้ถาม เป็นการให้อำนาจสมาชิกผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภาตรวจสอบการทำงานของฝ่ายบริหารโดยเป็นการซักถามต่อคณะรัฐมนตรี ทั้งนี้ รัฐมนตรีมีสิทธิไม่ตอบกระทู้ได้หากเห็นว่าเรื่องนั้นยังไม่ควรเปิดเผยเพราะเกี่ยวกับความปลอดภัยหรือประโยชน์สำคัญของแผ่นดิน เรื่องที่จะซักถามและถ้อยคำที่ใช้ในการตั้งกระทู้ถามจะต้องเป็นเรื่องที่มีความสำคัญและไม่ใช่กรณีที่เคยมีผู้สอบถามมาก่อนแล้ว เว้นแต่เป็นกระทู้ที่มีสาระสำคัญแตกต่างไปจากเดิมหรือพฤติการณ์ขณะตั้งกระทู้นั้นเปลี่ยนแปลงไป และต้องเป็นเรื่องที่สอบถามเพื่อให้มีการแสดงความคิดเห็นทางข้อกฎหมายหรือเรื่องต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานหรือการบริหารราชการแผ่นดิน เนื่องจากผู้ตอบกระทู้คือคณะรัฐมนตรีซึ่งหมายรวมถึงนายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรีซึ่งเป็นข้าราชการฝ่ายการเมืองที่มีภาระหน้าที่ในการบริหารประเทศ และถ้อยคำที่ใช้ต้องไม่มีลักษณะในเชิงเสียดสีหรือกลั่นแกล้งใส่ร้ายหรือนำเรื่องส่วนตัวหรือพาดพิงบุคคลอื่นเพื่อมุ่งทำลายชื่อเสียงอันจะก่อให้เกิดความขัดแย้งหรือเป็นประเด็นทางการเมือง

กระทู้ถามสดด้วยวาจา โดยให้สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรมีสิทธิตั้งข้อซักถามนายกรัฐมนตรีหรือรัฐมนตรีเกี่ยวกับงานในหน้าที่ โดยการตั้งกระทู้ถามสดด้วยวาจาต้องเป็นเรื่องสำคัญที่อยู่ในความสนใจของประชาชนหรือเป็นเรื่องที่กระทบถึงผลประโยชน์ของประเทศชาติและประชาชนหรือเป็นเรื่องเร่งด่วน ซึ่งประธานสภาผู้แทนราษฎรจะเป็นผู้วินิจฉัยว่าเป็นกระทู้ถามสดหรือไม่ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแต่ละคนมีสิทธิตั้งกระทู้ถามได้ครั้งละ 1 กระทู้ถามในวันประชุมที่มีวาระการตอบกระทู้ถาม โดยไม่ต้องแจ้งล่วงหน้าและการประชุมครั้งหนึ่ง ๆ ให้บรรจุกระทู้ถามสดด้วยวาจาได้ไม่เกิน 3 กระทู้ถาม โดยมีหลักการเกี่ยวกับระยะเวลาการถามและตอบไว้ว่า กระทู้ถามสดด้วยวาจาแต่ละกระทู้ถามให้ถามได้เรื่องละไม่เกิน 3 ครั้งและต้องถามตอบให้แล้วเสร็จภายในกำหนดเวลา 30 นาที เว้นแต่ในการประชุมครั้งใดมีกระทู้ถามสดด้วยวาจาน้อยกว่า 3 กระทู้ถามก็ให้ขยายเวลาออกไปอีกตามสัดส่วนภายในเวลา 60 นาที นอกจากนี้ยังมีระเบียบสภาผู้แทนราษฎรว่าด้วยกำหนดเวลาการแสดงความจำนงตั้งกระทู้ถามสดด้วยวาจา พ.ศ. 2562 ข้อ 4 กำหนดว่า สมาชิกที่จะตั้งกระทู้ถามสดด้วยวาจาให้แสดงความจำนงต่อประธานสภาในวันประชุมที่มีวาระการพิจารณากระทู้ถามสดด้วยวาจาก่อนเริ่มประชุมตั้งแต่เวลา 08.30 นาฬิกาถึง 09.00 นาฬิกา

กระทู้ถามทั่วไป มีลักษณะเป็นคำถามเชิงข้อเท็จจริงหรือนโยบาย โดยผู้ตั้งกระทู้ต้องเสนอกระทู้ถามเป็นหนังสือต่อประธานสภาผู้แทนราษฎรเป็นการล่วงหน้า และต้องระบุด้วยว่าต้องการให้ตอบกระทู้นั้นในที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎรหรือในราชกิจจานุเบกษา ซึ่งเมื่อประธานสภาผู้แทนราษฎรวินิจฉัยว่าเป็นกระทู้ถามแล้วจะจัดส่งกระทู้นั้นไปยังนายกรัฐมนตรีหรือรัฐมนตรีที่ถูกตั้งกระทู้ถามและให้บรรจุเข้าสู่ระเบียบวาระการประชุมภายใน 15 วันกรณีให้ตอบในสภาผู้แทนราษฎร หรือภายใน 30 วันกรณีให้ตอบในราชกิจจานุเบกษา ในการตอบกระทู้ถามในที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎรเมื่อนายกรัฐมนตรีหรือรัฐมนตรีตอบกระทู้ถามแล้วผู้ตั้งกระทู้ถามมีสิทธิซักถามได้อีกหนึ่งครั้ง เว้นแต่คำตอบยังไม่หมดประเด็นและได้รับอนุญาตจากประธานสภาผู้แทนราษฎรแล้ว

กระทู้ถามทั่วไปที่ระบุว่าจะให้ตอบในราชกิจจานุเบกษา ให้ประธานสภาผู้แทนราษฎรแจ้งนายกรัฐมนตรีหรือรัฐมนตรีที่ถูกตั้งกระทู้ถามเพื่อดำเนินการตอบภายใน 30 วันนับแต่วันที่ส่งไปยังนายกรัฐมนตรีหรือรัฐมนตรีเมื่อนายกรัฐมนตรีหรือรัฐมนตรีได้ตอบแล้ว ให้ส่งราชกิจจานุเบกษาที่มีคำตอบกระทู้ถามมาให้ประธาน

สภาผู้แทนราษฎรแจ้งให้ผู้ตั้งกระทู้ถามทราบ หากนายกรัฐมนตรีหรือรัฐมนตรีไม่สามารถตอบภายในกำหนดเวลา ให้แจ้งเหตุขัดข้องเป็นหนังสือและให้กำหนดว่าจะตอบได้เมื่อใดเพื่อประธานสภาผู้แทนราษฎรแจ้งให้ผู้ตั้งกระทู้ถามทราบ

กระทู้ถามแยกเฉพาะ มีลักษณะเป็นกระทู้ถามเฉพาะเรื่องเฉพาะพื้นที่ เฉพาะบุคคล หรือสมาชิกระบุว่าให้ตอบในห้วงกระทู้ถามซึ่งประธานสภาผู้แทนราษฎรอาจกำหนดให้มีการถามและการตอบในห้วงกระทู้ถามก็ได้ ผู้ตั้งกระทู้ถามแยกเฉพาะต้องเสนอเป็นหนังสือต่อประธานสภาผู้แทนราษฎรเป็นการล่วงหน้าซึ่งผู้ตั้งกระทู้ถามต้องเป็นผู้รับรองว่าเนื้อหาข้อเท็จจริงที่อ้างในกระทู้นั้นถูกต้อง ซึ่งประธานสภาผู้แทนราษฎรจะจัดส่งกระทู้ถามแยกเฉพาะไปยังนายกรัฐมนตรีหรือรัฐมนตรีที่ถูกตั้งกระทู้ถามและให้บรรจุเข้าสู่ระเบียบวาระการประชุมภายใน 15 วัน ในการตอบข้อซักถามของกระทู้ถามแยกเฉพาะ ประธานสภาผู้แทนราษฎรจะจัดให้มีห้วงกระทู้ถามแยกเฉพาะซึ่งตั้งอยู่ในบริเวณสภา โดยให้มีจำนวนกระทู้แยกเฉพาะตามที่ประธานสภาผู้แทนราษฎรกำหนด โดยต้องมีการถามและตอบแต่ละกระทู้ให้แล้วเสร็จภายในระยะเวลา 20 นาที โดยมีประกาศสภาผู้แทนราษฎรเรื่องจำนวนกระทู้ถามแยกเฉพาะ พ.ศ. 2563 ข้อ 2 กำหนดให้มีกระทู้ถามแยกเฉพาะไม่เกิน 6 กระทู้ถาม หากมีกระทู้ถามแยกเฉพาะมีการบรรจุระเบียบวาระการประชุมจำนวนมาก หรือมีกระทู้ถามแยกเฉพาะที่เลื่อนมาจากการประชุมครั้งที่แล้ว ประธานสภาผู้แทนราษฎรจะบรรจุกระทู้ถามแยกเฉพาะเกินกว่านี้ก็ได้

ทั้งนี้ กระทู้ถามทั่วไปที่ต้องตอบในสภาผู้แทนราษฎรและกระทู้แยกเฉพาะทั้งที่บรรจุแล้วและยังไม่ได้บรรจุในระเบียบวาระการประชุม ประธานสภาผู้แทนราษฎรจะรวบรวมแจ้งนายกรัฐมนตรีหรือรัฐมนตรีที่เกี่ยวข้องเพื่อดำเนินการตอบในราชกิจจานุเบกษาภายใน 30 วัน²

การตกไปของกระทู้ถาม เมื่อ

1. ถึงระเบียบวาระกระทู้ถามของผู้ใด ถ้าผู้ตั้งกระทู้ถามไม่ถามหรือไม่อยู่ในที่ประชุม
2. สมาชิกภาพของผู้ตั้งกระทู้ถามสิ้นสุดลง
3. คณะรัฐมนตรีทั้งคณะพ้นจากตำแหน่ง
4. สภาผู้แทนราษฎรสิ้นอายุหรือสภาผู้แทนราษฎรถูกยุบ หรือไม่มีสภาผู้แทนราษฎรด้วยเหตุอื่นใด

² วิชชุกาญจน์ พัฒนพันธ์ชัย. (2563). *ญัตติและกระทู้*. สืบค้น 6 ตุลาคม 2566 จาก <https://www.krisdika.go.th/data/activity/act13456.pdf>

ปัญหาการเสนอร่างพระราชบัญญัติเกี่ยวกับการเงินทั่วไป

ร่างพระราชบัญญัติที่จะให้สภาผู้แทนราษฎรหรือรัฐสภาพิจารณาเสนอโดย 1) คณะรัฐมนตรี ถ้าเป็นร่างพระราชบัญญัติทั่วไปให้เสนอต่อสภาผู้แทนราษฎรเพื่อพิจารณา ส่วนร่างพระราชบัญญัติเกี่ยวกับการปฏิรูปประเทศให้เสนอต่อรัฐสภาเพื่อพิจารณา 2) สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจำนวนไม่น้อยกว่า 20 คน เสนอสภาผู้แทนราษฎรเพื่อให้สภาผู้แทนราษฎรพิจารณาเท่านั้น ถ้าเป็นร่างพระราชบัญญัติเกี่ยวกับการเงินทั่วไปจะเสนอได้ก็ต่อเมื่อมีคำรับรองของนายกรัฐมนตรี 3) ผู้มีสิทธิเลือกตั้งจำนวนไม่น้อยกว่า 10,000 คน เข้าชื่อเสนอกฎหมายตามหมวด 3 สิทธิและเสรีภาพของปวงชนชาวไทย หรือหมวด 5 หน้าที่ของรัฐ ตามกฎหมายว่าด้วยการเข้าชื่อเสนอกฎหมาย ถ้าเป็นร่างพระราชบัญญัติเกี่ยวกับการเงินทั่วไปจะเสนอได้ก็ต่อเมื่อมีคำรับรองของนายกรัฐมนตรี

การที่กำหนดให้ร่างพระราชบัญญัติเกี่ยวกับการเงินที่เสนอโดยสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรหรือผู้มีสิทธิเลือกตั้ง จะเสนอได้ก็ต่อเมื่อมีคำรับรองของนายกรัฐมนตรีนั้น เนื่องจากฝ่ายบริหารเป็นผู้มีหน้าที่ในการหารายได้ให้แก่ประเทศและบริหารจัดการงบประมาณของประเทศ ดังนั้นเพื่อให้ฝ่ายบริหารได้ตรวจสอบถึงความจำเป็น ความเหมาะสม และความพร้อมด้านงบประมาณก่อนที่จะมีการเสนอร่างพระราชบัญญัติเกี่ยวกับการเงินต่อรัฐสภา โดยฝ่ายนิติบัญญัติเป็นผู้พิจารณาให้ความเห็นชอบและประกาศใช้เป็นกฎหมาย นอกจากนี้เมื่อกฎหมายมีผลใช้บังคับแล้วจะกระทบต่องบประมาณของแผ่นดินหรือสร้างภาระผูกพันต่องบประมาณของแผ่นดิน ซึ่งฝ่ายบริหารเป็นผู้รับผิดชอบในการจัดสรรงบประมาณเพื่อดำเนินการให้เป็นไปตามที่กฎหมายกำหนด¹

สำหรับการตราพระราชบัญญัติเกี่ยวกับการเงินทั่วไปจะเป็นการตราพระราชบัญญัติเกี่ยวกับการเงินที่ว่าด้วยเรื่องใดเรื่องหนึ่ง ดังนี้ การตั้งขึ้น ยกเลิก ลด เปลี่ยนแปลง แก้ไข ผ่อน หรือวางระเบียบการบังคับอันเกี่ยวกับภาษีหรืออากร การจัดสรร รั้ง รักษา หรือจ่ายเงินแผ่นดิน หรือการโอนงบประมาณรายจ่ายของแผ่นดิน การกู้เงิน การค้ำประกัน การใช้เงินกู้ การดำเนินการที่ผูกพันทรัพย์สินของรัฐหรือเงินตรา ให้เสนอต่อสภาผู้แทนราษฎรก่อนและให้สภาผู้แทนราษฎรพิจารณาเป็นสามวาระ โดยการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติเกี่ยวกับการเงินทั่วไปของสภาผู้แทนราษฎรจะไม่มีกำหนดระยะเวลาไว้ซึ่งแตกต่างกับการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติเกี่ยวกับการเงินทั่วไปของวุฒิสภาที่กำหนดระยะเวลาไว้ และมีความแตกต่างกับการตราพระราชบัญญัติเกี่ยวกับการเงินเฉพาะจะเป็นพระราชบัญญัติเกี่ยวกับงบประมาณรายจ่าย เช่น ร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ ร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติมหรือร่างพระราชบัญญัติโอนงบประมาณรายจ่าย

เมื่อสภาผู้แทนราษฎรได้พิจารณาร่างพระราชบัญญัติเกี่ยวกับการเงินทั่วไปและลงมติเห็นชอบแล้วให้สภาผู้แทนราษฎรเสนอร่างพระราชบัญญัติเกี่ยวกับการเงินทั่วไปนั้นต่อวุฒิสภา วุฒิสภาต้องพิจารณาร่างพระราชบัญญัติเกี่ยวกับการเงินทั่วไปที่เสนอมานั้นให้เสร็จภายใน 30 วัน ทั้งนี้เว้นแต่วุฒิสภาจะได้ลงมติ

¹ คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ. (2562). ความมุ่งหมายและคำอธิบายประกอบรายการมาตราของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร, สำนักการพิมพ์, หน้า 230 - 231.

ให้ขยายเวลาออกไปเป็นกรณีพิเศษ ซึ่งต้องไม่เกิน 30 วัน กำหนดวันดังกล่าวให้หมายถึงวันในสมัยประชุม และให้เริ่มนับแต่วันที่ร่างพระราชบัญญัติเกี่ยวกับการเงินทั่วไปนั้นมาถึงวุฒิสภา

ระยะเวลาดังกล่าวไม่ให้นับรวมระยะเวลาที่อยู่ในระหว่างการพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ ตามมาตรา 139 คือ ในกรณีที่สภาผู้แทนราษฎรหรือวุฒิสภาเห็นว่า ร่างพระราชบัญญัติเกี่ยวกับการเงินทั่วไปที่เสนอหรือส่งให้พิจารณานั้น เป็นร่างพระราชบัญญัติที่มีหลักการอย่างเดียวกันหรือคล้ายกันกับหลักการของร่างพระราชบัญญัติที่ต้องยับยั้งไว้ ให้ประธานสภาผู้แทนราษฎรหรือประธานวุฒิสภาส่งร่างพระราชบัญญัติเกี่ยวกับการเงินทั่วไปดังกล่าวให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัย

ถ้าวุฒิสภาพิจารณาร่างพระราชบัญญัติเกี่ยวกับการเงินทั่วไปไม่เสร็จภายในกำหนดเวลาดังกล่าว ให้ถือว่าวุฒิสภาได้ให้ความเห็นชอบในร่างพระราชบัญญัติเกี่ยวกับการเงินทั่วไปนั้น

การที่นายกรัฐมนตรีไม่รับรองร่างพระราชบัญญัติเกี่ยวกับการเงินทั่วไป ส่วนใหญ่จะให้เหตุผลว่า มีการสอบถามหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับร่างพระราชบัญญัติแล้วมีผลกระทบต้องงบประมาณแผ่นดินหรือเป็นร่างที่นายกรัฐมนตรีเห็นว่ายังไม่มีความจำเป็นที่จะต้องตราพระราชบัญญัติหรือมีการแก้ไขเพิ่มเติม ทำให้การเสนอร่างพระราชบัญญัติของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรหรือผู้มีสิทธิเลือกตั้ง เสนอร่างพระราชบัญญัติให้ไม่เกี่ยวกับการเงินทั่วไปด้วยการเสนอแก้ไขที่ละประเด็นหรือบางมาตราเท่านั้น โดยจะไม่ให้กระทบต่องบประมาณแผ่นดินเพื่อไม่ให้เป็นร่างพระราชบัญญัติเกี่ยวกับการเงินทั่วไปที่จะต้องมีการรับรองของนายกรัฐมนตรี อีกทั้งการเสนอร่างพระราชบัญญัติเกี่ยวกับการเงินทั่วไปของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรมีระยะเวลาที่ให้นายกรัฐมนตรีมีคำรับรองนานเกินไปทำให้การแก้ไขปัญหาไม่ทันท่วงที เกิดความล่าช้า ทำให้สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรไม่อยากจะเสนอร่างพระราชบัญญัติเกี่ยวกับการเงินทั่วไป ผลที่ตามมา คือ ทำให้เกิดปัญหาว่าการเสนอร่างพระราชบัญญัติเกี่ยวกับการเงินทั่วไปที่เสนอโดยสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรหรือผู้มีสิทธิเลือกตั้ง ที่นายกรัฐมนตรีไม่รับรองเท่ากับว่าเป็นการตัดสิทธิการเสนอร่างพระราชบัญญัติเกี่ยวกับการเงินทั่วไปที่เสนอโดยสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรหรือผู้มีสิทธิเลือกตั้ง

สำหรับปัญหาการเสนอร่างพระราชบัญญัติเกี่ยวกับการเงินทั่วไปโดยสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรหรือผู้มีสิทธิเลือกตั้ง มีข้อเสนอแนะดังนี้

แนวทางที่ 1 ควรให้เป็นหน้าที่ของรัฐสภาเป็นผู้วินิจฉัยว่า ร่างพระราชบัญญัติใดเป็นร่างพระราชบัญญัติที่เกี่ยวข้องกับการเงินหรือไม่

การเสนอร่างพระราชบัญญัติเกี่ยวกับการเงินทั่วไปโดยสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรหรือผู้มีสิทธิเลือกตั้ง ที่ต้องให้นายกรัฐมนตรีมีคำรับรองก็ต้องถือว่า ในทางกฎหมายเป็นการตัดสิทธิ แต่ในทางการเมืองถือว่าเป็นการตัดโอกาสที่จะได้รับการพัฒนาโดยตัวแทนประชาชนที่จะใช้สิทธินำเสนอในสิ่งที่ประชาชนต้องการให้มีการแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมาย ซึ่งอำนาจในการวินิจฉัยควรจะเป็นหน้าที่ของรัฐสภาเป็นผู้วินิจฉัยว่า ร่างพระราชบัญญัตินั้นเป็นร่างพระราชบัญญัติเกี่ยวกับการเงินหรือไม่ เนื่องจากรัฐสภาเป็นผู้อนุมัติว่า ในแต่ละปีงบประมาณจะต้องใช้งบประมาณเท่าไรและรัฐสภาเป็นผู้อนุมัติแทนประชาชนเรื่องงบประมาณ ก็ควรจะมีสิทธิที่จะตัดสินใจว่า งบประมาณใดจะถูกใช้ในกฎหมายใด และหากร่างพระราชบัญญัติใดเป็นร่างพระราชบัญญัติเกี่ยวกับการเงินหรือไม่ ต้องให้นายกรัฐมนตรีเป็นผู้พิจารณาวินิจฉัยก่อนว่า เป็นร่างพระราชบัญญัติเกี่ยวกับการเงิน

หรือไม่ และให้สภาผู้แทนราษฎรสามารถตรวจสอบว่าร่างพระราชบัญญัตินั้นเป็นร่างพระราชบัญญัติเกี่ยวกับการเงินหรือไม่อีกทางหนึ่งด้วย เมื่อมีความคิดเห็นแตกต่างกัน อย่างน้อยต้องมีขั้นตอนในการอุทธรณ์ก่อน และไม่ควรเป็นอำนาจของนายกรัฐมนตรีเพียงคนเดียวและต้องตรวจสอบได้ด้วย มิใช่จะมีอำนาจมากกว่ากัน ตามระบบประชาธิปไตยแบบตัวแทน และนายกรัฐมนตรีต้องให้เหตุผลที่ชัดเจนว่า ร่างพระราชบัญญัตินั้นเป็นร่างพระราชบัญญัติเกี่ยวกับการเงินด้วยเหตุผลใดหรือไม่เกี่ยวกับการเงินด้วยเหตุผลใด หากมีความเห็นแตกต่างกันว่าร่างพระราชบัญญัตินั้นเป็นร่างพระราชบัญญัติเกี่ยวกับการเงินหรือไม่ ควรมืองค์กรที่วินิจฉัยในเรื่องนี้ เช่น ศาลรัฐธรรมนูญ ศาลปกครอง หรือสภาผู้แทนราษฎรเป็นผู้วินิจฉัย² หรือควรให้ร่างพระราชบัญญัตินั้นได้มีโอกาสเข้าสู่การพิจารณาของสภาผู้แทนราษฎร เข้าสู่การพิจารณาในชั้นกรรมาธิการก่อน มิใช่ให้อำนาจนายกรัฐมนตรีแต่เพียงผู้เดียว³

นอกจากนี้ ถ้าเป็นร่างพระราชบัญญัติที่ดี นายกรัฐมนตรีต้องให้คำรับรอง เพราะสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเป็นผู้แทนในสภาที่เสนอร่างพระราชบัญญัติ ถ้าหากว่าสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเห็นชอบด้วย รัฐบาลต้องมีหน้าที่ต้องจัดสรรงบประมาณให้ ซึ่งกฎหมายเป็นทางออกที่จะแก้ปัญหาความล่าช้า และปัญหาที่เป็นอุปสรรคต่อการอำนวยความสะดวก⁴

แนวทางที่ 2 ควรให้นายกรัฐมนตรีมีคำรับรองเนื่องจากเป็นผู้มีหน้าที่บริหารจัดการงบประมาณของประเทศ และเพื่อให้ฝ่ายบริหารได้ตรวจสอบถึงความจำเป็น ความเหมาะสม และความพร้อมด้านงบประมาณ

การกำหนดให้ร่างพระราชบัญญัติเกี่ยวกับการเงินที่เสนอโดยสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรหรือผู้มีสิทธิเลือกตั้งจะเสนอได้เมื่อมีคำรับรองของนายกรัฐมนตรีนั้น เนื่องจากว่าฝ่ายบริหารเป็นผู้มีหน้าที่บริหารจัดการงบประมาณของประเทศ และเพื่อให้ฝ่ายบริหารได้ตรวจสอบถึงความจำเป็น ความเหมาะสม และความพร้อมด้านงบประมาณก่อนที่จะมีการเสนอร่างพระราชบัญญัติเกี่ยวกับการเงินต่อรัฐสภา ซึ่งจะต้องไม่กระทบต่องบประมาณของแผ่นดินหรือสร้างภาระผูกพันต่องบประมาณของแผ่นดิน ฝ่ายบริหารจึงต้องเป็นผู้รับผิดชอบในการจัดสรรงบประมาณเพื่อดำเนินการให้เป็นไปตามที่กฎหมายกำหนด และจะไปกระทบเกี่ยวกับงบประมาณแผ่นดิน เพราะฝ่ายบริหารจะมีความพร้อมทางการเงินมากหรือน้อยเพียงใด หากร่างพระราชบัญญัตินั้นมีผลการใช้บังคับเป็นกฎหมาย และแนวทางที่ร่างพระราชบัญญัติสามารถนำไปปฏิบัติได้จริง จึงมีความสำคัญในการที่จะให้นายกรัฐมนตรีรับรองร่างพระราชบัญญัตินั้น กล่าวอีกทั้งกระบวนการให้คำรับรองของนายกรัฐมนตรีมีขั้นตอนว่าเมื่อสำนักงานเลขาธิการนายกรัฐมนตรีรับร่างพระราชบัญญัติเกี่ยวกับการเงินของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแล้วจะมีหนังสือแจ้งไปยังหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับร่างพระราชบัญญัตินั้น แล้วจะให้แต่ละหน่วยงานเสนอความคิดเห็นมาก่อนที่จะเอานำให้นายกรัฐมนตรีพิจารณาให้คำรับรองหรือไม่ จึงไม่ใช่นายกรัฐมนตรีเพียงคนเดียว

² ญัตติ บัวประทุม. (23 ธันวาคม 2564). สัมภาษณ์. สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

³ อนุรักษ์ บุญศล. (19 มกราคม 2565). สัมภาษณ์. สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

⁴ อาดิสัน อาลีฮะยะ. (23 ธันวาคม 2564). สัมภาษณ์. สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

ที่จะตัดสินใจ ซึ่งจะมีหน่วยงานที่เกี่ยวข้องพิจารณาทำความเข้าใจ มีกระบวนการในการกลั่นกรองจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องประกอบการพิจารณาให้คำรับรองของนายกรัฐมนตรีด้วย⁵

อย่างไรก็ตาม ควรมีช่องทางในเรื่องนี้ ด้วยการให้สภาผู้แทนราษฎรเป็นผู้พิจารณาว่าร่างพระราชบัญญัตินั้น เกี่ยวด้วยการเงินหรือไม่ หรืออาจจะให้สภาผู้แทนราษฎรมีอำนาจพิจารณาร่างพระราชบัญญัตินั้นว่าเกี่ยวข้องกับการเงินหรือไม่ โดยไม่ต้องให้นายกรัฐมนตรีมีคำรับรอง

การที่นายกรัฐมนตรีพิจารณาวินิจฉัยก่อนว่าเป็นร่างพระราชบัญญัติเกี่ยวข้องกับการเงินหรือไม่ ในทางการเมืองถือว่าเป็นการตัดโอกาสที่จะได้รับการพัฒนาโดยตัวแทนประชาชนที่จะมีสิทธินำเสนอในสิ่งที่พี่น้องประชาชนเสนอเข้ามาว่าต้องการแก้ไขกฎหมาย และการที่นายกรัฐมนตรีไม่รับรองแล้วทำให้วัตถุประสงค์ที่เราแก้กฎหมาย เพื่ออำนวยความสะดวกให้ประชาชน เพื่อแก้ไขปัญหากฎหมายที่ล้าหลัง กฎหมายที่ไม่ทันสมัย กฎหมายที่เป็นอุปสรรค ก็จะไม่ประสบความสำเร็จ ซึ่งจะย้อนแย้งกับแผนยุทธศาสตร์ชาติ ที่นายกรัฐมนตรีได้กำหนดขึ้นมา⁶

⁵ สินี สัมมี (29 ธันวาคม 2564). สัมภาษณ์. ผู้อำนวยการสำนักการประชุม. สภาผู้แทนราษฎร

⁶ สถาบันพระปกเกล้า. (2564). ปัญหาการตราพระราชบัญญัติตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 ในกระบวนการพิจารณาของสภาผู้แทนราษฎร. หลักสูตรการพัฒนานักบริหารระดับสูงสำหรับข้าราชการรัฐสภาสามัญฯ รุ่นที่ 13 นักศึกษากลุ่มที่ 3 สิบคัน 5 ตุลาคม 2566 จาก <https://dl.parliament.go.th/vackoffice/viewer2300/web/viewer.php>

ปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติงานของคณะกรรมการสามัญ สภาผู้แทนราษฎร

เนื่องจากการดำเนินการของรัฐสภา (สภาผู้แทนราษฎรและวุฒิสภา) หรือสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ในฐานะเป็นองค์กรที่ใช้อำนาจนิติบัญญัติ (Legislature) มีอำนาจหน้าที่ในด้านนิติบัญญัติ กล่าวคือ การพิจารณากฎหมายที่เข้าสู่การพิจารณาของฝ่ายนิติบัญญัติ นอกจากอำนาจหน้าที่ในด้านนิติบัญญัติ ในการตรากฎหมายแล้วยังมีหน้าที่ในการ “ควบคุมการบริหารราชการแผ่นดิน” การให้ความเห็นชอบในเรื่องสำคัญที่เกี่ยวข้องกับผลประโยชน์ของแผ่นดิน การพิจารณาให้บุคคลดำรงตำแหน่งตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญและกฎหมาย และการดำเนินการตามบทบาทและอำนาจหน้าที่อื่น ๆ ตามที่ได้บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญ สำหรับการควบคุมการบริหารราชการแผ่นดินของฝ่ายนิติบัญญัติถือเป็นกลไกการตรวจสอบการดำเนินการและการใช้อำนาจรัฐของฝ่ายบริหาร ซึ่งปกติการควบคุมฝ่ายบริหารโดยฝ่ายนิติบัญญัติจะกระทำได้ โดยการไม่ผ่านร่างพระราชบัญญัติที่เสนอโดยฝ่ายบริหาร การเปิดอภิปรายทั่วไป การตั้งกระทู้ถาม นอกจากนี้ การกำกับการบริหารราชการแผ่นดินของฝ่ายนิติบัญญัติยังสามารถกระทำได้โดยการตั้ง “คณะกรรมการ” เพื่อตรวจสอบการดำเนินการของฝ่ายบริหาร ทั้งนี้ คณะกรรมการถือเป็นกลไกที่มีความสำคัญในการควบคุมการบริหารราชการแผ่นดินและเป็นการดำเนินการที่มีความต่อเนื่อง ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 มาตรา 129 และข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. 2562 ข้อ 90 กำหนดให้สภาผู้แทนราษฎรตั้งคณะกรรมการสามัญขึ้น 35 คณะ แต่ละคณะประกอบด้วยกรรมการจำนวน 15 คน โดยให้มีหน้าที่และอำนาจแตกต่างกันไปในแต่ละคณะ เพื่อให้การควบคุมการบริหารราชการแผ่นดิน มีการดำเนินการอย่างใกล้ชิดและมีประสิทธิภาพ ซึ่งความสำคัญ บทบาทและอำนาจหน้าที่ และรูปแบบของคณะกรรมการ มีดังต่อไปนี้¹

ความสำคัญของคณะกรรมการ

การตั้งคณะกรรมการของสภา (ทั้งสภาผู้แทนราษฎร วุฒิสภา หรือรัฐสภา) โดยกำหนดกรอบอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการในการเรียกเอกสารจากบุคคลใด หรือเรียกบุคคลใดมาแถลงข้อเท็จจริง หรือแสดงความเห็นในกิจการที่กระทำหรือในเรื่องที่พิจารณาสอบสวนหรือศึกษาอยู่นั้นได้ ถือเป็นแนวทางการควบคุมการบริหารราชการแผ่นดินอีกทางหนึ่ง โดยความสำคัญของระบบกรรมการ คือ

1) ช่วยแบ่งเบาภาระของสภา เนื่องจากกิจกรรมต่าง ๆ ของสภาได้เพิ่มมากขึ้นเป็นลำดับทุกขณะ และมีความสลับซับซ้อนมากยิ่งขึ้น จำเป็นจะต้องมอบหมายให้คณะกรรมการช่วยเหลือพิจารณากลับกรอง เพื่อสภาจะได้วินิจฉัยปัญหาหรือกิจการต่าง ๆ ได้อย่างถูกต้องและมีประสิทธิภาพ อีกทั้งยังประหยัดเวลาให้สภาอีกด้วย

2) ทำให้ได้ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านในกรณีที่มีปัญหาที่จะต้องพิจารณาและต้องอาศัยความรู้จากผู้เชี่ยวชาญในด้านนั้นโดยเฉพาะก็สามารถแต่งตั้งบุคคลนั้นประกอบเป็นคณะกรรมการได้ (กรณีเป็นคณะกรรมการวิสามัญ)

¹ ทาวร สันตพงษ์. (2561). การดำเนินการของคณะกรรมการในระบอบประชาธิปไตย. สืบค้น 2 ตุลาคม 2566 จาก http://elibrary.constitutionalcourt.or.th/document/read.php?bibid=11808&cat=4&typ=4&file=IS6D_610615.pdf

3) ทำให้ได้รับข้อมูลที่ถูกต้องและเหมาะสม เพราะปัญหาต่าง ๆ ได้รับการพิจารณาโดยละเอียด รอบคอบอย่างแท้จริงจากผู้เชี่ยวชาญและผู้มีประสบการณ์ ทั้งได้ประสานงานกับผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายโดยใกล้ชิด (กรณีเป็นคณะกรรมการวิสามัญ)

4) สามารถติดตามผลการบริหารราชการแผ่นดินของฝ่ายบริหารได้อย่างมีประสิทธิภาพ ระบบกรรมการนับเป็นกลไกสำคัญของสภาที่ช่วยให้สามารถติดตามผลการบริหารราชการแผ่นดินได้อย่างมีประสิทธิภาพ อันจะยังผลให้สภาได้รับทราบปัญหาและอุปสรรคต่าง ๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง การติดตามผลการปฏิบัติงานตามนโยบายของรัฐบาลที่ได้แถลงไว้ต่อรัฐสภา

บทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการ

สำหรับบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการ ประกอบด้วยบทบาทในการพิจารณาร่างกฎหมายที่เข้าสู่การพิจารณาของรัฐสภา ซึ่งประกอบด้วยสภาผู้แทนราษฎรและวุฒิสภา หรือในกรณีที่เป็นสภาเดียวคือ สภานิติบัญญัติแห่งชาติ รวมทั้งการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติ ร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ และติดตามการใช้จ่ายงบประมาณ บทบาทด้านการติดตาม ตรวจสอบการดำเนินงานตามนโยบายที่รัฐบาลแถลงต่อสภา และบทบาทด้านการศึกษาสอบสวนเรื่องใด ๆ ที่อยู่ในความสนใจของสาธารณะและอยู่ในอำนาจของสภา ทั้งนี้ คณะกรรมการมีความสำคัญต่อการแสดงบทบาทหน้าที่ของรัฐสภาอย่างมาก เช่น การรับฟังความคิดเห็นจากสาธารณะและนำข้อมูลสภาพปัญหาความต้องการของประชาชนเข้าสู่การพิจารณาของสภา การกลั่นกรองข้อมูล ค้นหาข้อเท็จจริงความคิดเห็นในแง่มุมต่าง ๆ จากฝ่ายต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องเพื่อประกอบการพิจารณาของสมาชิกรัฐสภาในการทำหน้าที่บัญญัติกฎหมายและอื่น ๆ การเจรจาต่อรอง ประนีประนอม และผสมผสานความคิดเห็นที่หลากหลายและแตกต่างกัน

ปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติงานของคณะกรรมการวิสามัญ สภาผู้แทนราษฎร มีดังนี้²

1. การไม่ได้รับความร่วมมือจากบุคคลหรือผู้มีอำนาจในการตัดสินใจของหน่วยงานนั้น ๆ มาชี้แจงให้ข้อมูล หรือการส่งผู้แทนที่ไม่มีอำนาจในการตัดสินใจมาชี้แจงในคณะกรรมการแทน ซึ่งปัญหาดังกล่าวนี้เป็นปัญหาที่สำคัญและมีมาอย่างต่อเนื่อง โดยมีสาเหตุสำคัญมาจากความสัมพันธ์ส่วนบุคคลระหว่างประธานคณะกรรมการและฝ่ายบริหารที่เกรงจะกระทบต่อนโยบายในการบริหารงานของรัฐบาล รวมทั้งการไม่เล็งเห็นถึงความสำคัญของการมาให้ข้อมูลหรือชี้แจงต่อคณะกรรมการ

2. ความรู้ ความเชี่ยวชาญของกรรมการ พบว่า กรรมการบางท่านขาดความรู้ความสามารถ และประสบการณ์ที่ตรงกับหน้าที่ความรับผิดชอบของคณะกรรมการ เนื่องจากการจัดสรรกรรมการในแต่ละคณะนั้นเป็นไปตามระบบโควตาของพรรคการเมือง อีกทั้งการแต่งตั้งที่ปรึกษากรรมการบางท่านได้อาศัยความสัมพันธ์ส่วนตัวแต่งตั้งบุคคลใกล้ชิดแทนที่จะคำนึงถึงความรู้ความสามารถของบุคคลนั้น ซึ่งปัญหาดังกล่าวสะท้อนจากวัฒนธรรมการเมืองที่ให้โอกาสพรรคการเมืองที่มีเสียงข้างมากได้รับการพิจารณา

² คณะทำงานโครงการวิจัย สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร. บทบาทและอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการวิสามัญ สภาผู้แทนราษฎรตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550. สืบค้น 2 ตุลาคม 2566 จาก <https://dl.parliament.go.th/backoffice/viewer2300/web/viewer.php>

แต่งตั้งเป็นกรรมการในหลายคณะ รวมถึงการแต่งตั้งตำแหน่งต่าง ๆ ในคณะกรรมการมักใช้ระบบอุปถัมภ์และความใกล้ชิดส่วนบุคคล

3. การพิจารณาเรื่องร้องเรียนที่มีความคล้ายคลึงกับเรื่องที่พิจารณาในหลายคณะกรรมการต่างนำเรื่องร้องเรียนมาพิจารณา เพียงแต่แตกต่างกันในประเด็น หรือรายละเอียดของการพิจารณา ทำให้เป็นการเพิ่มภาระงานของกรรมการในการพิจารณาเรื่องร้องเรียน เนื่องจากในทางปฏิบัติสภาผู้แทนราษฎรยังไม่มีหน่วยงานรับผิดชอบหรือกลั่นกรองเรื่องต่าง ๆ ที่จะเข้าสู่การพิจารณาของคณะกรรมการ มีเพียงแต่การกลั่นกรองเรื่อง que เข้าสู่การพิจารณาของแต่ละคณะกรรมการนั้น

4. การปฏิบัติงานของระบบกรรมการที่มีประธานคณะกรรมการมาจากฝ่ายรัฐบาลและฝ่ายค้าน จะพบปัญหา คือ หากเป็นคณะกรรมการที่มีประธานคณะกรรมการมาจากฝ่ายรัฐบาล การประสานงานร่วมกับหน่วยงานราชการที่เกี่ยวข้องมักได้รับความร่วมมือเป็นอย่างดี มีการพิจารณาเรื่องร้องเรียนตามขั้นตอนที่ได้กำหนดไว้ แต่ถ้าหากเป็นคณะกรรมการที่มีประธานคณะกรรมการมาจากฝ่ายค้าน การประสานงานร่วมกับหน่วยงานราชการที่เกี่ยวข้องมักจะเป็นการขอข้อมูลเพื่อติดตามการทำงานของรัฐบาล หรือนำไปอภิปรายในที่ประชุมสภาเนื่องจากอำนาจในการเลือกหรือนำเรื่องเข้าสู่การพิจารณาของแต่ละคณะกรรมการเป็นอำนาจหรืออยู่ในดุลพินิจของประธานคณะกรรมการ ซึ่งในระบบคณะกรรมการในต่างประเทศที่มีระบบการบริหารจัดการกิจการรัฐสภาที่เป็นระบบอย่างในประเทศแคนาดาและประเทศออสเตรเลีย ให้ประธานคณะกรรมการเป็นสมาชิกจากฝ่ายรัฐบาล ส่วนตำแหน่งรองประธานคณะกรรมการเป็นสมาชิกที่มาจากพรรคการเมืองฝ่ายค้าน ก่อให้เกิดการถ่วงดุลแห่งอำนาจระหว่งการดำเนินงานของพรรคการเมืองฝ่ายค้านและฝ่ายรัฐบาลให้สามารถตรวจสอบซึ่งกันและกันได้ เพื่อมุ่งเน้นและให้ความสำคัญในการพิจารณาติดตามการบริหารงานกับฝ่ายบริหารได้มากขึ้น โดยเฉพาะเรื่องที่มีผลกระทบต่อปัญหาความเดือดร้อนของประชาชน

**ปัญหาการทำหน้าที่ของคณะกรรมการในการแสวงหาข้อเท็จจริง
ภายใต้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 : ศึกษาเปรียบเทียบการทำหน้าที่
ของคณะกรรมการในประเทศสหรัฐอเมริกา¹**

สำหรับปัญหาการปฏิบัติหน้าที่ในการแสวงหาข้อเท็จจริงของคณะกรรมการในรัฐสภาภายใต้โครงสร้างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 ผ่านนิติวิธีทางกฎหมาย รัฐธรรมนูญเปรียบเทียบ (Comparative Constitutional Law) ว่าด้วยระบบคณะกรรมการของ 2 ประเทศ ได้แก่ ประเทศสหรัฐอเมริกา และประเทศไทย จากบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญ คำวินิจฉัยศาล ข้อบังคับการประชุม เอกสารทางวิชาการต่าง ๆ อาทิ ตำรา งานวิจัย บทความ ฯลฯ ประกอบกับการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) กับผู้ปฏิบัติหน้าที่จริงอย่างสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภา รวมตลอดไปถึงเจ้าหน้าที่ที่ปฏิบัติหน้าที่ในคณะกรรมการในรัฐสภาไทย ทั้งนี้เพื่อเป็นการสะท้อนให้เห็นถึงปัญหาทางทฤษฎีและทางปฏิบัติที่เกิดขึ้นจริงทั้งในประเทศสหรัฐอเมริกาและประเทศไทยอย่างครบถ้วนกระบวนความ พบว่า คณะกรรมการในรัฐสภาต้องประสบกับปัญหา ดังนี้

1. บทบาทหน้าที่ที่ซ้ำซ้อนกัน ทั้งนี้มีสาเหตุมาจากการกำหนดเขตอำนาจ (Jurisdiction) ของคณะกรรมการที่ไม่ชัดเจน และการมีจำนวนของคณะกรรมการที่มากจนเกินความจำเป็น
2. ความไม่ชัดเจนของอำนาจในการแสวงหาข้อเท็จจริง ซึ่งเกิดขึ้นมาจากขาดความเข้าใจในอำนาจดังกล่าวอย่างถ่องแท้ว่าเป็นอะไรและมีบทบาทหน้าที่อย่างไร
3. การขาดสภาพบังคับของคำสั่งในการเรียกบุคคลมาให้ข้อเท็จจริง หรือนำส่งเอกสารใด ๆ ต่อคณะกรรมการ หลักใหญ่ใจความของปัญหานี้สืบเนื่องมาจากคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญที่ 17/2563 ที่ให้มาตรา 5 มาตรา 8 และมาตรา 13 แห่งพระราชบัญญัติคำสั่งเรียกของคณะกรรมการของสภาผู้แทนราษฎร และวุฒิสภา พ.ศ. 2554 ไม่ชอบด้วยรัฐธรรมนูญ
4. การปฏิบัติหน้าที่เกิดอุปสรรคเนื่องจากมาตรา 129 ของรัฐธรรมนูญฉบับปัจจุบันที่กำหนดให้คณะกรรมการในรัฐสภาต้องสอบถามข้อเท็จจริงด้วยตนเอง ไม่สามารถมอบหมายให้คณะบุคคลใด ซึ่งรวมถึงคณะอนุกรรมการกระทำการแทนได้ อันเป็นการฝืนธรรมชาติของการปฏิบัติหน้าที่จริงของคณะกรรมการที่จำเป็นต้องมีคณะอนุกรรมการเข้ามาช่วยเหลือภารกิจของตนอย่างมีนัยสำคัญ
5. การบังคับใช้บทบัญญัติของรัฐธรรมนูญสำหรับการประเมินผลกระทบทางกฎหมายในมาตรา 77 ที่ต้องอาศัยระบบคณะกรรมการในรัฐสภาเป็นกลไกสำคัญในการขับเคลื่อนไม่อาจกระทำได้อย่างราบรื่น เพราะการออกแบบมาตรา 129 ที่มีลักษณะเป็นการลดทอนบทบาทอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการ

¹ พรสันต์ เลี้ยงบุญเลิศชัย. ปัญหาการทำหน้าที่ของคณะกรรมการในการแสวงหาข้อเท็จจริงภายใต้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 : ศึกษาเปรียบเทียบการทำหน้าที่ของคณะกรรมการในประเทศสหรัฐอเมริกา. สืบค้น 2 ตุลาคม 2566 จาก <https://kpi-lib.com/library/books/kpibook-29380//>

ข้อเสนอแนะ มีดังนี้

1. ทบทวนแก้ไขข้อบังคับการประชุมโดยกำหนดให้ผู้รับคำสั่งเรียกมีสิทธิยื่นคำร้องไปยังประธานสภาว่าตนเองถูกเรียกโดยคณะกรรมการหลายคณะ ประธานจะดำเนินการเรียกประชุมร่วมกันระหว่างคณะกรรมการชุดต่าง ๆ เพื่อใช้ “การพิจารณาร่วมกัน” (Joint Hearings) ลดปัญหาความซ้ำซ้อน
2. ทบทวนแก้ไขข้อบังคับการประชุมโดยกำหนดเขตอำนาจของคณะกรรมการ ให้มีความชัดเจนมากขึ้น โดยการกำหนดเขตอำนาจของคณะกรรมการต้องไม่มีลักษณะเป็นการทับซ้อนของเขตอำนาจ (Jurisdictional Overlap) และเขตอำนาจของคณะกรรมการในแต่ละคณะต้องมีความชัดเจนแน่นอนในขอบข่าย (Jurisdictional Span) ของภารกิจ
3. พิจารณาทบทวนปรับลดจำนวนคณะกรรมการในรัฐสภาให้เหมาะสมกับความเป็นจริง
4. ทำความเข้าใจกับผู้ปฏิบัติอย่างถูกต้องในข้อความคิดและหลักการว่าด้วยเรื่องอำนาจในการแสวงหาข้อเท็จจริงของคณะกรรมการในรัฐสภา
5. พิจารณาตรากฎหมายฉบับใหม่กำหนดสภาพบังคับของคำสั่งเรียกของคณะกรรมการในรัฐสภา เพื่อแทนที่กฎหมายฉบับเดิมที่ไม่อาจบังคับใช้ได้อันเป็นผลมาจากคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญ
6. พิจารณาแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญมาตรา 129 โดยให้คณะกรรมการในรัฐสภาสามารถมอบอำนาจการสอบหาข้อเท็จจริงให้แก่คณะอนุกรรมการได้

มาตรฐานการรักษาความมั่นคงปลอดภัยของการประชุมผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์¹

การรักษาความมั่นคงปลอดภัยของการประชุมผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ตามนัยของประกาศกระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร เรื่อง มาตรฐานการรักษาความมั่นคงปลอดภัยของการประชุมผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ. 2557 อย่างน้อยต้องประกอบด้วย “กระบวนการ (Process) ของการประชุมผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์” ซึ่งตามเอกสารประกอบการประชุมคณะทำงานยกร่างประกาศมาตรฐานการรักษาความมั่นคงปลอดภัยของการประชุมผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ ตามประกาศคณะรักษาความสงบแห่งชาติฉบับที่ 74/2557 ได้กำหนดให้มีกระบวนการ (Process) ของการประชุมผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ไว้ ดังนี้

1. ระบบควบคุมการประชุมที่มีความมั่นคงปลอดภัย
2. องค์ประกอบพื้นฐานของเครื่องมือและอุปกรณ์ในระบบควบคุมการประชุม
3. การจัดเตรียมความพร้อมของระบบควบคุมการประชุม
4. การบริหารจัดการระบบควบคุมการประชุมระหว่างการประชุม
5. การกำหนดให้ระบบควบคุมการประชุมสามารถทำงานได้อย่างต่อเนื่องและเรียบร้อย
6. การตีความและการวินิจฉัยปัญหาอันเกิดจากการประชุมผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์

1. ระบบควบคุมการประชุมที่มีความมั่นคงปลอดภัย

การประชุมผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ที่จะถือว่ามีมีความมั่นคงปลอดภัย จะต้องเป็นการประชุมที่กระทำผ่านระบบควบคุมการประชุมที่มีกระบวนการรักษาความมั่นคงปลอดภัยด้านสารสนเทศ ซึ่งสอดคล้องกับหลักเกณฑ์ตามประกาศคณะกรรมการธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ เรื่อง แนวนโยบายและแนวปฏิบัติในการรักษาความมั่นคงปลอดภัยด้านสารสนเทศของหน่วยงานของรัฐ พ.ศ. 2553 หรือมาตรฐานอื่นที่เทียบเท่า เช่น ISO 27001 เป็นต้น โดยหลักเกณฑ์ตามประกาศคณะกรรมการธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ เรื่อง แนวนโยบายและแนวปฏิบัติในการรักษาความมั่นคงปลอดภัยด้านสารสนเทศของหน่วยงานของรัฐ พ.ศ. 2553 ประกอบด้วย

- 1) การจัดทำมีนโยบายในการรักษาความมั่นคงปลอดภัยด้านสารสนเทศของหน่วยงานเป็นลายลักษณ์อักษร ซึ่งอย่างน้อยต้องประกอบด้วย (1) การเข้าถึงหรือควบคุมการใช้งานสารสนเทศ (2) การจัดทำมีระบบสารสนเทศและระบบสำรองของสารสนเทศซึ่งอยู่ในสภาพพร้อมใช้งาน และการจัดทำแผนเตรียมความพร้อมกรณีฉุกเฉินในกรณีที่ไม่สามารถดำเนินการด้วยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ เพื่อให้สามารถใช้งานสารสนเทศได้ตามปกติอย่างต่อเนื่อง และ (3) การตรวจสอบและประเมินความเสี่ยงด้านสารสนเทศอย่างสม่ำเสมอ และ 2) การจัดทำมีข้อปฏิบัติในการรักษาความมั่นคงปลอดภัยด้านสารสนเทศของหน่วยงาน ซึ่งอย่างน้อยต้องประกอบด้วยกระบวนการ ดังนี้ (1) การจัดทำข้อปฏิบัติที่สอดคล้องกับนโยบายการรักษาความมั่นคงปลอดภัยด้านสารสนเทศ

¹ สำนักงานปลัดกระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม. (2563). คู่มือมาตรฐานการรักษาความมั่นคงปลอดภัยของการประชุมผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์. สืบค้น 29 พฤศจิกายน 2564 จาก <https://www.mdes.go.th/storage/contents/file/IDB6U40FRvdkrUOWD7APGbtj6Mg4XPPMkuwnCf1.pdf>

ของหน่วยงาน (2) การประกาศนโยบายและข้อปฏิบัติดังกล่าวให้ผู้เกี่ยวข้องทั้งหมดทราบเพื่อให้สามารถเข้าถึง เข้าใจ และปฏิบัติตามนโยบายและข้อปฏิบัติได้ (3) การกำหนดผู้รับผิดชอบตามนโยบายและข้อปฏิบัติดังกล่าว ให้ชัดเจน และ (4) การทบทวนปรับปรุงนโยบายและข้อปฏิบัติให้เป็นปัจจุบันอยู่เสมอ

สำหรับการจัดให้มีการบันทึกเสียงหรือทั้งเสียงและภาพของผู้ร่วมประชุมทุกคนตลอดระยะเวลาที่มีการประชุม รวมทั้งข้อมูลจราจรทางคอมพิวเตอร์ที่เกิดจากการบันทึกนั้น การบันทึกดังกล่าวจะบันทึก โดยระบบควบคุมการประชุมเองหรือโดยระบบอื่นใดก็ได้ (ตัวอย่างการบันทึกโดยระบบอื่น เช่น กรณีการจัดประชุม ผ่านวีดิทัศน์ทางไกล (VDO Conference) ของกระทรวงมหาดไทย ที่ระบบควบคุมการประชุมยังขาดคุณลักษณะ (feature) สำหรับการบันทึกเสียงหรือทั้งเสียงและภาพของผู้ร่วมประชุมที่อยู่ ณ ปลายทาง แต่จะมีเฉพาะคุณลักษณะ สำหรับการบันทึกเสียงหรือทั้งเสียงและภาพของผู้ร่วมประชุมที่อยู่ต้นทางเท่านั้น ซึ่งกรณีนี้ฝ่ายเลขานุการซึ่งอยู่ ณ ปลายทางอาจใช้อุปกรณ์ หรือเครื่องมือ หรือระบบอื่นใดในการบันทึกเสียงหรือทั้งเสียงและภาพของผู้ร่วมประชุมที่อยู่ ณ ปลายทางก็ได้ เช่น บันทึกด้วยกล้องวิดีโอหรือเครื่องบันทึกเสียงแบบ MP3 เป็นต้น)

ทั้งนี้ การบันทึกเสียงหรือทั้งเสียงและภาพของผู้ร่วมประชุม โดยระบบควบคุมการประชุมเอง หรือโดยระบบอื่นใด ต้องบันทึกในรูปแบบข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ลงในสื่ออิเล็กทรอนิกส์ที่มีความมั่นคงปลอดภัย และด้วยวิธีการที่เชื่อถือได้ เพื่อให้มีมาตรการรักษาความมั่นคงปลอดภัยของการบันทึกเสียงหรือทั้งเสียง และภาพของผู้ร่วมประชุม โดยให้มีเทคโนโลยีหรือมาตรการป้องกันมิให้มีการเปลี่ยนแปลงหรือการแก้ไข เกิดขึ้นกับข้อมูลนั้น เว้นแต่ การรับรอง หรือการบันทึกเพิ่มเติม หรือการเปลี่ยนแปลงใด ๆ ที่อาจจะเกิดขึ้นได้ ตามปกติในการติดต่อสื่อสาร การเก็บรักษา หรือการแสดง ซึ่งไม่มีผลต่อความหมายของข้อมูลนั้น เพื่อให้สามารถ ยืนยันได้ว่าได้ใช้วิธีการที่เชื่อถือได้ในการรักษาความถูกต้องของข้อมูลตั้งแต่การสร้างจนเสร็จสมบูรณ์ และสามารถแสดงข้อมูลนั้นในภายหลังได้ เช่น การเข้ารหัสข้อมูล เป็นต้น ในกรณีที่มีการบันทึกเสียงหรือทั้งเสียง และภาพด้วยระบบควบคุมการประชุม ให้มีวิธีการที่เชื่อถือได้ในการระบุตัวตนผู้ที่เกี่ยวข้องกับระบบควบคุม การประชุมเพื่อให้สามารถยืนยันได้ว่า ข้อมูลที่ได้บันทึกไว้ได้ดำเนินการโดยผู้มีสิทธิในการเข้าถึงเท่านั้น โดยอย่างน้อยต้องครอบคลุมเรื่องการระบุตัวตน (Identification) การยืนยันตัวตน (Authentication) การอนุญาตเฉพาะผู้มีสิทธิเข้าถึง (Authorization) และความรับผิดชอบต่อผลของการกระทำ (Accountability)

ส่วนการบันทึกข้อมูลจราจรทางคอมพิวเตอร์ที่เกิดจากระบบควบคุมการประชุม ต้องมีการกำหนด มาตรการรักษาความมั่นคงปลอดภัยของการบันทึกข้อมูลดังกล่าวเพื่อให้สามารถทราบข้อมูลเกี่ยวกับการติดต่อสื่อสารของระบบคอมพิวเตอร์ซึ่งแสดงถึงแหล่งกำเนิด ต้นทาง ปลายทาง เวลา วันที่ ปริมาณ ระยะเวลา หรืออื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการติดต่อสื่อสารของระบบคอมพิวเตอร์นั้น นอกจากนี้ ในการเก็บรักษา ข้อมูลจราจรทางคอมพิวเตอร์ต้องใช้วิธีการที่มีความมั่นคงปลอดภัยด้วยวิธีการที่เชื่อถือได้ ดังนี้ 1) เก็บในสื่อ (Media) ที่สามารถรักษาความครบถ้วน ถูกต้อง แท้จริง (Integrity) และระบุตัวบุคคล (Identification) ที่เข้าถึงสื่อดังกล่าวได้ 2) มีระบบการเก็บรักษาความลับของข้อมูลที่จัดเก็บ และกำหนดชั้นความลับ ในการเข้าถึงข้อมูลดังกล่าว เพื่อรักษาความน่าเชื่อถือของข้อมูล และไม่ให้ทั้งผู้ควบคุมระบบและผู้ดูแลระบบ สามารถแก้ไขข้อมูลที่เก็บรักษาไว้ เช่น การเก็บไว้ใน Centralized Log Server หรือการทำ Data Archiving หรือทำ Data Hashing เป็นต้น เว้นแต่ผู้มีหน้าที่เกี่ยวข้องหรือผู้ที่ได้รับอนุญาตให้สามารถเข้าถึงข้อมูล

ดังกล่าวได้ เช่น ผู้ตรวจสอบระบบสารสนเทศขององค์กร (IT Auditor) หรือบุคคลที่ได้รับมอบหมาย เป็นต้น และ 3) ต้องตั้งนาฬิกาของอุปกรณ์บริการทุกชนิดให้ตรงกับเวลาอ้างอิงสากล เพื่อให้ข้อมูลจราจรทางคอมพิวเตอร์มีความถูกต้องและนำมาใช้ประโยชน์ได้จริง

2. องค์ประกอบพื้นฐานของเครื่องมือและอุปกรณ์ในระบบควบคุมการประชุม

ระบบควบคุมการประชุมอย่างน้อยจะต้องมีองค์ประกอบพื้นฐานของการทำงาน ดังนี้

1) ทำให้ผู้ร่วมประชุมสามารถสื่อสารถึงกันได้ด้วยเสียงหรือทั้งเสียงและภาพโดยผ่านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร และ/หรือการโทรคมนาคม ทั้งประเภทที่ใช้สายและไร้สาย เช่น เครือข่ายโทรศัพท์ เครือข่ายคอมพิวเตอร์ภายในองค์กรหรือแลน (Local Area Network: LAN) เครือข่ายบริการสื่อสารร่วมระบบดิจิทัลหรือไอเอสดีเอ็น (Integrated Services Digital Network: ISDN หรือเครือข่ายแบบ Wide Area Network: WAN) เครือข่ายอินเทอร์เน็ต เครือข่ายไมโครเวฟ เครือข่ายวิทยุโทรคมนาคม เครือข่ายการสื่อสารโดยใช้ดาวเทียม เป็นต้น

2) เชื่อมโยงสถานที่ประชุมตั้งแต่สองแห่งขึ้นไปเข้าด้วยกัน

3) ทำให้ผู้ร่วมประชุมสามารถสื่อสารหรือมีปฏิสัมพันธ์กันได้สองทาง

4) มีอุปกรณ์นำเข้าข้อมูลจากที่หนึ่งไปยังอีกที่หนึ่ง โดยผ่านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร และ/หรือการโทรคมนาคม เช่น โทรศัพท์ กล้องโทรทัศน์ ไมโครโฟน เครื่องคอมพิวเตอร์ เครื่องโทรสาร เครื่องกราฟิก เป็นต้น

5) มีอุปกรณ์เพื่อทำหน้าที่เชื่อมโยงหรือแปลงสัญญาณเสียงหรือทั้งเสียงและภาพ ที่เหมาะสมกับเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร และ/หรือการโทรคมนาคมที่เอื้ออำนวยต่อการรับชมและรับฟังของผู้ร่วมประชุม แล้วแต่กรณี

นอกจากนี้ อาจมีองค์ประกอบพื้นฐานของการทำงานเพิ่มเติม ดังนี้ 1) มีอุปกรณ์แสดงผลข้อมูลที่ถูกส่งผ่านมาจากระบบเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร และ/หรือการโทรคมนาคม ให้เป็นข้อมูลให้ผู้ร่วมประชุมสามารถรับรู้ได้ เช่น ลำโพง จอภาพ เครื่องฉายภาพวิดีโอ (video projector) อุปกรณ์แสดงผลที่เป็นเอกสาร (hard copy) เป็นต้น และ 2) กรณีมีการประชุมในห้องประชุม จะต้องมีการติดตั้งวัสดุเพื่อทำหน้าที่ซับเสียงที่เหมาะสมกับสภาพของห้องประชุมเพื่อป้องกันเสียงก้องหรือเสียงสะท้อน

3. การเตรียมความพร้อมของระบบควบคุมการประชุม

การเตรียมความพร้อมของระบบควบคุมการประชุมเป็นการยืนยันว่า จะมีระบบควบคุมการประชุมที่พร้อมใช้งานก่อนที่จะดำเนินการประชุมผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ ส่วนการดำเนินการเพื่อให้มีการใช้ระบบควบคุมเป็นสายลักษณะอักษรก่อนจัดการประชุม ถือเป็นหลักฐานสำคัญอย่างหนึ่งเพื่อประโยชน์ในการยืนยันหรือการตรวจสอบว่า ได้มีการประชุมผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์เกิดขึ้นจริง ทั้งนี้ การยืนยันเป็นสายลักษณะอักษรดังกล่าวอาจกระทำด้วยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ก็ได้ เช่น การจองห้องประชุมหรือระบบควบคุมการประชุมแบบออนไลน์ หรือการจองผ่านวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์อื่นแต่เป็นแบบออฟไลน์ เช่น จองผ่านจดหมายอิเล็กทรอนิกส์ (อีเมล) เป็นต้น

ส่วนการจัดให้มีผู้ควบคุมระบบที่สามารถบริหารจัดการระบบ เพื่อตรวจสอบการทำงานและแก้ไขปัญหาให้กับผู้ร่วมประชุมโดยการเข้าถึงระบบแบบระยะไกล (remote access) ได้ด้วยนั้น ถือเป็นคุณลักษณะสำคัญของระบบควบคุมการประชุมผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ที่จะต้องมี เพื่อให้การประชุมผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์เป็นไปด้วยความราบรื่น ทั้งนี้ ระบบควบคุมการประชุมจะต้องพร้อมทำงานก่อนการประชุมเสมอ

4. การบริหารจัดการระบบควบคุมการประชุมระหว่างการประชุม

การบริหารจัดการระบบควบคุมการประชุมระหว่างการประชุม โดยให้ประธานในที่ประชุมและ/หรือผู้ควบคุมระบบสามารถตัดสัญญาณเสียงหรือสัญญาณภาพ หรือทั้งสัญญาณเสียงและสัญญาณภาพ หรือหยุดการส่งข้อมูลให้เครื่องหรืออุปกรณ์สื่อสารของผู้ร่วมประชุมเครื่องใดเครื่องหนึ่งในระบบได้ทันทีนั้น เพื่อให้การประชุมเป็นไปตามความประสงค์ของผู้ร่วมประชุม กล่าวคือ ในบางช่วงหรือบางตอนของการประชุม อาจมีความจำเป็นต้องตัดสัญญาณเสียงหรือสัญญาณภาพ หรือทั้งสัญญาณเสียงและสัญญาณภาพ หรือหยุดการส่งข้อมูลให้เครื่องหรืออุปกรณ์สื่อสารของผู้ร่วมประชุมเครื่องใดเครื่องหนึ่ง เช่น การประชุมลับ หรือการให้ผู้ร่วมประชุมพูดหรือแสดงความคิดเห็นเป็นรายบุคคลหรือเฉพาะราย เป็นต้น ซึ่งรวมทั้งหากมีเหตุจำเป็นหรือมีกรณีฉุกเฉินก็จะต้องสามารถตัดสัญญาณเสียงหรือสัญญาณภาพ หรือทั้งสัญญาณเสียงและสัญญาณภาพ หรือหยุดการส่งข้อมูลให้เครื่องหรืออุปกรณ์สื่อสารของผู้ร่วมประชุมเครื่องใดเครื่องหนึ่งได้ด้วยเช่นกัน

5. การกำหนดให้ระบบควบคุมการประชุมสามารถทำงานได้อย่างต่อเนื่องและเรียบบร้อย

การกำหนดให้ระบบควบคุมการประชุมสามารถทำงานได้อย่างต่อเนื่องและเรียบบร้อย ด้วยการให้ผู้ร่วมประชุมทุกคนสามารถดูข้อมูลการประชุมที่กำลังนำเสนอในที่ประชุม ผ่านเครื่องหรืออุปกรณ์สื่อสารของตนเองได้ตลอดระยะเวลาการประชุมนั้น ถือเป็นคุณลักษณะพื้นฐานที่สำคัญของระบบควบคุมการประชุม ซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อการประชุมผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์เป็นอย่างยิ่ง เว้นแต่จะมีการตัดสัญญาณเสียงหรือสัญญาณภาพ หรือทั้งสัญญาณเสียงและสัญญาณภาพ หรือหยุดการส่งข้อมูลให้เครื่องหรืออุปกรณ์สื่อสารของผู้ร่วมประชมนั้น โดยมีเหตุจำเป็นหรือมีกรณีฉุกเฉิน

6. การตีความและวินิจฉัยปัญหาอันเกิดจากการประชุมผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์

การกำหนดให้ปลัดกระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเป็นผู้รักษาการ และให้มีอำนาจตีความและวินิจฉัยปัญหา อันเกิดจากการปฏิบัติตามประกาศกระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร เรื่อง มาตรฐานการรักษาความมั่นคงปลอดภัยของการประชุมผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ. 2557 ก็เพื่อให้เกิดความคล่องตัวในการพิจารณา ตีความ และวินิจฉัยปัญหา หากเกิดกรณีมีปัญหาจากการปฏิบัติตามประกาศ ซึ่งจะทำให้การพิจารณา ตีความ และวินิจฉัยปัญหาเป็นไปอย่างรวดเร็ว

อย่างรอบคอบออกมา มีหลักประกันเรื่องเนื้อหาสาระและประสิทธิภาพมากขึ้น อย่างไรก็ตาม การนับคะแนนใหม่ อาจก่อให้เกิดผลกระทบที่สำคัญดังต่อไปนี้

1) ผลกระทบด้านประสิทธิภาพในการทำงาน ภารกิจหรืออำนาจ/หน้าที่ของสภาผู้แทนราษฎรมีอยู่หลายประการ เช่น ด้านการควบคุมการบริหารราชการแผ่นดิน ด้านนิติบัญญัติและด้านอื่น ๆ การปฏิบัติตามหน้าที่ดังกล่าวจะมีประสิทธิภาพเพียงใด ส่วนหนึ่งขึ้นอยู่กับข้อบังคับการประชุมสภาด้วยว่าเป็นเครื่องมือที่ส่งเสริมหรือเหนี่ยวรั้งการทำงาน ซึ่งโดยหลักการแล้วน่าจะเป็นกลไกที่หนุนเสริมการปฏิบัติภารกิจของสภาให้มีประสิทธิภาพได้สูง แต่การนำข้อบังคับไปใช้ไม่ได้เกิดขึ้นตามเจตจำนงของข้อบังคับ แต่ขึ้นอยู่กับวัฒนธรรมของผู้ใช้ และทิศทางของกลุ่มผลประโยชน์ที่ผู้ใช้สังกัดโดยเปิดเผยและไม่เปิดเผย ตลอดจนผลประโยชน์ของพรรคการเมือง ด้วยสภาพการนำไปใช้จึงกลายเป็นเกมการเมืองในการประลองกำลังกัน ขาดความพอดีในการใช้และทำให้หลักการใช้ข้อบังคับเพื่อเหนี่ยวรั้งการใช้สถานภาพเสียงส่วนใหญ่ผิดเพี้ยนไปผลที่ตามมาและส่งผลกระทบต่อทั้งสังคมและสภา อาทิ มีกฎหมายค้างในสภามาก และยังทำให้เสียเวลาในการทำงานโดยใช้เหตุ ทั้ง ๆ ที่หากใช้ข้อบังคับกันอย่างมีสติสภาคงมีเวลาในการพิจารณาเรื่องอื่นได้มากกว่าที่เป็นอยู่

2) ผลกระทบต่อภาพพจน์ของสภา การนำข้อบังคับไปใช้ไม่สอดคล้องกับหลักการของข้อบังคับ นอกจากกระทบต่อเวลาการทำงานของสภา และหน้าที่ด้านนิติบัญญัติทำให้กฎหมายค้างมากแล้ว ยังกระทบต่อภาพพจน์ของสภา กล่าวคือ ทำให้สภาถูกมองในแง่ลบ ซึ่งเรื่องนี้มาจากพฤติกรรมของบรรดาสมาชิกสภาในหลาย ๆ กรณีรวมทั้งการนำข้อบังคับไปใช้เป็นเกม ไปใช้เกินความพอดีหรือไปใช้ผิดเจตนาของข้อบังคับด้วย ขณะเดียวกันจะทำให้การปกครองระบอบประชาธิปไตยถูกมองว่าวุ่นวายเปิดช่องให้พลังนอกระบบรัฐสภาเข้ามาแทรกแซงได้ อย่างลิ้มว่าการแทรกแซงของพลังนอกระบบรัฐสภานั้น จะเกิดขึ้นได้เมื่อตัวของระบบการเมืองขาดความชอบธรรม และสาเหตุที่ทำให้ระบบเกิดปัญหาเรื่องความชอบธรรมที่สำคัญก็คือพฤติกรรมของสมาชิกหรือของนักการเมือง แม้พฤติกรรมการใช้ข้อบังคับเป็นเกมการเมืองจนเกิดความวุ่นวายในสภาจะมีน้ำหนักให้พลังนอกระบบแทรกแซงได้ยากกว่าพฤติกรรมด้านการคอร์รัปชัน แต่หากเกิดขึ้นบ่อยครั้งก็สามารถกลายเป็นสาเหตุในการแทรกแซงได้เช่นกัน กล่าวคือในปัจจุบันแม้การแทรกแซงในรูปของการรัฐประหาร หรือการยึดอำนาจจะกระทำได้ยากมากขึ้นในยุคไร้พรมแดนของข่าวสารข้อมูล แต่ก็ยังเป็นระดับที่เกิดยากเท่านั้น ไม่ใช่ว่าไม่มีโอกาสเกิด และกล่าวเฉพาะสังคมไทยเรายังไม่มีผู้รู้จากสำนักโลกล้ำพุดได้เต็มปากเต็มคำว่า “การแทรกแซงของพลังนอกระบบจะไม่เกิดขึ้นอีก” การรับมือกับปัญหานี้ที่ดีคือการไม่ปล่อยให้พฤติกรรมการใช้ข้อบังคับเป็นเกมเกินความพอดีจนเกิดความวุ่นวาย

ข้อเสนอแนะ

1. ในการนับคะแนนใหม่ต้องวางหลักเกณฑ์ให้รัดกุมยิ่งขึ้น เช่น จะต้องเป็นกรณีที่คะแนนใกล้เคียงกันมากจริง ๆ หรือในกรณีที่มีเหตุผลสอดคล้องแสดงว่ามีความผิดปกติเกิดขึ้นในการนับคะแนน เช่น การทุจริตในการนับคะแนน กรณีนี้ควรให้มีการเสนอเป็นญัตติไม่ใช้วิธีเสนอแล้วหาผู้รับรองอย่างที่เป็นเหมือนปัจจุบัน

2. ควรให้มีการบัญญัติในข้อบังคับว่าห้ามมีการประชุมกรรมการ หรือการประชุมใด ๆ ซ้อนกัน ทั้งนี้เพื่อเปิดโอกาสให้สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรได้เข้าอยู่ในที่ประชุมเพื่อแก้ไขปัญหาการนับองค์ประชุม และการนับคะแนนใหม่ เพื่อให้การทำหน้าที่ทางนิติบัญญัติสมบูรณ์และรอบคอบมากยิ่งขึ้น

ระเบียบสภาผู้แทนราษฎร

ว่าด้วยการประชุมผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ของคณะกรรมการ

พ.ศ. ๒๕๖๔

โดยที่เป็นการสมควรให้มีระเบียบสภาผู้แทนราษฎรว่าด้วยการประชุมผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ของคณะกรรมการ

อาศัยอำนาจตามความในข้อ ๔ ข้อ ๙๒/๑ วรรคหนึ่ง และข้อ ๙๖ วรรคสี่ แห่งข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๖๒ ซึ่งเพิ่มเติมโดยข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๓ ประธานสภาผู้แทนราษฎรจึงออกระเบียบไว้ ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ระเบียบนี้เรียกว่า “ระเบียบสภาผู้แทนราษฎรว่าด้วยการประชุมผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ของคณะกรรมการ พ.ศ. ๒๕๖๔”

ข้อ ๒ ระเบียบนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

ข้อ ๓ ในระเบียบนี้

“คณะกรรมการ” หมายความว่า คณะกรรมการสามัญประจำสภาผู้แทนราษฎรหรือคณะกรรมการวิสามัญของสภาผู้แทนราษฎร

“คณะอนุกรรมการ” หมายความว่า คณะอนุกรรมการที่คณะกรรมการตั้งเพื่อพิจารณาปัญหาอันอยู่ในหน้าที่และอำนาจของคณะกรรมการ

“การประชุมผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์” หมายความว่า การประชุมคณะกรรมการหรือคณะอนุกรรมการที่ผู้ร่วมประชุมมิได้อยู่ในสถานที่เดียวกันและสามารถประชุมปรึกษาหารือและแสดงความคิดเห็นระหว่างกัน ตลอดจนร่วมกันลงมติ ผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์กันได้ในเวลาเดียวกัน

“ผู้ร่วมประชุม” หมายความว่า กรรมการ อนุกรรมการ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร นายกรัฐมนตรี รัฐมนตรี และผู้ซึ่งประธานของที่ประชุมอนุญาต

“สำนักงาน” หมายความว่า สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

“ผู้ให้บริการ” หมายความว่า ผู้ให้บริการระบบควบคุมการประชุม

ข้อ ๔ ในกรณีที่ประธานคณะกรรมการหรือประธานคณะอนุกรรมการได้กำหนดให้การประชุมครั้งใดเป็นการประชุมผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ ให้ระบุเหตุอันสมควรไว้ในหนังสือนัดประชุมด้วย

ในกรณีที่มีเหตุอันสมควรเกิดขึ้นภายหลังจากที่ได้ส่งหนังสือนัดประชุมที่ไม่ได้กำหนดให้เป็นการประชุมผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ไปแล้ว ให้ประธานคณะกรรมการหรือประธานคณะอนุกรรมการบันทึกเหตุอันสมควรนั้นไว้เป็นหนังสือก่อนเริ่มการประชุม

ข้อ ๕ ในการจัดการประชุมผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ ให้สำนักงานเป็นผู้ดำเนินการ โดยอย่างน้อยต้องมีกระบวนการ ดังต่อไปนี้

(๑) การแสดงตนของผู้ร่วมประชุม

- (๒) การสื่อสารหรือมีปฏิสัมพันธ์กันได้ด้วยเสียงและภาพ
- (๓) การเข้าถึงเอกสารประกอบการประชุมของคณะกรรมการ หรือคณะอนุกรรมการ
- (๔) การลงมติหรือการออกเสียงลงคะแนนของกรรมการ หรืออนุกรรมการ
- (๕) การจัดเก็บข้อมูลหรือหลักฐานที่เกี่ยวข้องกับการประชุมผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ ซึ่งรวมถึงการบันทึกเสียงและภาพ หรือเสียง แล้วแต่กรณี ตลอดระยะเวลาที่มีการประชุม เว้นแต่เป็นการประชุมลับ
- (๖) การจัดเก็บข้อมูลจราจรอิเล็กทรอนิกส์ของการประชุม
- (๗) การแจ้งเหตุขัดข้องในระหว่างการประชุม
- การประชุมผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ สำนักงานอาจใช้ระบบควบคุมการประชุมของตนเอง หรือของผู้ให้บริการก็ได้

ข้อ ๖ การแสดงตนของผู้ร่วมประชุมตามข้อ ๕ (๑) ซึ่งแสดงตนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ สำนักงานอาจใช้เทคโนโลยีช่วยในการพิสูจน์และยืนยันตัวตนของผู้ร่วมประชุม เช่น การยืนยันตัวตนด้วยชื่อผู้ใช้งาน (Username) และรหัสผ่าน (Password) หรือการใช้รหัสผ่านแบบใช้ครั้งเดียว (One-time password) เป็นต้น หรือวิธีการอื่นที่สามารถยืนยันตัวตนของผู้ร่วมประชุมได้

การแสดงตนตามวรรคหนึ่ง ให้สำนักงานพิจารณาเลือกใช้วิธีการที่มีความมั่นคงและรัดกุมตามความเหมาะสมกับการประชุม โดยคำนึงถึงพฤติการณ์อื่นใดที่เกี่ยวข้อง เช่น ความสะดวกในการเข้าถึงของผู้ร่วมประชุม จำนวนของผู้ร่วมประชุม ประเภทของระเบียบวาระ เป็นต้น

ข้อ ๗ การสื่อสารหรือมีปฏิสัมพันธ์กันได้ด้วยเสียงและภาพตามข้อ ๕ (๒) ให้ดำเนินการด้วยช่องสัญญาณที่เพียงพอรองรับการถ่ายทอดเสียงและภาพได้อย่างชัดเจนและต่อเนื่องตลอดระยะเวลาที่มีการประชุม เพื่อให้สามารถเชื่อมโยงผู้ร่วมประชุมที่มีได้อยู่ในสถานที่เดียวกันให้สามารถประชุมปรึกษาหารือและแสดงความคิดเห็นระหว่างกันผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ได้ในเวลาเดียวกัน

ให้สำนักงานจัดเตรียมและกำหนดวิธีการประชุมสำรองซึ่งสามารถใช้สื่อสารหรือมีปฏิสัมพันธ์กันได้เช่นเดียวกับวรรคหนึ่ง เพื่อใช้ในการประชุมผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ในกรณีที่มีเหตุขัดข้องในระหว่างการประชุม

ในกรณีที่มีเหตุขัดข้องในระหว่างการประชุมทำให้ไม่อาจสื่อสารหรือมีปฏิสัมพันธ์กันด้วยเสียงและภาพได้ในบางช่วงเวลา ถ้าในระหว่างช่วงเวลานั้นยังสามารถสื่อสารหรือมีปฏิสัมพันธ์กันได้ด้วยเสียงก็ให้ถือว่าการประชุมในช่วงเวลาดังกล่าวเป็นาระบวนการตามข้อ ๕ (๒) ด้วย

ข้อ ๘ การประชุมผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ ต้องมีการจัดการสิทธิของผู้ร่วมประชุมโดยมีวิธีการที่ประธานในที่ประชุมหรือผู้ที่ได้รับมอบหมายจากประธานในที่ประชุมให้เป็นผู้ควบคุมระบบควบคุมการประชุม สามารถงดการถ่ายทอดทั้งเสียงและภาพเป็นการชั่วคราว หรือหยุดการส่งหรือรับข้อมูลจากผู้ร่วมประชุมบุคคลหนึ่งบุคคลใดได้ทันที หากมีเหตุจำเป็นหรือมีกรณีฉุกเฉิน เช่น เมื่อมีการพิจารณาเรื่องที่ผู้ร่วมประชุมมีส่วนได้เสียในการประชุม เป็นต้น

ผู้ร่วมประชุมจะนำเสนอเอกสาร วัตถุ หรือข้อมูลใด ๆ เพื่อประกอบการอภิปรายหรือชี้แจง แสดงความคิดเห็นของตนในการประชุมคราวใด จะต้องได้รับอนุญาตจากประธานของที่ประชุม ก่อนการประชุมคราวนั้น จึงจะมีสิทธิเสนอได้

ข้อ ๙ ในการประชุมผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ ให้ผู้ร่วมประชุมรับรองตนเองต่อที่ประชุม ว่าตลอดระยะเวลาการประชุมจะไม่มีบุคคลอื่นที่ไม่มีสิทธิร่วมประชุมสามารถรู้หรือล่วงรู้ถึงข้อมูล การประชุมได้

การรับรองต่อที่ประชุมตามวรรคหนึ่งไม่ใช้บังคับแก่กรณีของที่ประชุมมีมติให้ถ่ายทอดการประชุม ให้บุคคลภายนอกสามารถรับชมหรือรับฟังได้

ผู้ร่วมประชุมผู้ใดกระทำการฝ่าฝืนความในวรรคหนึ่ง ให้ประธานของที่ประชุมงดการถ่ายทอด ทั้งเสียงและภาพ หรือหยุดการส่งหรือรับข้อมูลจากผู้ร่วมประชุมผู้นั้นได้ทันที

ข้อ ๑๐ การลงมติหรือการออกเสียงลงคะแนนของผู้ร่วมประชุมตามข้อ ๕ (๔) ถ้าไม่ใช่กรณี ตามข้อ ๘๘ แห่งข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๖๒ ให้สำนักงานจัดให้มีระบบหรือ วิธีการที่ผู้ร่วมประชุมสามารถออกเสียงลงคะแนนโดยเปิดเผยได้ รวมทั้งสามารถบันทึกและนำไปเปิดเผย ได้ด้วยว่าผู้ใดได้ออกเสียงลงคะแนนเช่นใด สำหรับการออกเสียงลงคะแนนลับให้ใช้ระบบหรือวิธีการ ที่สามารถทราบจำนวนของผู้ที่ออกเสียงลงคะแนนและผลรวมของการออกเสียงลงคะแนน แต่ต้อง ไม่สามารถระบุได้ว่าผู้ใดลงคะแนนอย่างไร ไม่ว่าขณะลงคะแนนหรือในภายหลัง

ข้อ ๑๑ การจัดเก็บข้อมูลหรือหลักฐานที่เกี่ยวข้องกับการประชุมผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ ตามข้อ ๕ (๕) และข้อมูลจราจรอิเล็กทรอนิกส์ตามข้อ ๕ (๖) ให้สำนักงานจัดเก็บข้อมูลหรือหลักฐาน ที่เกี่ยวข้องกับการประชุมผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ ดังนี้

(๑) วิธีการแสดงตนของผู้ร่วมประชุมผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ พร้อมสรุปจำนวนผู้ร่วมประชุม หรือรายชื่อผู้ร่วมประชุมผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ที่มีการแสดงตนตามข้อ ๖ โดยให้บันทึกข้อมูลดังกล่าว ไว้ในบันทึกการประชุม

(๒) การลงมติและการออกเสียงลงคะแนน พร้อมผลการลงมติหรือผลการออกเสียงลงคะแนน ของกรรมการ หรืออนุกรรมการ โดยให้บันทึกข้อมูลดังกล่าวไว้ในบันทึกการประชุม

(๓) ข้อมูลบันทึกเสียงและภาพ หรือเสียง ของผู้ร่วมประชุมผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ในรูปข้อมูล อิเล็กทรอนิกส์ โดยอาจบันทึกด้วยระบบควบคุมการประชุมนั่นเองหรือด้วยวิธีการอื่นใด เว้นแต่เป็นการ ประชุมลับ

(๔) เหตุขัดข้องที่เกิดขึ้นในระหว่างการประชุมในการดำเนินการตามข้อ ๗ ซึ่งผู้มีหน้าที่ จัดการประชุมทราบเองหรือได้รับแจ้งจากผู้ร่วมประชุม

(๕) ข้อมูลจราจรอิเล็กทรอนิกส์ อย่างน้อยต้องประกอบด้วยข้อมูลที่สามารถระบุตัวบุคคล หรือชื่อผู้ใช้งาน (Username) วันและเวลาของการเข้าร่วมประชุมและเลิกประชุมที่อิงกับเวลามาตรฐาน

เหตุขัดข้องที่เกิดขึ้นตาม (๔) หากไม่กระทบต่อสาระสำคัญในการประชุมผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ มิให้มีผลทำให้การประชุมต้องเสียไป

ข้อ ๑๒ การจัดเก็บข้อมูลหรือหลักฐานตามข้อ ๑๑ ให้บันทึกในรูปแบบข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ และเก็บรักษาด้วยวิธีการที่มีความมั่นคงปลอดภัยและด้วยวิธีการที่เชื่อถือได้ ดังนี้

(๑) ใช้วิธีการที่เชื่อถือได้ในการรักษาความถูกต้องของข้อมูล ตั้งแต่การสร้างจนเสร็จสมบูรณ์ และมีมาตรการป้องกันมิให้มีการเปลี่ยนแปลงหรือแก้ไขเกิดขึ้นกับข้อมูลนั้น เว้นแต่การรับรองหรือบันทึกเพิ่มเติม หรือการเปลี่ยนแปลงใด ๆ ที่อาจจะเกิดขึ้นได้ตามปกติในการติดต่อสื่อสาร การเก็บรักษาหรือการแสดง ซึ่งไม่มีผลต่อความหมายของข้อมูลนั้น

(๒) สามารถนำข้อมูลกลับมาใช้หรือแสดงข้อมูลนั้นในภายหลังได้

(๓) มีมาตรการควบคุมสิทธิการเข้าถึงข้อมูลดังกล่าว พร้อมมาตรการป้องกันการเข้าถึงโดยบุคคลผู้ไม่มีสิทธิในการเข้าถึง เพื่อรักษาความน่าเชื่อถือของข้อมูล และมิให้มีการแก้ไขข้อมูลที่เก็บรักษาไว้

ข้อ ๑๓ การแจ้งเหตุขัดข้องในระหว่างการประชุมตามข้อ ๕ (๗) ให้สำนักงานจัดเตรียมช่องทางการแจ้งเหตุขัดข้อง เพื่อรองรับการแก้ไขเหตุขัดข้องแก่ผู้ร่วมประชุมในระหว่างการประชุมผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์

ข้อ ๑๔ เมื่อการประชุมผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์เสร็จสิ้นในแต่ละครั้ง สำนักงานต้องจัดเก็บข้อมูลหรือหลักฐานที่กำหนดในข้อ ๑๑ รวมถึงข้อมูลอื่นที่เกิดจากการประชุมหรือให้ผู้ให้บริการส่งมอบข้อมูลดังกล่าวภายในระยะเวลาเจ็ดวันนับแต่วันสิ้นสุดการประชุมในแต่ละครั้ง

ข้อ ๑๕ เมื่อมีเหตุให้มีการลบหรือทำลายข้อมูลเกี่ยวกับการประชุม ให้สำนักงานหรือผู้ให้บริการลบหรือทำลายซึ่งข้อมูลการประชุมออกจากสื่อบันทึกข้อมูลด้วยเทคโนโลยีและวิธีการที่มีความมั่นคงปลอดภัยในการลบหรือทำลาย

ข้อ ๑๖ ให้มีมาตรฐานการรักษาความมั่นคงปลอดภัยด้านสารสนเทศของการประชุมผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ อย่างน้อยในเรื่อง ดังต่อไปนี้

(๑) การรักษาความลับ (Confidentiality) โดยมีมาตรการรักษาหรือสงวนไว้เพื่อป้องกันการเข้าถึง ใช้ หรือเปิดเผยข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์โดยบุคคลผู้ไม่มีสิทธิในการเข้าถึง

(๒) การรักษาความครบถ้วน (Integrity) โดยมีมาตรการป้องกันข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ มิให้มีการเปลี่ยนแปลงแก้ไข ทำให้สูญหาย ทำให้เสียหาย หรือถูกทำลายโดยไม่ได้รับอนุญาตหรือโดยมิชอบ เพื่อให้ข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์อยู่ในสภาพสมบูรณ์ขณะที่มีการใช้งาน ประมวลผล โอน หรือเก็บรักษา

(๓) การรักษาสภาพพร้อมใช้งาน (Availability) โดยมีมาตรการที่ดูแลให้ข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์สามารถทำงาน เข้าถึง หรือใช้งานได้ในเวลาที่ต้องการ

(๔) การรักษาความเป็นส่วนตัวและการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล

นอกจากนี้ ให้มีคุณสมบัติอื่น ได้แก่ ความถูกต้องแท้จริง (Authenticity) ความรับผิดชอบ (Accountability) การห้ามปฏิเสธความรับผิดชอบ (Non-repudiation) และความน่าเชื่อถือ (Reliability) ของข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ที่เกี่ยวข้องหรือเกิดจากการประชุม

ทั้งนี้ ให้ถือว่าระบบควบคุมการประชุมที่เป็นไปตามมาตรฐานการรักษาความมั่นคงปลอดภัย ด้านสารสนเทศของระบบควบคุมการประชุมตามที่สำนักงานพัฒนาธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์กำหนด หรือรับรอง เป็นระบบควบคุมการประชุมที่สอดคล้องกับมาตรฐานตามวรรคหนึ่ง

ข้อ ๑๗ ให้ประธานสภาผู้แทนราษฎรรักษาการตามระเบียบนี้ และให้มีอำนาจตีความและวินิจฉัยปัญหาอันเกิดจากการปฏิบัติตามระเบียบนี้

ประกาศ ณ วันที่ ๗ มกราคม พ.ศ. ๒๕๖๔

ชวน หลีกภัย

ประธานสภาผู้แทนราษฎร

สำนักวิชาการ

สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

โทร. 0 2244 2070-2

Bureau of Academic Services

The Secretariat of the House of Representatives

0 2244 2070-2

พิมพ์ที่ : สำนักการพิมพ์ สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร